

vergadering **23**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 27 januari 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
TOESPRAAK van mevrouw Marianne Thyssen, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit, over Europa en Vlaanderen: een sterk partnerschap voor economische en sociale vooruitgang	4
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	24
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	24
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	25
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de sociale woonleningen	
ACTUELE VRAAG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voorwaarden voor het toekennen van een sociale woonlening	25
ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de resultaten van de bespreking van de Brusselse tunnelproblematiek op het Overlegcomité	
ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de economische en mobiliteitsgevolgen voor Vlaanderen van de gebrekkige toestand van de Brusselse weginfrastructuur	29
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachttijden voor de thuisbegeleiding van personen met een autismespectrumstoornis	33
ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van de problematiek van tienerpooiers die jonge meisjes in de prostitutie lokken	
ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het onderzoeksrapport van Child Focus betreffende de slachtoffers van tienerpooiers	
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de conclusies uit het rapport van Child Focus betreffende de problematiek van de tienerpooiers	
ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van tienerpooiers	
ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problematiek van de tienerpooiers	37
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvolging van de Te Gek!?-campagne	45

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de economische gevolgen van een eventuele herinvoering van grenscontroles in de Schengenzone	48
ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de recente beslissing van de Raad van State om een leerling met een B-attest toch te laten overgaan in dezelfde richting en het beperken van de verdere juridisering met betrekking tot het aanvechten van beslissingen van klassenraden	51
ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de omkadering van het aanspreekpunt onderwijs voor deradicalisering en tegendiscours	54
ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verklaring van de minister betreffende het afmaken van het schooljaar door kinderen die met hun familie illegaal in het land verblijven	57
VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Ann Soete houdende het toeristische logies	
– 499 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7	
Algemene bespreking	59
Artikelsgewijze bespreking	71
MEDEDELING VAN DE VOORZITTER	71
VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Ann Soete houdende het toeristische logies	
– 499 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7	
Aangehouden stemmingen	71
Hoofdelijke stemming	72
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	72
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	74
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	74

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14.16 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingingen zijn ingekomen van de volgende leden:

Piet De Bruyn, Jo De Ro, Jan Durnez, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Johan Verstreken: ambtsverplichtingen;

Mercedes Van Volcem: familieverplichtingen;

An Christiaens, Cindy Franssen, An Moerenhout, Lydia Peeters: gezondheidsredenen.

TOESPRAAK van mevrouw Marianne Thyssen, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit, over Europa en Vlaanderen: een sterk partnerschap voor economische en sociale vooruitgang

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de toespraak van mevrouw Marianne Thyssen, Europees Commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit, over Europa en Vlaanderen: een sterk partnerschap voor economische en sociale vooruitgang.

Geachte mevrouw Thyssen, geachte minister-president Bourgeois, geachte leden van de Vlaamse Regering, geachte collega's, geachte aanwezigen, ik ben verheugd en tegelijkertijd vereerd om u, mevrouw Thyssen, hier in ons parlement te mogen verwelkomen.

U bent intussen de derde vertegenwoordiger uit de Europese instellingen die onze plenaire vergadering komt toespreken, na Europees president Herman Van Rompuy en de voorzitter van het Comité van de Regio's, de heer Markku Markkula. U bent dus wel de eerste vrouw en ook de eerste Europese commissaris die hier in onze Koepelzaal het spreekgestoelte inpalmt. Al gebiedt de eerlijkheid mij te zeggen dat uw collega Cecilia Malmström onlangs het Vlaams Parlement al heeft toegesproken, maar dan wel tijdens een vergadering van de commissie Buitenlands Beleid. U hebt echter de eer om de plenaire vergadering toe te spreken.

U merkt het: Vlaanderen hecht eraan om de banden met Europa aan te halen. Dat uit zich ook in studiedagen en congressen, zoals dat van het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (vleva) in september of de conferentie rond subsidiariteit in november, die we samen met het Comité van de Regio's organiseerden en waar uw collega Frans Timmermans, vicevoorzitter van de Europese Commissie, een van de sprekers was. Dat is geen toeval: het belang van zowel de Europese Unie als van de rol die de regio's in de Europese Unie spelen, neemt alleen maar toe, en Vlaanderen wil als dynamische regio zijn rol als voortrekker bestendigen. Daarom rekenen wij ook op u om de Vlaamse stem in de Europese Commissie luid te laten weerklinken.

Ik som hier graag uw bevoegdheden op: Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit. Wat u beslist, heeft een impact op het leven van heel veel mensen. Ik denk bijvoorbeeld niet dat er veel van de 500 miljoen Europeanen zijn die zich geen zorgen maken omtrent werkgelegenheid. Steeds vaker gaat die Europeaan zijn job zoeken over de landsgrenzen.

Bij het begin van mijn carrière heb ik zelf een tiental jaren in het buitenland gewerkt, net over de grens van Nederland, in de mooie stad Maastricht. Ik mocht toen aan den lijve ondervinden met welke perikelen grensarbeiders kregen af te rekenen. De arbeidsmobiliteit heeft intussen een veel hogere vlucht genomen en ze zorgt soms ook voor grotere problemen. Heel Vlaanderen stond onlangs in rep en roer toen bleek dat een Hongaarse firma hier driehonderd vrachtwagens kwam stallen tijdens de kerstvakantie. Die illustreerden hoeveel nood er bestaat aan een sociale regelgeving die geldt voor alle landen in Europa.

Daar wordt dan ook hard aan gewerkt op alle niveaus binnen Europa. Zo houdt het Beneluxparlement hier in deze gebouwen op 18 maart een themadebat over het bestrijden van sociale dumping. Daarom zijn initiatieven zoals de 'Europese sokkel voor sociale rechten', die u vorige week nog aankondigde, van cruciaal belang voor de samenhang van de Europese lidstaten.

Mevrouw Thyssen, beste Marianne, Europa beleeft woelige tijden, de cohesie van de 28 lidstaten wordt dezer dagen zwaar op de proef gesteld. Wij durven dan ook rekenen op een markante persoonlijkheid als de uwe om het project Europa te verstevigen. Ik wil uw rol daarin graag vergelijken met een wereld die u goed kent: die van de fiets.

U maakt deel uit van het team dat voor Europa een rittenkoers rijdt. U bent niet de kopman of kopvrouw, die met een gele trui op het podium staat te pronken, maar u verzorgt wel mee het tempo vanop de voorste rijen. En aangezien u ooit al fluitend de top van de Mont Ventoux gehaald hebt, rekent men zeker op u tijdens de bergritten.

Wij weten dat het leven u niet altijd gespaard heeft. U hebt een fikse valpartij meegemaakt en u hebt in uw eentje in de achtergrond een paar extra cols moeten bedwingen om weer bij het peloton aan te pikken. Maar kijk, zoals het een wegkapitein betaamt, zit u nu opnieuw in de eerste waaier. Zoiets heet karakter.

Mevrouw Thyssen, een echte flandrien, excuseer, een echte flandrienne zoals u, verdient het om als eregast uitgenodigd te worden in het Vlaams Parlement. Ik geef u dan ook graag het woord. (*Applaus*)

Marianne Thyssen, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte ministers, geachte parlementsleden, laat me beginnen met een woord van dank voor de uitnodiging om als Europees commissaris met u van gedachten te wisselen.

Voorzitter, het feit dat het Vlaams Parlement daarvoor tijd maakt, betekent dat ook u het de moeite waard vindt om het hier over Europa te hebben, dat ook u ervan overtuigd bent dat, als we een sterk Vlaanderen willen, we ook moeten kunnen rekenen op een sterk Europa.

We hebben inderdaad een slagvaardige en legitieme Europese Unie nodig om onze toekomst veilig te stellen.

Geachte parlementsleden, laten we niet vergeten wat Europa ons de voorbije decennia heeft gebracht: zeventig jaar vrede en politieke stabiliteit op een continent dat voordien door opeenvolgende oorlogen werd getekend en een niet eerder geziene welvaart en sociale vooruitgang die men ons in heel veel andere delen van de wereld benijdt.

Wij hebben dat Europa als het ware cadeau gekregen van onze voorgangers, van de vorige generatie. Dat cadeau, die Europese Unie, moeten we koesteren, maar ook onderhouden, verbeteren en versterken.

Elke generatie van politici moet de problemen van haar tijd aanpakken. Voor ónze generatie zijn dat bij uitstek grensoverschrijdende uitdagingen, waarop we alleen met grensoverschrijdende oplossingen een antwoord zullen vinden. Denk aan de ongeziene financiële en economische crisis en de nasleep ervan; de klimaatverandering en de energieproblematiek; de digitalisering en de ontwikkeling van nieuwe technologie, die de globalisering in een stroomversnelling brengt en die een invloed heeft op de manier van werken, businessmodellen verandert en de arbeidsrelaties wijzigt. Denk ook aan de geopolitieke situatie en de miserie in de wereld die heel pijnlijk dichtbij komt via de aanhoudende stroom van vluchtelingen.

Stuk voor stuk zijn dat grensoverschrijdende vraagstukken die we maar beter samen, samen in en samen met de Europese Unie aanpakken en waarvan we ook overtuigd zijn dat we die samen aankunnen. Met 508 miljoen inwoners en 16,8 procent van de wereldhandel zijn we met de Europese Unie een factor van betekenis in de wereld. Die factor moeten we actief inzetten om een beleid te voeren waarbij we, samen met de lidstaten en de regio's, van uitdagingen opportuniteiten maken.

Beste collega's, we spreken nog altijd van de nieuwe Europese Commissie, maar ondertussen zijn we veertien maanden bezig. Toen wij met deze nieuwe Europese Commissie aan de slag gingen, nu een dik jaar geleden, konden wij al een bladzijde omslaan. Het ergste van de financieel-economische crisis lag achter ons en wij konden weer vooruitkijken en zorgen voor een nieuw perspectief. Wij hebben dan ook onmiddellijk ingezet op het economisch en sociaal beleid en op hervormingen om een goede toekomst mogelijk te maken.

We hebben er heel nadrukkelijk voor gekozen om te focussen. Ambitueus zijn in de grote dingen en bescheiden in de kleine dingen. "Big on the big things and small on the small things", zo zei Jean-Claude Juncker. We doen dat met groot respect voor de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit.

We hebben onze hoofddoelstellingen heel duidelijk geformuleerd: jobs, duurzame groei en fairness, in een Europa waar de economische groei en de sociale vooruitgang hand in hand gaan. Daaraan is de afgelopen veertien maanden hard gewerkt en we beginnen ook de resultaten van dat werk te zien.

Ons sociaal-economisch beleid bouwt voort op het werk van onze voorgangers: ook wij blijven gaan voor budgettaire verantwoordelijkheid, ook wij blijven gaan voor structurele hervormingen. Maar wij voegen daaraan een luik toe: wij willen een beter investeringsklimaat.

Waarom moedig voortgaan met het stabiliteits- en groeipact? Omdat duurzame groei niet te combineren valt met onhoudbare schuldniveaus of met budgettaire ongeloofwaardigheid. Wij hebben lessen getrokken uit de crisis. Strikte afspraken en beter toezicht waren nodig en blijven nodig. We laten dat niet los.

Met deze commissie willen we ook de focus leggen op structurele hervormingen. Als de arbeidsmarkten of de socialezekerheidssystemen in de lidstaten bijvoorbeeld niet goed functioneren, dan zullen investeringen weinig zoden aan de dijk zetten. We moeten onze systemen hervormen en weerbaar maken in het licht van de vergrijzing en van de globalisering. We moeten onze arbeidsmarkten flexibel genoeg maken, maar er tegelijk voor zorgen dat de mensen de nodige zekerheid en bescherming hebben op momenten waarop ze die nodig hebben.

De verschillende regeringen, ook van dit land, hebben al heel wat werk verzet om een antwoord te formuleren op landenspecifieke aanbevelingen die vanuit Europa komen en om daaraan tegemoet te komen. In de aanbevelingen in de oefening van het Europees semester voor dit jaar, zal duidelijk worden gemaakt waar dat nog beter kan.

Maar wij merken met de Europese Commissie dat budgettaire verantwoordelijkheid aan de ene kant en structurele hervormingen doorvoeren aan de andere kant, niet volstaan om ons objectief van jobs en groei te halen. We hebben gezegd dat er naast die twee nog iets bovenop moet komen, en dat is zorgen dat de investeringskloof wordt gedicht, want we weten dat we nog altijd op een investeringsniveau zitten dat 15 procent lager ligt dan voor de crisis.

Daarom hebben wij met de nieuwe Commissie, als een van onze eerste beleidsprioriteiten, al in januari vorig jaar een investeringsplan gelanceerd. Het meest opvallende onderdeel daarvan is het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFIS).

Concreet zetten we 16 miljard euro van het Europees budget in om, in partnerschap met de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds, op drie jaar tijd zo'n 315 miljard euro privé-investeringen los te weken. We willen slapend privékapitaal wakker maken, wakker schudden, opwekken en naar de reële economie loodsen om zo minstens 1 miljoen nieuwe jobs te creëren. Dat cijfer komt van de Internationale Arbeidsorganisatie. Daar is het ons om te doen.

Dit fonds is sinds september operationeel. Vandaag zijn er al voor meer dan 50 miljard euro contracten getekend. Ook in Vlaanderen is er een eerste schijf van 40 miljoen euro aan voordelige kredieten gelanceerd. Samen met de minister-president mochten we getuige zijn van die ondertekening. In Vlaanderen is dat gebeurd in partnerschap met de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), die aan meer dan 700 Vlaamse kmo's investeringskredieten zal verlenen.

Maar dat investeringsplan, beste parlementsleden, omvat meer dan alleen het investeringsfonds. Naast dat fonds zetten wij ook in op het investeringsklimaat omdat we ervan uitgaan dat als we het beetje tekort aan vertrouwen dat er nog is om privé-investeerders te doen investeren, hebben hersteld, we dat duurzaam moeten maken en daarvoor een betere bodem moeten creëren.

Concreet betekent dit dat wij in deze Commissie ons beleid richten op innovatie, op het afwerken en verdiepen van de interne markt, op het tot stand brengen van een digitale interne markt, op een vooruitstrevende energie-unie, op een kapitaalmarktenunie om bedrijven ook op andere manieren toe te laten te investeren of te financieren dan enkel via de banken, en op het afwerken van de bankenunie, want daar zijn de laatste loodjes nog niet gelegd. We doen dat met specifieke aandacht voor de kmo's die, niet alleen in Vlaanderen, maar in heel Europa de belangrijkste scheppers van jobs zijn.

Tegelijk investeert de Commissie ook volop in menselijk kapitaal. Naast de input vanuit het Europees Investeringsfonds zal België voor de periode 2014-2020 in totaal 2,7 miljard euro krijgen van de structuurfondsen uit Europa, van de cohesiefondsen, waarvan 855 miljoen euro voor Vlaanderen.

394 miljoen daarvan komt uit het operationeel programma van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Voor Vlaanderen betekent dit een flinke ondersteuning voor jobcreatie, professionele mobiliteit en investeringen in vorming en sociale integratie van de meest kwetsbaren.

Ook het Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (EFMD) is actief en biedt voedselhulp aan via de OCMW's ter waarde van 73 miljoen euro voor België, over dezelfde periode.

We hebben ook nog het Europees Globaliseringsfonds (EGF), dat de gevolgen helpt opvangen van ondernemingen die sluiten onder druk van de mondialisering, die moeten herstructureren. Opnieuw is er geld beschikbaar met een focus op

opleiding en herintegratie in de arbeidsmarkt. Onder meer de ex-werknemers van Ford Genk werden via deze weg ondersteund.

Dames en heren, u weet dat ik niet alleen commissaris ben voor werkgelegenheid en sociale zaken, vaardigheden en mobiliteit, maar dat ik ook verantwoordelijk ben voor Eurostat. Ik weet dat sommigen onder u zich zorgen maken over de manier waarop publieke investeringen die gebeuren via publiek-private samenwerking (pps) moeten worden geboekt onder de ESR-regels, onder de boekhoudregels voor de publieke overheden.

Uiteraard is het belangrijk dat overheden in het licht van hun engagementen onder het stabiliteits- en groeipact duidelijkheid en zekerheid krijgen over de manier waarop hun investeringen worden geklasseerd en waarop ze statistisch en boekhoudkundig moeten worden ingeschreven.

Ik ben in nauw overleg met Eurostat en de Europese Investeringsbank om ervoor te zorgen dat publieke en privé-investeerders de noodzakelijke informatie en assistentie krijgen voor het opstellen van pps-overeenkomsten.

Er is ook een taskforce opgericht binnen Eurostat voor de nationale statistische instellingen om, geval per geval, hun vragen te beantwoorden met betrekking tot bepalingen in pps-overeenkomsten en hun statistische behandeling, nogmaals, met het oog op duidelijkheid en rechtszekerheid.

Ik heb Eurostat ook belast met het opstellen van modelcontracten die aan de voorwaarden voldoen om de investeringen – als dat de bedoeling en de wens is – buiten de rekeningen van een overheid te houden.

Dames en heren, Europa investeert volop in mensen, niet alleen met fondsen, ook in ons beleid. Er moeten niet alleen jobs gecreëerd worden, er moeten ook mensen klaar staan en in de mogelijkheid zijn om ze op te nemen. In het eerste werkjaar van de Commissie heb ik me toegespitst op twee kwetsbare groepen: de jonge werklozen en de langdurig werklozen. We hebben voor beide groepen specifieke maatregelen genomen die erop gericht zijn hen betere kansen te bieden. We gaan hen zoveel mogelijk individueel begeleiden met het oog op integratie in de arbeidsmarkt. Ook de mensen met een beperking willen we beter integreren in het dagelijkse leven en in de arbeidsmarkt, en daartoe heb ik in december een voorstel van richtlijn gelanceerd voor een betere toegankelijkheid van producten en diensten. We gebruiken daarvoor de internemarkttechnieken, en ik ben ervan overtuigd dat ook dat voorstel van richtlijn snel door het Europees Parlement en de Raad van Ministers kan worden geloodst en dat dan iedereen aan de slag kan.

Voor dit jaar bereid ik een brede EU-strategie inzake vaardigheden voor, want we moeten ervoor zorgen dat mensen meer, betere, meer relevante vaardigheden hebben en onderhouden om de jobs van vandaag en morgen in te vullen. We moeten de link versterken tussen de arbeidsmarkt, het bedrijfsleven en de onderwijswereld, het niveau van digitale vaardigheden opschroeven, en de erkenning van kwalificaties over de landsgrenzen heen verbeteren.

En ook dit jaar, en wat mij betreft hoe eerder hoe beter, leg ik mijn voorstellen voor een mobiliteitspakket neer, u hebt ernaar verwezen, voorzitter. Dat was voor eind december gepland, dat was mooi aangekondigd en netjes voorbereid, maar ik heb dit moeten uitstellen – u weet onder welke omstandigheden –, onder andere omwille van de lopende onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk. Ik weet dat de mensen, ondernemers en werknemers, ook hier in Vlaanderen, op dat pakket zitten te wachten. En ik stel u gerust: het komt er.

Wij weten dat, in het algemeen, de arbeidsmobiliteit in Europa vrij laag is. Slechts 4 procent van de EU-burgers op werkbare leeftijd, tussen 15 en 64 jaar –

zowat 15 miljoen mensen – leven en werken in een andere lidstaat dan waar ze geboren zijn. In de Verenigde Staten is dat meer dan het dubbele. Nochtans heeft arbeidsmobiliteit enorme voordelen, zowel voor individuele werknemers en werkgevers, als op macro-economisch vlak. De vrijheid om in een ander land te gaan studeren, werken of er met pensioen te gaan is een van de grootste verworvenheden van de Europese Unie. We moeten die vrijheid koesteren, we moeten die verder uitbouwen en ik wil die ook verder faciliteren.

Maar natuurlijk moet die arbeidsmobiliteit wel georganiseerd worden op een manier die eerlijk is voor iedereen. Dat geldt ook voor de zogenaamde detachering van werknemers – mensen die mee verhuizen naar een andere lidstaat – die past binnen de grensoverschrijdende dienstverlening. Detachering van werknemers hoort thuis in het vrij verkeer van diensten, ook dat moeten we verder faciliteren. België is in Europa een van de belangrijkste ontvangers van gedetacheerde werknemers – het overgrote deel daarvan komt uit onze buurlanden. Maar onze bedrijven, bijvoorbeeld onze banken, verzekeringsmaatschappijen en consultants, detacheren ook zelf veel naar andere lidstaten. We ontvangen 130.000 per jaar en sturen meer dan 60.000 mensen per jaar uit.

Het doel van mijn mobiliteitspakket is ervoor te zorgen dat de regels duidelijk zijn, dat ze eerlijk zijn en dat ze op het terrein afgedwongen worden en afgedwongen kunnen. Ik zal daartoe voorstellen lanceren om de bestaande verordeningen op de socialezekerheidscoördinatie aan te passen. Ik zal de richtlijn openen op de detachering van werknemers, onder meer om het principe 'gelijk loon voor gelijk werk' te realiseren en om een aantal andere dingen aan te passen, om hier, zoals gezegd, te gaan voor betere, fairdere, duidelijke en afdwingbare regels.

Dames en heren, ook de vluchtelingen crisis smeekt om een gezamenlijk Europees antwoord. In 2015 hebben meer dan één miljoen mensen de weg naar Europa gevonden, op zoek naar internationale bescherming. En het ziet er niet naar uit dat de vluchtelingenstroom in 2016 al helemaal zal stilvallen.

Op dit vlak zijn we met de Commissie, onder het leiderschap van Jean-Claude Juncker, onmiddellijk in actie geschoten. In mei al heeft de Commissie een gamma van maatregelen gelanceerd, een hele agenda uitgebouwd, om de vluchtelingenstroom onder controle te krijgen.

De reddingsacties op zee zijn opgevoerd, maar ook de strijd tegen de mensen-smokkelaars is opgedreven.

Er is een akkoord met de lidstaten over de herlocatie van 160.000 vluchtelingen, mensen waarvan men weet dat ze recht hebben op internationale bescherming en die volgens een bepaalde verdeelsleutel verspreid moeten worden over de verschillende lidstaten. Maar de Commissie verwacht van de lidstaten dat ze sneller werk maken van de uitvoering van dit akkoord. Om te beginnen moeten Italië en Griekenland verder werk maken van hun registratieplicht. We hebben goede hoop dat het nu eindelijk allemaal van de grond zal komen. Dat is ook hoognodig.

Er is een lijst opgesteld van veilige landen van herkomst.

Er zijn initiatieven gelanceerd om een efficiënter terugkeerbeleid te organiseren voor mensen die geen aanspraak hebben op internationale bescherming.

Er is een coördinatie opgezet tussen de Balkanlanden, want we hebben ontdekt dat die zelfs niet met elkaar spraken. Het ene land zet de grens bovenaan open waarna het andere land de grens ook openzet: hoe rapper ze erdoor zijn, hoe beter. Er werd niet eens met elkaar gesproken, laat staan dat er werd afgesproken. Ook dat hebben we op touw gezet.

Er wordt diplomatiek gewerkt met de landen van oorsprong en de buurlanden van Syrië, vanwaaruit velen verder door willen trekken naar Europa.

Er wordt in het bijzonder samengewerkt met Turkije. Dat gebeurt om de buitengrenzen beter te beschermen, om ervoor te zorgen dat de vluchtelingen daar onder betere omstandigheden worden opgevangen. Het zijn er niet weinig: meer dan 2,6 miljoen mensen zitten in Turkije, een deel in kampen, een deel zwemt door het land. We hebben 3 miljard euro steun toegezegd, niet om het beleid van Turkije als zodanig te ondersteunen, maar om projecten om de vluchtelingen beter op te vangen, om hun de kans te geven om vorming en onderwijs te krijgen in de kampen, mee mogelijk te maken.

Eind december zijn er nog revolutionaire voorstellen aangenomen voor een Europees stelsel van een kustwacht en een buitenlandwacht om uiteindelijk de buitengrenzen beter te controleren zodat we niet zo lang op de sukkel moeten blijven met onze binnengrenzen in de Schengenzone.

Waarom zo voortvarend? Omdat het onze morele en juridische plicht is om mensen in nood, die volgens het internationaal recht aanspraak maken op bescherming, wanneer ze bij ons aankloppen, ook bescherming te bieden. Maar ook omdat we weten dat er meer dan 60 miljoen mensen op de dool zijn in de wereld. De meesten van die mensen worden opgevangen in ontwikkelingslanden. Het gros van de anderen zit in de landen rondom ons. In Turkije zitten er 2,6 miljoen. In Libanon is op dit ogenblik een op vier inwoners iemand die op de vlucht is. In Jordanië, niet direct een groot land, zijn meer dan 600.000 vluchtelingen aanwezig.

Wij moeten met onze 508 miljoen inwoners in Europa in staat zijn om ook een deel van het werk op ons te nemen. We weten dat we dat aankunnen als we het samen aanpakken, als we de lasten verdelen en als we op dit vlak heel goed samenwerken. We hebben dat geleerd in de vorige crisis, de financieel-economische crisis. Ook toen was het heel moeilijk. Er werden allerlei negatieve voorspellingen gedaan: alles zou in elkaar stuiken. We hebben geleerd dat als we nieuwe regels afspreken en samen voor die regels gaan, als elk zijn deel doet en daar toezicht op aanvaardt, als iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt, we dan de problemen aankunnen. Dezelfde filosofie moeten we volgen bij de vluchtelingenproblematiek.

We staan niettemin voor een belangrijke uitdaging. Het is niet simpel. Het is een verhaal van rechten en plichten. Vrijheid en niet-discriminatie, respect hebben voor de rechtsstaat en voor de democratie, en gelijkheid tussen man en vrouw zijn voor de Europese Unie onaantastbare waarden.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, vandaag hebben we in het College van Commissarissen ook gesproken over een Europese sociale pijler, die we in het Engelse vakjargon 'the pillar of social rights' noemen. Wij plannen de ontwikkeling van een nieuw referentiekader, gestoeld op de principes en waarden die de essentie uitmaken van ons socialemarkteconomiemodel. Dat referentiekader moet ons helpen om alles eens te herijken. Welke waarden en normen houden we aan? Wat zijn de rechten en de bescherming die we de mensen willen bieden? We moeten aftoetsen of de wetgeving in Europa en in de lidstaten en de samenwerking, zoals we ze op dit ogenblik onder de lidstaten en de regio's organiseren, nog aangepast zijn aan de steeds sneller wijzigende omstandigheden in de samenleving en in de economie.

We zien dat businessmodellen, arbeidsrelaties en sociale relaties tussen mensen veranderen. Het is dus tijd om dit even te herijken. Daarom ontwikkelen we een referentiekader en zullen we daarover heel breed consulteren. Ik nodig het Vlaams Parlement uit om daar zijn licht over te laten schijnen.

Nog voor de lente brengen we daarover een document uit, en daarmee gaan we dan overall in Europa de boer op: bij de sociale partners, de regio's, de lidstaten. We laten alles nog breed open, maar we willen ervoor zorgen dat er een soort reset komt zodat we opnieuw weten wie de zwakke partij is, wie bescherming nodig heeft en op welke manier we dat moeten aanpakken in de 21e eeuw. Als van mensen meer flexibiliteit gevraagd wordt, hoe zorgen we ervoor dat we ze ook de nodige bescherming bieden? We beogen een moderne manier van bescherming, die activerend is, maar ook ondersteunend. Mensen moeten weten dat ze op moeilijke momenten in hun leven of op transitiemomenten kunnen rekenen op de sociale bescherming en op de ondersteuning die iedereen af en toe nodig heeft. Die sociale pijler kan zo'n referentiekader bieden.

In dat kader, of parallel daarmee, besteden we ook aandacht aan onze concrete sociale agenda. We zijn nu bezig met het herzien van de 24 richtlijnen met betrekking tot veiligheid en gezondheid op het werk. Later dit jaar komt er nog een actieplan inzake skills en vaardigheden en, zoals reeds gezegd, het mobiliteitspakket.

Geachte voorzitter, minister-president, ministers, geachte parlementsleden, dames en heren, Europa krijgt veel kritiek te verduren: soms terecht, soms totaal naast de kwestie. Maar de laatste jaren hebben we bewezen dat Europa crisissen kan doormaken en er toch sterker uit kan komen. Ook nu, met grote uitdagingen voor de deur, zoals migratie, terrorisme of de klimaatsverandering, hebben we nood aan meer Europa. Deze problemen kennen geen grenzen, dus heeft het ook geen zin om ons te verschuilen achter muren of landsgrenzen. Terugplooien op onszelf is geen optie. Natuurlijk kunnen we niet negeren dat er een groeiende vertrouwenscrisis is onder de Europeanen. We moeten daar niet voor weglopen of de schouders laten hangen. Als beleidsmakers op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau moeten we er daarentegen alles voor doen om de problemen te erkennen en het vertrouwen door middel van een resultaatgerichte aanpak te herstellen. We zullen de mensen alleen kunnen overtuigen als ze resultaten zien. We zullen ze alleen kunnen overtuigen als ze zien dat Europa, zoals de andere beleidsniveaus, er is voor hen, dat het beantwoordt aan hun behoeften en jobs brengt, dat het een stimulerend ondernemingsklimaat creëert en dat het hen beschermt waar nodig. We weten ook dat in een geglobaliseerde wereld Europa de enige garantie is om onze Europese waarden te verdedigen en om de zelfbeschikking over onze manier van leven en samenleven te behouden.

Voorzitter, zoals ik daarnet in uw mooi gastenboek heb geschreven, denk ik dat een sterk Vlaanderen, in een sterk België, in een sterk Europa ons beste wapen is voor de toekomst. Ik hoop dat we die mening delen en dat u die mee uitdraagt. Alle politici moeten vanuit de basis onder druk worden gezet om juist te handelen en om niet in de verleiding te komen om mee te doen met het populistisch discours. Met het Europees beleid is dat heel gemakkelijk. Ik hoop dat u daar ook weerstand tegen biedt en dat we er samen voor kunnen zorgen dat we de problemen aanpakken, ieder op zijn terrein. Als we dat doen, ben ik er zeker van dat we die moeilijke uitdagingen waar wij vandaag mee geconfronteerd worden en de crisissen waar wij nu voor staan en waarvoor men naar ons kijkt om oplossingen te vinden, goed kunnen doorkomen.

Voorzitter, ik dank u dat ik dit hier in het Vlaams Parlement mocht komen zeggen.

Ik dank u allen voor uw aandacht. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

Karim Van Overmeire (N-VA): Mevrouw de eurocommissaris, ik wil u eerst en vooral namens de N-VA-fractie welkom heten in dit Vlaams Parlement. Uw aanwezigheid spoort perfect met onze ambitie. Verklaring 51 bij het Verdrag van Lissabon zegt dat wij geen regionaal parlement zijn, maar een component van

het geheel, van het nationale parlementaire stelsel. Dat is een bevoegdheid, dat is ook een ambitie die we hebben en dat is een opdracht waar ikzelf en heel veel collega's de schouders onder zetten.

Het is vooral wanneer je buiten Europa gaat dat je ziet wat voor een prestatie hier is neergezet. U hebt er zelf ook al naar verwezen: van de loopgraven van Verdun en de Westhoek over de verwoestingen en de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog, over het IJzeren Gordijn dat ons continent een halve eeuw heeft verdeeld, over diep wantrouwen en onderlinge haat naar een unie van 28 lidstaten. Het is inderdaad een unie waarin het goed is om te leven. Of je het nu vergelijkt met andere plekken op de wereld of met andere periodes in onze geschiedenis, we moeten ons bevoorrecht voelen dat we in zoveel welvaart, in zoveel vrijheid kunnen leven, dat we zoveel kansen tot zelfontplooiing krijgen, dat we in welvaart en stabiliteit leven. Dat is niet enkel de verdienste van de Europese instellingen, maar we zijn ervan overtuigd dat Europa dat mee mogelijk heeft gemaakt.

Er is echter niet enkel goed nieuws. Wat is er immers over van het grote enthousiasme dat we kenden na de val van de Muur? Wat is er over van het optimisme dat we nog maar enkele jaren geleden kenden, na de zogenaamde Arabische Lente, van de droom van een almaar uitdeinend Europa met daarrond een brede zone van toenemende welvaart, toenemende democratie, toenemende stabiliteit, zowel in het oosten als in het zuiden. Vandaag bevinden we ons in een multipolaire wereld waar onze rol duidelijk afneemt, met in het oosten een Rusland met een duidelijk eigen agenda en in het zuiden een zeer brede zone van chaos, instabiliteit en ellende, wat we zelf ook merken door de terreur die toeslaat tot in het hart van ons eigen continent. Daarbovenop komen de breuklijnen die u zelf hebt beschreven: een breuklijn tussen Noord en Zuid, een even grote breuklijn die ontstaat tussen Oost en West, een breuklijn tussen een aantal landen die zeggen dat er meer Europa moet komen, dat we sneller vooruit moeten, en landen die zeggen dat ze daar toch niet voor hebben getekend, dat het zonder hen zal zijn als men die richting uitgaat. Dat zijn landen die een ander Europa willen: een efficiënter Europa, maar niet noodzakelijk meer Europa.

Gooi daar nog eens de grootste migratie- en vluchtelingencrisis sinds 1945 bovenop, die we toch niet mogen onderschatten en die ook zorgt voor een gigantische vertrouwenscrisis, niet alleen ten opzichte van de Europese instellingen, maar óók ten opzichte van die instellingen.

Het is zeer onbillijk om dat alles in het bakje van de Europese Commissie te gooien. Heel veel bevoegdheden zijn immers nog bevoegdheden van lidstaten. Grensbewaking is bijvoorbeeld in de eerste plaats een bevoegdheid van lidstaten. Ik hoop dat er in de Europese Commissie genoeg wijsheid verzameld is om met al die uitdagingen om te gaan, en om er rekening mee te houden dat we niet alleen op een continent wonen met 500 miljoen inwoners die consumenten of producenten zijn, die werknemers of werkgevers zijn, maar dat Europa ook een gemeenschap is van lidstaten, van naties, van culturen, van talen, van een manier van leven waaraan de mensen gehecht zijn en waarmee je dus maar beter rekening kunt houden. Het zal in de toekomst dus zaak zijn om te focussen op de essentie, om de voeten op de grond te houden.

En dan nog een allerlaatste bekommernis. De lidstaat heet België, maar de economische realiteit toont twee verschillende landen: Vlaanderen en Wallonië, ook als het over economie en tewerkstelling gaat. En die realiteit, mevrouw de eurocommissaris, zien wij niet altijd vertaald in de communicatie van de instellingen, in bijvoorbeeld de landenspecifieke aanbevelingen en in de rapportage. Kunt u dat bijvoorbeeld voor Eurostat eens bekijken? Als u daar iets aan kunt doen, zou ons dat een groot plezier doen en zou ons dat nog meer motiveren om de rol te spelen die ons als Vlaams Parlement toekomt.

Sta mij toe om u nogmaals te bedanken voor uw aanwezigheid in ons Vlaams Parlement. (*Applaus van de meerderheid en van Renaat Landuyt*)

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, mevrouw de eurocommissaris, ministers, collega's, de Europese Unie heeft sinds haar ontstaan landen dichterbij elkaar gebracht. Mevrouw de eurocommissaris, u schetste het al: meer vrede, meer welvaart, meer tewerkstelling, meer kwaliteit in de tewerkstelling en een groene economie. Ook de landen die niet tot de EU behoorden, zagen daarvan de voordelen, en zij stonden steeds meer in het rijtje om zich bij deze Unie aan te sluiten.

Onder meer kwaliteitseisen en veiligheidsvoorschriften van producten vinden zo ingang in steeds meer landen. Dit leidde tot een markt die intussen is uitgegroeid tot 28 lidstaten. Het grote Europa heeft dus impact op zowat alle beleidsdomeinen en op alle levensdomeinen van de burgers. Samen met uw collega's van de Europese Commissie zoekt u naar oplossingen voor de uitdagingen waarvoor we staan: de budgettaire orthodoxie, de bankenunie, de structurele hervorming van de arbeidsmarkt, het dichten van de investeringskloof, de vluchtelingencrisis. Om ons ervan te verzekeren dat de Europese aanpak het nodige draagvlak heeft en behoudt, is het belangrijk om ook als Vlaams Parlement de vinger aan de pols te houden en steeds na te gaan hoe de Europese keuzes een impact hebben op de Dorpsstraat.

Het vrij verkeer van personen en daaruit volgende arbeidsmobiliteit maakt de kern uit van de grote Europese arbeidsmarkt. Maar ondanks de vele voordelen die dit biedt, zijn er ook knelpunten. Ik wil inzoomen op één cruciaal element: detacheringsfraude, schijnzelfstandigheid, sociale dumping. Deze problematiek bewijst eens te meer dat een eenzijdig economische benadering niet leefbaar is. Europa moet ook sociale bescherming bieden. In deze optiek is uw portefeuille Sociale Zaken, Vaardigheden, Werkgelegenheid en Arbeidsmobiliteit een van de belangrijkste van de Europese Commissie. Sommige bedrijven zetten immers schijnconstructies op om selectief te genieten van de voordelen van zowel het gastland als het land van herkomst. Met goedkope werkkrachten bieden ze hier diensten aan tegen veel lagere prijzen. Vlaamse werknemers en bedrijven zijn daar de dupe van. De daaruit volgende ontslagen en faillissementen veroorzaken drama's. Daarom komt u naar buiten met uw mobiliteitspakket. U biedt oplossingen in het kader van een faire toepassing van de Detacheringsrichtlijn, van meer samenwerking tussen Europese bemiddelingsdiensten en van meer coördinatie tussen de socialezekerheidssystemen. Gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde locatie moet het mantra zijn!

U hebt daarvoor niet alleen onze politieke steun. U hebt daarvoor ook de steun van de sociale partners. Uw plannen zijn een essentieel sluitstuk om onze economische concurrentiepositie, maar ook de sociale evenwichten en onze sociale zekerheid te beschermen. Uw plannen moeten ervoor zorgen dat iedereen in ons land tegen gelijke voorwaarden werkt en dat buitenlandse bedrijven in ons land enkel tegen gelijke voorwaarden aan de bak komen en niet onheus onze bedrijven uit de markt prijzen. Het behoud van tewerkstelling moet de leidraad zijn. We hebben er vertrouwen in dat u daartoe de juiste stappen zet.

We zouden nog dieper kunnen ingaan op andere initiatieven, zoals de Europese middelen die u vrijmaakt, de garantieprogramma's, de langdurig werkzoekenden en de werkloze jongeren. Maar de tijd is beperkt. Het neemt niet weg dat we uitkijken naar uw mobiliteitspakket. Uw werk is van niet te onderschatten belang voor de blijvende geloofwaardigheid van de Unie.

Als Vlaamse christendemocrate met een belangrijke functie in Europa treedt u in de voetsporen van Leo Tindemans, Wilfried Martens, Jean-Luc Dehaene en Herman Van Rompuy. We zijn fier op u en we rekenen erop dat u binnenkort met

dat mobiliteitspakket ook successen gaat boeken. Vanuit het Vlaams Parlement wensen wij u daarbij alle succes toe. (*Applaus*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Mevrouw de commissaris, er is een vooral Brits eurosceptisch credo dat zegt: de vreemdelingen pikken onze jobs en bedreigen onze sociale zekerheid. Ondanks het feit dat er cijfers zijn die bewijzen dat men in Groot-Brittannië eigenlijk een netto positief effect heeft van de immigratie uit de EU, heeft dit soort uitspraken toch wel een zekere impact. U zult het met mij eens zijn dat, terwijl het vroeger druppelde in Brussel als het in Parijs regende, men nu in Brussel nogal gauw naar een zakdoek grijpt als men in Londen nog maar niest. Ik denk dat dat waar is.

Dat geeft ons twee elementen aan. Een eerste element is dat van de sociale zekerheid, waar ik het toch even over wil hebben. Er is dus een vraag, een vrees van lidstaten dat hun en onze sociale zekerheid in gevaar zou kunnen zijn. Ik heb een heel praktische vraag voor u: denkt u dat we niet verder moeten gaan in het verschil maken tussen sociale zekerheid en sociale bijstand – dat zit in de Europese regelgeving –, waarbij we bijvoorbeeld sociale rechten die men opbouwt op basis van bijdragen, zou moeten kunnen meenemen naar verschillende lidstaten? Ik denk dat dat al een begin van oplossing zou kunnen zijn om dat onevenwicht, waar collega Kennes naar verwezen heeft, voor een stuk weg te werken. Er is een verschil tussen bijdragen die verzekeren of die pensioenrechten opbouwen, en sociale bijstand voor mensen die bijstand nodig hebben. Dat is een belangrijk verschil.

Het tweede element dat uit uw betoog naar voren is gekomen, is de arbeidsmobiliteit – ‘vreemdelingen stelen onze jobs’. Arbeidsmobiliteit, collega’s hier in dit Vlaams Parlement, is ontzettend belangrijk voor Vlaanderen. Al degenen die dat vertellen, moeten dat toch wel even beseffen. We hebben onder meer een lange lijst van knelpuntberoepen die we anders niet ingevuld krijgen en die we nog altijd niet ingevuld krijgen. En daarnaast hebben we ook een zekere krapte op onze arbeidsmarkt, vrij vaak.

Voor ons, Vlaanderen, is arbeidsmobiliteit onder correcte voorwaarden ontzettend belangrijk, en niet alleen voor ons, maar voor heel Europa. In de States is er maar één op drie die uiteindelijk in zijn geboortestaat werkt. Hier is het ocharme maar 4 procent dat elders gaat werken. Eigenlijk is dat veel te weinig. Meer Europa op dat vlak is dus zeker nodig.

Arbeidsmobiliteit brengt ons meteen bij de thematiek van oneerlijke concurrentie, sociale dumping, waar ik het ook even met u over zou willen hebben. Er is terecht verwezen naar sectoren, zoals bouw en transport, die daaronder lijden, die effectief die oneerlijke concurrentie ondervinden. Een ‘level playing field’, een gelijk speelveld, een speelveld van eerlijke concurrentie, is dus van essentieel belang om die arbeidsmobiliteit correct te laten verlopen, en is nog meer van essentieel belang om de Europese instanties hun credibiliteit te laten behouden, en met andere woorden de vermaledijde eurosceptici niet nog meer wind in de zeilen te geven om de verworvenheden die we nu zo lang hebben opgebouwd, aan te vallen op valse gronden.

Ik wil u daar een suggestie over doen. Los van het feit dat men in Vlaanderen en op federaal vlak de loonlasten naar beneden toe aanpakt zonder onze sociale zekerheid in gevaar te brengen, wel integendeel, denk ik dat de Detacheringsrichtlijn een opportuniteit biedt. U hebt er zelf naar verwezen. Waarom zouden we niet de socialezekerheidsbijdrage innen in het land waar de activiteit gebeurt? Waarom zouden we niet een soort afsprakenkader maken tussen de landen, wetende dat de socialezekerheidssystemen verschillend zijn? De dekking is verschillend, maar je zou het volgens mij meteen al aanpakken door wanneer er

een activiteit gebeurt op plaats A in Europa, ook op die plaats A de sociale-zekerheidsbijdrage te innen. Dan heb je meteen iets in handen om die sociale dumping en die oneerlijke concurrentie wel degelijk uit de wereld te helpen.

Het bestaat op sommige vlakken. De 'split pay' bestaat. Waarom zou er geen 'split social pay' kunnen zijn, waarbij je inderdaad in dat sociaal veld over heel Europa op die manier greep zou kunnen krijgen op het wegwerken van oneerlijke concurrentie, die uiteindelijk de Europese instanties in gevaar brengt?

Daarom durf ik dit te zeggen: als u vanuit Europa op de middellange termijn – en het liefst op de korte termijn – aan de Detacheringsrichtlijn werkt door bijvoorbeeld dit voorstel te aanvaarden, dan denk ik dat Vlaanderen de Federale Regering gerust mag zeggen dat op de korte termijn flexijobs mogen worden ingevoerd in de sectoren met problemen. Op dat moment zullen we een goed evenwicht realiseren en zal er in Vlaanderen weer eerlijke concurrentie bestaan. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de eurocommissaris, mevrouw Thyssen, leden van de regering, collega's, Commissievoorzitter Juncker claimde bij zijn aanstelling dat dit de commissie van de laatste kans is. Europa socialer maken, dat was zijn missie. Mevrouw Thyssen, bij uw aantreden als eurocommissaris waren wij dan ook hoopvol. En we waren als Belgen zeer blij met uw bevoegdhedenpakket. Onze fractie in het Europees Parlement heeft u dan ook voluit gesteund. Als Belgische weet u immers zeer goed hoe detacheringsfraude en sociale dumping worden georganiseerd. Werkkrachten worden uit EU-landen waar de lonen en sociale bijdragen het laagst liggen naar hier gehaald, vaak via postbusbedrijven. Er ontstaat een neerwaartse spiraal waarbij loon- en arbeidsvoorwaarden steeds verder worden afgebouwd. Buitenlandse werknemers worden uitgebuit, werknemers van hier ontslagen, eerlijke kmo's die wegens deze oneerlijke concurrentie niet kunnen overleven, gaan failliet, zelfstandigen worstelen met niet-betaalde facturen en de overheid loopt een pak inkomsten en sociale bijdragen mis. We spreken dan ook terecht van moderne slavernij.

Ons land is jarenlang een innovator geweest in de aanpak van sociale dumping. Maar onze regelgeving stuitte verschillende keren op de grenzen van een Europa dat respect voor arbeidsrechten enkel ziet als een obstakel voor de vrije markt. Toen in 2012 België de antimisbruikbepaling invoerde, klaagde de Europese Commissie ons land aan. Dat overkwam ook Duitsland toen het land een minimumloon invoerde dat ook voor buitenlandse truckers zou gelden. Mevrouw de commissaris, wij geloven dat u daar verandering in wilt brengen. U plaatste de hervorming van de Detacheringsrichtlijn bovenaan de agenda en er zou een gemeenschappelijke databank komen. Gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats, dat principe zou centraal komen te staan. Niettegenstaande uw goede intenties, stellen wij vast dat tot vandaag geen enkele vooruitgang is geboekt in de strijd tegen sociale dumping. U knikt dat dit wel zo is. Nochtans is het zo dat in december 2015 uw pakket maatregelen door de Commissievoorzitter op een groot njet werd onthaald. U mocht het pakket niet voorstellen. De reden: het Verenigd Koninkrijk dreigt ermee uit de Unie te stappen als het zijn goesting niet krijgt. U hebt dat zo-even zelf nog gezegd. Het feit dat de Commissievoorzitter de lancering van het pakket maatregelen heeft uitgesteld, getuigt van een gebrek aan politieke wil om de problemen aan te pakken.

Als we opnieuw trots willen zijn op Europa; als we mensen opnieuw willen doen geloven in Europa, zal Europa socialer moeten zijn. En dat is niet het Europa van Cameron en zijn fractie in het Europees Parlement. De conservatieven gijzelen beslissingen over jobs en welvaart. Het sociale Europa dat Juncker heeft beloofd,

gaan we niet realiseren als we plooiën voor de eisen van Cameron en afpingelen op sociale bescherming. Hoe we dat wel zullen kunnen? Door ervoor te zorgen dat alle bouwvakkers, alle truckers, alle arbeiders in de vleesindustrie en ga zo maar door dezelfde rechten, lonen en sociale bescherming krijgen. En wij rekenen daarvoor op u.

Mevrouw de eurocommissaris, ik heb één eenvoudige vraag. U hebt een ambitieus mobiliteitspakket aangekondigd en u hebt net bevestigd dat dit er komt. Mijn vraag is: wanneer mogen we dit verwachten en wat zal daarin staan? Wat blijft er over van uw ambities? Welk pakket zullen we krijgen? Graag kreeg ik meer duidelijkheid. Dank u wel. (*Applaus bij sp.a, CD&V, Open Vld en Groen*)

De voorzitter: De heer Vanbesien heeft het woord.

Wouter Vanbesien (Groen): Geachte mevrouw de eurocommissaris, beste collega's, Vlaanderen heeft de Europese Unie nodig, zoals een mens zuurstof nodig heeft. Vlaanderen kan enkel meespelen op het politieke wereldtoneel, als we ons stevig vastklikken in die Europese Unie. De Europese Unie is door haar schaal, door haar grootte, een overheidsniveau dat we broodnodig hebben om in tijden van globale dynamieken zoals vluchtelingenstromen, klimaatopwarming en economische globalisering, mee te kunnen spelen.

Maar het gaat niet goed met de Europese Unie, en dat baart me grote zorgen. De Unie zucht van vermoeidheid – u sprak zelf over een vertrouwenscrisis. De Unie wordt gegijzeld door de lidstaten – u zei het zelf een beetje eufemistisch dat de lidstaten hun verantwoordelijkheid moeten nemen. De Europese Unie lijkt haar problemen niet langer de baas te kunnen. Het gevaar doemt op dat Europa verbrokkelt.

En dat is mijn centrale oproep aan u, mevrouw Thyssen: laat het niet zover komen. Zorg ervoor dat Europa versterkt in plaats van verzwakt. En ik weet ook wel dat dat niet alleen van u kan komen, maar ik vind dat het óók van u moet komen.

En ik geef u drie opdrachten mee, drie domeinen waarin de unie moet worden versterkt. Het eerste is heel actueel, namelijk het asielbeleid. U hebt er ook over gesproken. De Europese Unie staat mogelijk op het punt om het Verdrag van Schengen te begraven en dat zou een enorme stommititeit zijn. Dat personen vrij mogen bewegen in Europa is een pijler van de unie, die een ongelooflijk positieve impact gehad heeft op de levens van de Vlamingen. Het geeft praktische voordelen, de baren op de grens met Frankrijk zijn weg, het heeft voor een economische boost gezorgd, het is een zichtbaar element van Europees burgerschap. In plaats van dat vrij verkeer van personen te laten afbrokkelen, moet je net Europa versterken. Zorg voor een gezamenlijk asiel-, migratie- en grensbeleid. Zorg voor een gezamenlijke registratie en verdelingssystemen van vluchtelingen. Zet je macht als wereldspeler in om de oorzaken van de vlucht, oorlog en uitzichtloosheid, te bestrijden. En alstublieft, alstublieft, zorg ervoor dat er geen mensen, in wanhoop op zoek naar asiel, sommigen met hun kinderen op hun schoot, meer verdrinken voor de Europese kusten.

Een tweede opdracht is de crisis van de eurozone: een jaar geleden brandend actueel, nu wat naar de achtergrond verdrongen, maar nog altijd niet opgelost. Ook daar dreigt verbrokkeling, de afbouw van de eurozone, ook daar zou dat een weg achteruit zijn. Veel interessanter en toekomstgerichter is om de muntunie te combineren met een fiscale unie en een sociale unie. Zeker in die laatste doelstelling, mevrouw Thyssen, kunt u een belangrijke rol spelen, als commissaris die Europa een sociaal gelaat moet geven. U werkt aan een Europese sokkel van sociale rechten. U sprak daarnet over een sociaal referentiekader waarmee u de boer opgaat. U kunt het belang daarvan, indien het ambitieus genoeg is, niet onderschatten. Het zou een verademing zijn dat de Europese Unie na al dat brute

besparingsgeweld, de motor wordt van sociale verbetering. Het is een cruciaal element in het creëren van nieuw enthousiasme rond de Europese Unie. Vandaar mijn vraag: waar ligt uw lat, wat wilt u precies bereiken? U hebt er in zeer algemene termen over gesproken. Het zou me benieuwen als u iets concreter kon zijn.

En ten slotte, als we op iets fier mogen zijn, als we op iets fier moeten zijn in Europa, is het onze democratische traditie. Dat is een fundamenteel uitgangspunt binnen de unie waar we geen duimbreed mogen toegeven. Als je dan naar de regimes in Hongarije en Polen kijkt, zie je daar dingen gebeuren die in een democratie niet horen; fundamentele principes worden met voeten getreden. Mevrouw Thyssen, doe daar iets aan, zorg ervoor dat Europa luid en duidelijk met één stem deze praktijken veroordeelt. Koppel er sancties aan, maar geef het antidemocratisch gif geen kans om zich in Europa te verspreiden. Laat Europa niet verbrokkelen, versterk het. Het is in het belang van alle Vlamingen. Dank u. *(Applaus bij Groen, N-VA, CD&V, Open Vld en sp.a)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Mevrouw de commissaris, u mag me niet kwalijk nemen dat ik vandaag namens het Vlaams Belang onze rol als enige EU-kritische partij ook hier ter harte zal nemen en dat ik u dus confronteer met een aantal EU-kritische stemmen die ook in Vlaanderen steeds meer opgaan. Die stemmen klinken vanuit de basis steeds luider. Tijd heeft ons immers geleerd dat de profeten van de Europese integratie ervan houden om grenzen neer te halen. In de negatieve gevolgen die daaruit voortspruiten, zoals die ook nu weer blijken naar aanleiding van de huidige stroom van asielgelukszoekers, zijn ze minder geïnteresseerd. En dat die asielzoekers inderdaad in grote meerderheid economische gelukszoekers zijn en geen oorlogsvluchtelingen, werd deze week zelfs nog bevestigd door uw collega, Frans Timmermans. Ik weet niet of het dat was waar u naar verwees toen u het had over een populistisch discours.

De voorbije weken werd het nieuws inderdaad gedomineerd door alle onheil dat gepaard gaat met immigratie vanuit voornamelijk islamitische landen. De negatieve gevolgen van de Europese integratie en het opengrenzenbeleid zijn voor de man en de vrouw in de straat. De gemiddelde Vlaming heeft immers geen auto met chauffeur die hen snel door onveilige wijken loodst en de gemiddelde Vlaming heeft geen superbeveiligde villa, al dan niet in Toscane, of pakweg een onbetaalbare woning in Leuven, nietwaar, mijnheer Daems.

Maar u, mevrouw de commissaris, u bent de eurocommissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken, en ik wil u dan ook vooral aanspreken over een ander element van het opengrenzenbeleid waarvan de Vlaamse bevolking ook het slachtoffer is, en dan vooral de Vlamingen die in de bouw of de transportsector werken en die op een oneerlijke manier beconcurrereerd worden vanuit Europese lageloonlanden.

Mevrouw Thyssen, grenzen laten verdwijnen is zoveel gemakkelijker dan de problemen oplossen die erdoor worden veroorzaakt. De problematiek van de sociale dumping ten gevolge van het vrij verkeer van personen laat zich nu al decennia voelen. De problematiek van de oneerlijke concurrentie en het daaraan gekoppelde jobverlies voor de eigen werknemers en ondernemers begint steeds meer dramatische vormen aan te nemen.

De problemen geraken inderdaad niet opgelost door wat gerommel in de marge. Het is de EU-Detacheringsrichtlijn zelf die totaal niet aangepast is aan de EU met haar 28 lidstaten. Het probleem van sociale dumping zit ingebakken in een van de basisprincipes van de EU zelf, met name dat vrije verkeer van personen.

Mevrouw de commissaris, recent nog vernamen wij dat in de wereldvreemde EU-cenakels plannen werden uitgedokterd om de visumplicht te versoepelen voor

Turken die de EU in willen reizen en zelfs een nieuw hoofdstuk te openen in de toetredingsonderhandelingen met Turkije. Alsof het nog niet genoeg is, willen de herauten van de EU-superstaat nog eens een blik laagloners opentrekken om Europa mee te overspoelen. Met onze Europese fractie 'Europa van Naties en Vrijheid' zullen we in elk geval alles uit de kast halen om dat tegen te gaan. Turkije is geen Europees land en hoort dus niet in de EU.

Ik hoop dat u het met mij eens kunt zijn dat de plannen om Turkije te laten toetreden absolute waanzin zijn, zeker gezien de nu al woekerende problemen van sociale dumping en oneerlijke concurrentie.

Aansluitend daarbij zou ik graag van u vernemen welke initiatieven nu eindelijk eens zullen worden genomen tegen de problematiek van de sociale dumping en de oneerlijke concurrentie vanuit Europese lageloonlanden.

Geeft u hier vanuit het Vlaams Parlement een krachtig signaal hoe u zich vanuit uw functie ten dienste van de Vlaming zult stellen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de commissaris, beste Marianne, collega's, namens de Vlaamse Regering heet ik u hartelijk welkom in dit halfroond. We zijn niet alleen blij met uw aanwezigheid, we zijn ook blij met uw geïnspireerde en inspirerende toespraak. U bent niet alleen over uw eigen belangrijke bevoegdheden gegaan, u hebt ook een breed palet geschetst. Ik heb woorden genoteerd als proportionaliteit, subsidiariteit, sterke economie om een sociaal beleid te kunnen voeren, duurzame groei en duurzame jobs te creëren.

Dames en heren, met deze ontmoeting wordt een goede traditie voortgezet. Destijds is Herman Van Rompuy als eerste voorzitter van de Europese Raad hier ontvangen. We hebben de voorzitter gehad van het Comité van de Regio's. We hebben amper veertien dagen geleden uw collega-eurocommissaris Malmström in de commissie gehad. Ik verneem dat het de bedoeling is om in het najaar Frans Timmermans, die overigens ook zeer goede banden met Vlaanderen heeft, hier te ontvangen. Namens de regering verwelkom ik deze praktijk. Het is bijzonder goed dat de Europese Commissie in confrontatie gaat met wat aan de basis leeft. Het kan alleen maar het draagvlak versterken en de kloof tussen Europa en zijn burgers verminderen. Het geeft ook vorm aan de subsidiariteit. De heer Van Overmeire heeft erop gewezen: dit parlement is een van de nationale parlementen in het kader van verklaring 51 toegevoegd aan het Verdrag van Lissabon.

Ik heb zelf mogen ondervinden – en ik neem aan de collega's met mij – dat in de commissie de dialoog met eurocommissaris Malmström zeer goed was en aanleiding gaf tot zeer goede vraagstelling en tot zeer directe antwoorden. Dat was ook het geval in het onderhoud dat ik daarna met haar had.

Voorzitter, ik heb hier alleen maar voorstellen te doen, maar in Duitsland is het bijvoorbeeld de traditie dat de eurocommissaris minstens één keer per jaar naar het parlement gaat. Misschien kan dit de start zijn van ook een goede traditie op dit vlak.

Mevrouw de eurocommissaris, ik weet dat u – u hebt dat ook benadrukt bij onze eerste ontmoeting – boven het landbelang moet staan, boven het lokale belang moet staan. U bent Europees commissaris en gaat voor het Europees belang. Het is meer dan een stille hoop van ons en een verwachting dat u minstens in Europese aangelegenheden, minstens in de gesprekken en discussies binnen de Europese Commissie, toelichting kunt geven bij de situatie in Vlaanderen, dat u de situatie kunt kaderen. Er komen nogal wat belangrijke dossiers op ons af, waar ook voor Vlaanderen heel belangrijke belangen op het spel staan. Ik denk

aan de klimaattop met zijn consequenties, aan het Trans-Atlantisch Handels- en Investeringsverdrag (TTIP) en aan de markteconomische status voor China, allemaal zaken die rechtstreeks belangrijk zijn voor de Vlaamse Gemeenschap.

Dames en heren, mevrouw de eurocommissaris, u weet dat deze regering een investeringsregering wil zijn, waarbij we willen inzetten op dringende maatschappelijke noden, maar ook willen inzetten op belangrijke en duurzame infrastructuur die we nodig hebben als logistieke draaischijf, als kennisregio binnen de Europese Unie. Daarvoor willen we een basis leggen met gezonde overheidsfinanciën, structurele hervormingen ook. Het Europees semester en het Vlaams hervormingsplan vormen hiervoor het ideale kader.

We erkennen het belang van een Europees beleid als een van de hefboomen voor het dichten van de investeringskloof – u had het erover – met betrekking tot jaarlijkse, publieke investeringen die uw Commissie schat tussen 230 en 370 miljard euro van voor het jaar 2008 en de periode na de crisis. Voor ons is de positieve spiraal van begrotingsdiscipline, structurele hervormingen en investeringen een belangrijk thema en een belangrijke doelstelling, maar dit is geen vanzelfsprekendheid. We waren dan ook gezond kritisch, maar ook constructief ten aanzien van het Europees Fonds voor Strategische Investeringsprojecten (EFSI) dat u vorig jaar hebt opgezet. We zijn ervan overtuigd dat EFSI kan bijdragen aan het dichten van de investeringskloof. We zijn heel blij dat de eerste investeringsprojecten in Vlaanderen zijn goedgekeurd, maar het mag natuurlijk meer zijn. Het gaat tot nu toe over kleinere projecten. We hopen dat er EFSI-ondersteuning komt voor grote, belangrijke, duurzame investeringsprojecten.

Om die nodige investeringen mogelijk te maken, ook in de hardware van onze zorg- en onderwijssector, mevrouw de eurocommissaris, veroorloof ik het mij nogmaals om terug te keren op twee belangrijke, concrete voorstellen van de Vlaamse Regering. Ten eerste is dat de mogelijkheid om grote investeringsprojecten over een langere periode dan de constructieperiode te kunnen afschrijven, let wel, binnen het kader van het stabiliteits- en groeipact en met behoud van de begrotingsdiscipline.

Maar we zijn ervan overtuigd dat dit ook voor kleinere deelstaten ademruimte kan geven om investeringen te doen. Een deelstaat als Vlaanderen kan niet de middelen opbrengen om in één regeerperiode met Europese begrotingsregels een twintigtal grote infrastructuurprojecten te realiseren.

Ten tweede zijn wij sterk vragende partij voor een grotere rechtszekerheid bij de pps-constructies. Maar ik ben blij met wat u daaromtrent gezegd hebt: u gaat voor duidelijkheid, u gaat voor rechtszekerheid, u gaat voor het aanbieden van modelcontracten. Dit is voor ons een verademing. Wij willen rechtszekerheid, wij willen daarvan gebruik kunnen maken, maar het is goed dat er voorafgaandelijk duidelijkheid geschapen kan worden.

Voorzitter, dames en heren, de vervollediging van de interne markt, in het bijzonder op vlak van de digitale economie, de transportunie en de energiesector, moet de grootste prioriteit zijn voor de wetgevende agenda van de Europese Commissie. Het werkprogramma 2016 bevat ter zake zeker relevante initiatieven. Wij als Vlaamse Regering leggen nu de laatste hand aan de prioriteiten van het Commissiewerkprogramma en binnen dat werkprogramma zullen wij onze eigen prioriteiten gaan bepalen. Europese wetgevende initiatieven, ook op het vlak van de arbeidsmobiliteit en het vrij verkeer van werknemers – inderdaad een van de fundamentele pijlers van de Europese Unie –, is een belangrijke verworvenheid die we niet mogen prijsgeven.

Maar u hebt het gehoord, diverse collega's hebben het erover gehad: wij moeten sociale misbruiken tegengaan. Ook daar ben ik blij met uw aankondiging van

initiatieven op dat vlak. In één woord: gelijk werk, gelijk loon in een lidstaat. Ik denk dat dit de ambitie moet zijn, zo niet wordt het draagvlak van de Europese Unie, dat weet u heel goed, onderuitgehaald. Europese burgers hebben het bijzonder moeilijk met wat u een vorm van deloyale concurrentie kunt noemen. Ik ben dan ook blij dat u het woord 'eerlijk' in de mond hebt genomen. Ik hoop dat u erin slaagt om op dat punt echt baanbrekende stappen te kunnen zetten.

Mevrouw de commissaris, de Unie beleeft moeilijke tijden, gaat door zwaar water. De punten zijn aangehaald: we hebben de Griekse crisis gehad, we hebben de vluchtelingencrisis, we hebben het Brits referendum. Het is aan de Europese Commissie om doordachte antwoorden te geven. Wat ons betreft, kijken wij uit naar de voorstellen die de Commissie op dat vlak de komende maanden zal formuleren. (*Applaus*)

De voorzitter: Dank u wel, minister-president.

Nu geef ik graag het woord aan mevrouw Thyssen.

Marianne Thyssen, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken, Vaardigheden en Arbeidsmobiliteit: Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan alle fracties voor de opmerkingen en voor het met mij delen van een aantal opvattingen.

Voorzitter, ik ga proberen op de meeste vragen op een min of meer georganiseerde manier een antwoord te geven. Wat betreft uitbreiding en verdieping is er opgemerkt dat Europa groot is geworden en uitgebreid is. We mogen niet vergeten waarom dat gebeurd is. We hebben een verhaal gehad van vrede en politieke stabiliteit, waar ik naar verwees in het begin van mijn uiteenzetting. De oefening die we gemaakt hebben met de uitbreiding van Europa, zeker ook die van 2004 en 2007, heeft ook daarmee te maken. Dat was ook een verhaal van hoe zorgen we ervoor dat die politieke stabiliteit en die vrede op dit continent bewaard kan blijven. Dan moeten er op een bepaald ogenblik ook politieke keuzes worden gemaakt. Ik hoop dat u niet vergeet dat in dat kader die uitbreidingsoefening heeft plaatsgehad.

Zelf ben ik altijd, persoonlijk dan, een voorstander geweest van eerst verdiepen en dan uitbreiden. Het is niet altijd in die orde gebeurd, maar ik wou dit toch even allemaal in herinnering brengen.

Dan is er het mobiliteitspakket, de detachering van werknemers, sociale dumping: we hebben al die woorden hier gehoord. Laat me eerst dit toelichten: uitstel van het pakket. Waarom is het uitgesteld? Niet: uw voorzitter heeft u verhinderd van het pakket enzovoort. Neen, er is het Britse referendum. Er is de discussie die gaande is tussen de eerste minister van het Verenigd Koninkrijk en de andere lidstaten, een discussie die zich afspeelt op het niveau van de eerste ministers, van de Europese Raad. Zij moeten tot afspraken komen of kijken of ze tot afspraken kunnen komen.

U weet wat de terreinen zijn waarover premier Cameron vragen heeft gesteld. Een van die terreinen interfereert regelrecht met mijn mobiliteitspakket. Dan kun je twee dingen doen: dat negeren en gewoon doorgaan of even wachten, zien wat er uit de bus komt en nagaan hoe we die dingen samen kunnen laten sporen.

Wanneer we met zo'n mobiliteitspakket komen, moeten we er vooral voor zorgen dat we een aantal dingen die we misschien kunnen gebruiken in de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk, niet al op voorhand cadeau geven. Het is dus ook een kwestie van sterker te staan in de onderhandelingen en niet alleen van wachten, niet durven, niet mogen of wat dan ook. Het is een kwestie van zo goed mogelijk te onderhandelen en zo sterk mogelijk op te komen voor onze principes. Dat zullen we ook doen.

Wanneer komt dat mobiliteitspakket er? We zullen moeten afwachten wat er gebeurt op de Europese top eind deze maand. Dan moeten we uitzoeken wat de verstandigste aanpak is en wanneer we daarmee kunnen komen. Ik weet dat er ongeduld is. Zelf ben ik ook ongeduldig. Ik zou er graag snel mee komen en ervoor zorgen dat we dat debat eindelijk allen samen kunnen voeren.

Wat zit erin? Wat is de stand van zaken? Ten eerste willen we de mobiliteit blijven faciliteren. Verschillende collega's uit dit parlement hebben onderstreept hoe belangrijk die mobiliteit is, hoe die uiteindelijk de interne markt is, ook voor onze economie, onze werkgelegenheid en onze welvaart. We zullen die dus blijven faciliteren.

Wat zullen we verder doen? Er ligt een brief klaar, gericht aan alle ministers die daarvoor verantwoordelijk zijn in de lidstaten. In mei 2014 werd de handhavingsrichtlijn voor de detachering goedgekeurd. Die richtlijn biedt ons een aantal extra elementen om beter te controleren en naar een meer rechtvaardige aanpak te gaan. In die brief dringen we er bij de lidstaten op aan dat die richtlijn op tijd en kwalitatief wordt omgezet in nationaal recht in elk van de 28 lidstaten. Dat moet gebeuren tegen juni 2016. Het zal ons een heel stuk vooruithelpen.

Met deze Commissie hebben we echter gezegd dat dat niet genoeg is. Wij willen meer, onder meer op het vlak van detachering. We willen dat evalueren en bekijken of we niet iets moeten doen op dat vlak. Iedereen heeft mij gewaarschuwd die doos van Pandora niet te openen. Ik zal die doos van Pandora wél openen, omdat ik zie dat er elementen zijn die ik, vanuit eerlijkheidsoverwegingen, niet kan verdedigen. We hebben daarover een oriëntatiedebat gevoerd in de Europese Commissie. Ik heb daarvoor de steun van mijn collega's. Ik zal de Detacheringsrichtlijn dus wél openen, maar dan gefocust: ik zal dus niet alles opnieuw in vraag stellen.

Een van de grote zaken betreft de loonvoorwaarden van de gedetacheerde werknemers. De minimum 'rate of pay', het respect voor het minimumloon, moet een serieuze invulling krijgen. We moeten ervoor zorgen dat het uiteindelijk neerkomt op gelijk loon voor gelijk werk op dezelfde plaats.

Een tweede zaak zijn de twee bestaande verordeningen die de sociale zekerheid coördineren, die voor mensen die grensoverschrijdend gaan, uitmaken onder welk stelsel ze vallen: het ene of het andere. Vanaf wanneer schakel je over naar het andere? Welke rechten kun je meenemen, welke niet? Het gaat zowel over elementen van de sociale zekerheid, als over een aantal elementen van sociale bescherming.

We zullen daarnaar kijken om ervoor te zorgen dat er meer rechtszekerheid is. Nu zijn een aantal zaken niet duidelijk. We krijgen de ene case na de andere voor het Hof van Justitie. Het is niet aan het Hof van Justitie om de regels te bepalen. Als vrouw ben ik uitermate tevreden over de ontwikkeling van het Europees recht, waarin het Hof van Justitie heel creatief heeft gewerkt. Op één zin in één artikel, namelijk 'gelijk loon voor gelijk recht', hebben ze een hele rechtspraak gebouwd. Uiteindelijk is daarop een heel beleid van gelijke kansen gebouwd. Ik wil dus zeker geen kritiek uiten op dat hof. Maar het is aan ons, politici, die verantwoordelijk zijn ten aanzien van de burgers, om de regels vast te leggen en ervoor te zorgen dat ze duidelijk zijn. Op het vlak van die sociale rechten zijn er een aantal zaken niet duidelijk. We zullen die in de eerste plaats duidelijk maken en duidelijk aantonen wie wanneer recht heeft op wat.

In 1996 kwam die Detacheringsrichtlijn er. Het was toen de bedoeling om voor een 'level playing field' te zorgen. Als we onze diensten ergens anders mogen verrichten, wat doen we dan met de werknemers die we meenemen? Op welke voorwaarden worden die tewerkgesteld? Wat met de arbeidsvoorwaarden, de arbeidsbescherming, het loon, de sociale zekerheidsstelsels? Daarvoor werden

regels uitgewerkt. Die regels waren redelijk in 1996. Maar de wereld is veranderd. Europa is uitgebreid. Er zijn veel meer lidstaten. De verschillen tussen de lidstaten zijn groot. Die waren dicht bij elkaar aan het komen, maar doorheen de crisis hebben we gezien dat de verschillen weer groter worden. Vandaar ook ons idee van de Europese pijler, om te herijken, maar ook om te zorgen dat de lidstaten opnieuw meer convergeren en dat we dicht naar elkaar toe groeien. De verschillen zijn op dit ogenblik groot, dat moeten we niet onder stoelen of banken steken. Daarom is het tijd dat we daar wel naar kijken zodat er meer rechtszekerheid komt, meer duidelijkheid en meer controlemogelijkheden op het vlak van lonen, arbeidsinspecties, maar ook op het vlak van socialezekerheidsinspecties, want ook aan die kant moet er veel meer worden gecontroleerd.

Een achtbaar lid van dit parlement verwees naar de case die de Commissie heeft geopend tegen België over het A1-document. Het A1-document is voor mensen die mobiel zijn en dient om te bewijzen dat ze aangesloten zijn bij het socialezekerheidsstelsel in het land waar ze vandaan komen. Op basis daarvan moet worden uitgemaakt onder welke stelsel iemand valt. We weten dat dat document niet is wat het moet zijn. Dat wil echter niet zeggen dat een lidstaat eenzijdig kan oordelen dat het document niet in orde is en het daarom niet aanvaardt en eenzijdig beslist dat de persoon in kwestie onder zijn socialezekerheidsrecht valt, dus dat die persoon aan die lidstaat betaalt en onderworpen is aan zijn systeem en niet meer aan het land waar hij vandaan komt. Ik spreek over gedetacheerde werknemers. Dat zijn zaken die niet eenzijdig kunnen worden beslist. Europa heeft daar procedures voor. Die staan al in de wet, en ook ons land moet de procedures naleven.

Als men een statement wil maken door het zich niet meer aan te trekken en het eens te laten zien, dan kan dat op zich geen kwaad, maar dan mag men niet verwachten dat er niet wordt gereageerd op wat op zijn beloop wordt gelaten.

Duitsland heeft een minimumloon ingevoerd. Dat hebben we verwelkomd in de Europese Commissie. We moedigen de landen aan om minimumlonen in te voeren omdat we denken dat dat op zich een goede zaak is. Maar als men dat minimumloon gaat toepassen op vrachtwagenbestuurders die passeren, dan wordt het iets ingewikkelder. Er zijn klachten gekomen, ook vanuit ons land: hoe moeten we dat doen, die administratieve rompslomp? Kan Duitsland dat zomaar doen?

De Commissie heeft daar inderdaad op gereageerd en gevraagd dat Duitsland uitleg verschaft, en dat is nu in behandeling. Als bepaalde vormen van vervoer worden beschouwd als detachering van werknemers, dan zijn die loonnormen daarop van toepassing. Het is vooral als er wordt vervoerd van punt A naar punt B in een andere lidstaat, als er daar wordt gelost en geleverd en dan weer vertrokken, als er dus een echte dienstverlening is, dan is de vraag hoe die Detacheringsrichtlijn moet worden toegepast. Dat moet worden verduidelijkt.

Sociale zekerheid innen in het land waar de activiteit gebeurt, is een van de voorstellen, maar dat is niet meteen de richting die we uitgaan. We denken dat dat voor ongelooflijk veel administratieve rompslomp gaat zorgen. We hebben ook detacheringen van heel korte duur. De gemiddelde duur van een detachering in Europa is vier maand, niet langer. Er zijn mensen die een maand hier, drie maand ginder, twee weken hier en nog vijf maand in een andere lidstaat zijn. Telkens vragen dat de sociale zekerheid wordt geïnd in het land waar ze een paar weken of een maand aan de slag zijn, wordt allemaal heel moeilijk. We denken dus niet dat dat de weg zal zijn.

Sommige lidstaten zouden dat ook niet aanvaarden. Er is veel wantrouwen tussen burgers, maar dat is er ook tussen de landen onderling. We moeten er ook nog op rekenen dat het juist gebeurt, dat het wordt doorgestort. Dat is een zeer groot kluwen.

We willen er wel voor zorgen dat de sociale zekerheid wordt betaald waar ze moet worden betaald. We gaan zorgen voor betere regels in die verordeningen en voor een veel sterker A1-document. Dat kan niet gewoon een stukje papier zijn waarop we een paar vakjes aankruisen, dat we niet eens volledig invullen, dat nergens is gecertificeerd, dat, zodra je het meekrijgt, voor onbeperkte tijd geldig is. Daar gaan we anders mee omgaan. We gaan proberen dat sterker en bruikbaar te maken als een element van controle zonder te veel administratieve lasten te laten oplopen.

We gaan er ook voor zorgen dat de socialezekerheidsinspecties beter samenwerken. Dat wordt nu georganiseerd in de Handhavingsrichtlijn voor de arbeidsinspectie, maar ook de socialezekerheidsinspecties moeten veel meer samenwerken, en dat zit in ons mobiliteitspact.

Er werd hier ook iets gezegd over Schengen. Dat is heel belangrijk. We zijn voor een vrije markt, voor vrij verkeer. Als we opnieuw naar grenscontroles gaan, al onze grenzen tussen de landen sluiten, dan nemen we zeer grote economische risico's en spelen we met onze werkgelegenheid. Dat is niet wat we willen. De interne markt is ons dierbaar, we moeten die in stand houden. Schengen moet overleven en we zullen daar alles aan doen.

Dat wil niet zeggen dat er niet af en toe tijdelijk iets kan of moet gebeuren. Dat is een heel ander verhaal. Op dit moment gebeuren in sommige landen grenscontroles: dat is daar momenteel verantwoord. Ik wil vragen dat men niet doet alsof dat het definitieve einde van Schengen is. We zitten in een overgangsperiode. We moeten de buitengrenzen beter controleren. We moeten een heel aantal zaken aanpakken. Ik heb u een hele lijst genoemd van zaken die op de agenda van de Commissie staan: sommige zijn al beslist, andere staan op stapel bij de Europese wetgever. Europa is inderdaad ook een democratie. Er is een parlement, er is een raad van ministers.

Dat vraagt even tijd. Het is niet omdat de Commissie met de vingers knipt dat de wereld 's anderendaags veranderd is. We zitten in een moeilijke periode, we moeten daar door. Het is de bedoeling dat we duidelijk orde op zaken krijgen en dat na verloop van tijd die grenscontrole binnen het Schengengebied terug naar af kan en dat het Schengengebied weer werkt zoals het moet.

Economie is één punt werd gezegd, maar het fiscale en sociale aspect zijn ook belangrijk, daar zijn wij ons zeer goed van bewust. Op de beide vlakken wordt er gewerkt. Commissievoorzitter Juncker heeft gezegd: "Jobs, groei en fairness, daar is het ons om te doen; dat is de leidraad, niet alleen van mezelf, maar van heel het college."

Er zijn belangrijke structurele hervormingen gebeurd en de sociale aspecten zitten in nu in het Europese ministerpakket. Denk maar aan de 'social pillar' en het mobiliteitspakket. We tonen dat we daar serieus mee bezig zijn en dat we iets bereiken.

Dat gebeurt ook op fiscaal vlak. Er is heel veel in beweging. Het is de bedoeling van de Commissie, samen met de OESO, en er is gelukkig ook veel internationaal in beweging, dat zal ons helpen om de zaken op orde te krijgen, dat er belastingen worden geheven waar winst gemaakt wordt. Dat moet op een eerlijke manier gebeuren. De lidstaten moeten een beleid voeren waarmee ze geen vliegen van elkaar afvangen en een neerwaartse spiraal vermijden. Dat bedrijven geen belastingen betalen en de kmo's de volle pot, zulke zaken kunnen wij niet aanvaarden. Daar wordt keihard aan gewerkt. Het zal niet langer duren dan morgen dat mijn collega-eurocommissaris Moscovici het pakket zal voorstellen waar we al een paar maanden aan werken, om ook op dat vlak meer rechtvaardigheid te brengen.

Nog een woordje over Turkije, voorzitter. Deze Commissie heeft er bij de start van deze legislatuur voor gekozen, in de nasleep van de financieel-economische crisis en intussen met een andere crisis, om in deze legislatuur niet uit te breiden. Dat was een optie en dit is duidelijk. Mogen we dan met de landen rondom ons niet meer praten? Natuurlijk wel, we moeten ermee praten. We moeten ermee onderhandelen, ook met Turkije. Dat is een nabuurland. Dat is een heel belangrijk land voor energie, veiligheid en militaire samenwerking. Dat is een heel belangrijk partnerland om de vluchtelingencrisis aan te pakken. Dat is de reden waarom we niet te beroerd zijn om met Turkije te onderhandelen, en om financiële steun te geven voor humanitaire opvang in de kampen. Er worden heel veel mensen opgevangen in Turkije, en als er afgesproken wordt om visa te geven aan een aantal mensen, heel selectief, dan kan dat voor mij 'part of the deal' zijn.

Er moet diplomatiek onderhandeld worden. Landen moeten met elkaar spreken. We leven in een geglobaliseerde wereld, laat ons alstublieft met zoveel mogelijk landen open contacten onderhouden, goed samenwerken en zien hoe we samen onze problemen het best kunnen oplossen.

Voorzitter, ik hoop dat ik de belangrijkste punten heb aangekaart. Ik ben heel blij dat ik hier mocht zijn. Het is een eer voor mij om naar het Vlaams Parlement te komen. Ik wil iedereen danken voor de opmerkingen, vragen en reacties. Mocht u er in de toekomst nog hebben, wij hebben ook e-mail, aarzel niet, spreek ons maar aan, en dan blijven we op die manier in contact. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Thyssen, beste Marianne, ik heb daarstraks aangehaald dat u de eerste vrouw en de eerste Europese commissaris bent die ons hier heeft toegesproken in onze plenaire vergadering. Er moet altijd iemand de eerste zijn. Wij mogen er trots op zijn dat u Vlaanderen vertegenwoordigt op het Europese forum. Vanuit uw functie weegt u mee op de democratische besluitvorming voor iets meer dan 500 miljoen burgers.

Wij zijn er wel van overtuigd dat u de ideeën uit de dialoog die u hier vandaag aangegaan bent met onze volksvertegenwoordigers – ik weet het, die is weliswaar beperkt, want iedereen, behalve de minister-president, heeft zich keurig aan de spreektijd gehouden –, ook zult meenemen naar uw werkterrein. Belangrijk voor ons, voor het Vlaams Parlement, is dat u op die manier de Vlaamse ideeën mee op de internationale kaart plaatst.

Als voorzitter van dit parlement, en in naam van alle Vlamingen, wil ik u daarvoor heel hartelijk danken. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering, zo kan ik mevrouw Thyssen uitgeleide doen.

– *De vergadering wordt geschorst om 15.45 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 15.59 uur.*

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St. VI.Parl. 2015-16, nr. 60/15*)

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, het Uitgebreid Bureau heeft op 25 januari 2016 het gentlemen's agreement van 18 mei 2015 met betrekking tot de agendering van actualiteitsdebatten geëvalueerd en verlengd tot het einde van de legislatuur 2014-2019.

Ik breng u in herinnering dat het akkoord inhoudt dat indien ten minste drie erkende fracties een actualiteitsdebat vragen en hun vraag grondig motiveren, dit door het Uitgebreid Bureau wordt gehonoreerd. Daartegenover staat wel dat in een actualiteitsdebat dat conform het gentlemen's agreement wordt georganiseerd, de oppositiefracties en de meerderheidsfracties beurtelings kunnen tussenkomen.

Die volgorde van fracties kan in sommige gevallen een afwijking betekenen van artikel 79, punt 2, derde lid, van het Reglement van het Vlaams Parlement. De plenaire vergadering heeft hiermee reeds zijn instemming betuigd op 3 juni 2015.

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de sociale woonleningen

ACTUELE VRAAG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over de voorwaarden voor het toekennen van een sociale woonlening

De voorzitter: We gebruiken geen papieren meer, ook de ministers zullen we dat afleren. Dat maakt dat het allemaal veel vlotter gaat.

De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Voorzitter, minister, eerder deze week werd de indruk gewekt dat er bespaard werd op sociale leningen. Ik heb daar twee kanttekeningen bij.

Het budget is toegenomen met 200 miljoen euro in vergelijking met vorig jaar. De bewering klopt dus al niet.

Een tweede vergelijking om de suggestie te maken dat er wordt bespaard, is er een tussen 2014 en 2015. Gezien de regelgeving gaat die vergelijking eenvoudigweg niet op, appels worden hier met peren vergeleken.

Dit gezegd zijnde, is het ondersteunen van eigenaarschap op de Vlaamse woningmarkt ook voor de mensen die net niet terechtkunnen bij private banken om de financiering van hun eigen woning rond te krijgen, heel erg belangrijk. Het is daarbij niet enkel belangrijk om in voldoende middelen te voorzien, het is minstens even belangrijk om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk, zo gericht mogelijk in te zetten.

Het stond al in het Vlaams regeerakkoord en u hebt er zich ook toe geëngageerd, om het instrument van de sociale leningen te verfijnen en te objectiveren. Mijn vraag is vrij eenvoudig: hoe staat het daarmee? Wat is de stand van zaken in die oefening van het objectiveren en verfijnen van het instrument van de sociale leningen?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, niet iedereen in Vlaanderen beschikt over voldoende financiële middelen om een lening aan te gaan bij een commerciële bank voor de aankoop van een woning of appartement. Net daarom is het instrument van de sociale lening heel waardevol in ons woonbeleid.

2014 was een recordjaar voor het toekennen van sociale leningen. Er werden er meer dan 7500 toegekend. In 2014 moest er echter ook ingegrepen worden om het budget voor de sociale leningen niet te laten ontsporen.

Er zijn strengere voorwaarden opgemaakt om in aanmerking te komen voor een sociale lening met als gevolg dat er in 2015 toch opvallend minder sociale leningen zijn toegekend.

Minister, u heeft aangekondigd dat u nog meer werk wilt maken van regionale differentiatie in de modaliteiten van een sociale lening. Nochtans is er nu al een regionale differentiatie, want in centrumsteden ligt de maximale verkoopprijs van een woning 10 procent hoger dan in andere steden en gemeenten in Vlaanderen.

Wat gaat u nog meer invoeren op vlak van regionale differentiatie? Hoe gaat u de modaliteiten van die sociale lening nog meer verfijnen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Anseeuw en mevrouw Taeldeman, ik dank u voor uw vragen. Ik heb de berichten daarover in de media ook gelezen. Voor alle duidelijkheid: er is niet bespaard op de sociale leningen, integendeel, en ze zijn ook niet gedaald. Ik weet dat de voorzitter niet wil dat we van een papier aflezen, maar sta me toe om in dit verband toch enkele cijfers te noemen. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Bedankt voor uw empathie. In 2010 werd er machtiging gegeven voor 560 miljoen euro aan sociale leningen, in 2011 was dat 670 miljoen euro, in 2012 680 miljoen euro, in 2013 700 miljoen euro en in 2014, dat zoals mevrouw Taeldeman al zei, een recordjaar was, 1,3 miljard euro. In 2015 ging het om 720 miljoen euro en in 2016 is het 920 miljoen euro.

Dat is dus een stijging met 200 miljoen euro ten opzichte van 2015. Waarom? Het spijt me dat ik u moet teleurstellen, maar het heeft niets te maken met de economische situatie en evenmin met het feit dat banken minder hypothecaire kredieten zouden verstrekken. Ik citeer, nogmaals, een aantal cijfers. Het aantal hypothecaire kredieten verstrekt door banken in 2013 was 207.000, in 2014 was dat gestegen tot 231.000. In 2015 waren er 240.000.

Wat is, volgens mijn bescheiden mening, dan wel de oorzaak? Ik denk bijvoorbeeld aan het éénleningenbesluit, dat op 1 januari 2014 in werking is getreden. U weet dat de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een sociale lening, verschilden bij het Vlaams Woningfonds en bij de VMSW. Zo moest je bij het Vlaams Woningfonds kinderen hebben, wat geen vereiste was bij de VMSW. Op 1 januari 2014 zijn die voorwaarden eengemaakt, wat ervoor zorgde dat veel meer Vlamingen wisten dat er zoiets bestond als een sociale lening. Mijn voorgangster heeft dan inderdaad van de Vlaamse Regering een bijkomende inbreng van 600 miljoen euro gekregen. Tegelijkertijd was er al in mei 2014 afgesproken om per 1 januari 2015 een aantal voorwaarden te wijzigen. Zo kon een sociale lening niet meer aangewend worden voor de aankoop van een grond, voor nieuwbouw of voor herfinanciering, tenzij in geval van echtscheiding. Dat waren goede beslissingen die ik mee gesteund heb, net als u, mevrouw Taeldeman.

Dan kom ik tot de differentiatie. Die bestaat momenteel inderdaad al. U verwees naar de maximale waarde van een woning, die op 224.000 euro is vastgesteld. In

kernsteden en in de Vlaamse Rand ligt dat 10 procent hoger. Onder meer tijdens de bespreking van de beleidsbrief heb ik al duidelijk gezegd dat het misschien wel nodig is om nog meer te differentiëren. Daarom hebben we al enige tijd geleden aan het Steunpunt Wonen de opdracht gegeven om dat te onderzoeken. Midden april wordt die studie opgeleverd en kunnen we kijken of er nog meer differentiatie nodig is. Laten we eerlijk zijn, 224.000 euro lijkt wel veel, maar in bepaalde kernsteden en in de Vlaamse Rand moet je al veel moeite doen om voor die prijs een woning te vinden. Het gaat niet alleen over de verkoopprijs, het kan bijvoorbeeld ook gaan over de inkomensvoorwaarden.

Het gaat dus om een onafhankelijk onderzoek van het Steunpunt Wonen. Ik wil die mensen de tijd geven die ze nog nodig hebben, tot midden april. Als de studie opgeleverd is, denk ik dat het nuttig kan zijn de resultaten in de commissie Wonen te bespreken, om alle pistes te kunnen overlopen en te komen tot een extra differentiatie, die in mijn ogen nodig is wat de sociale leningen betreft.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt me dat u inderdaad werk wilt maken en wilt laten maken, samen met alle belanghebbenden, van een gedragen en goed doordachte oplossing. Ik heb ook begrepen dat er een duidelijke timing is voor het opleveren van de resultaten.

Ik heb wel nog een bijkomende vraag. Vandaag vragen steeds meer private banken van kandidaat-kopers, van toekomstige eigenaars een eigen inleg van minstens 20 procent. Voor velen is dat niet vanzelfsprekend. Een van de mogelijkheden die al werd geopperd, is dat men zou helpen die 20 procent te overbruggen binnen het stelsel van de sociale leningen. Is er vandaag ook een oefening gaande ter zake, waarbij de mogelijke hinderpalen om dat op die manier op te lossen worden opgelijst en wordt bekeken of die hinderpalen kunnen worden weggewerkt?

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt de opdracht te hebben gegeven aan het Steunpunt Wonen om een wetenschappelijke studie te maken over de vraag hoe men die sociale leningen nog effectiever en nog rechtvaardiger kan maken. We wachten de resultaten van die studie dus af. We mogen die midden april verwachten. Ik ga graag in op uw uitnodiging om die uitgebreid te bespreken in de commissie Wonen.

Mijn aanvullende vraag is eigenlijk dezelfde als die van collega Anseeuw. Bij de bespreking van de beleidsbrief hebt u inderdaad gezegd open te staan voor het systeem van een 'combilening', als ik dat zo mag noemen. Als iemand niet het volledige bedrag van de woning kan lenen bij een commerciële bank, dan zou u bereid zijn om het resterende bedrag dat niet kan worden geleend bij die bank, toe te kennen via het systeem van een sociale woning. Ik vind dat een interessante mogelijkheid. Wordt die ook meegenomen in de verdere besprekingen?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, de Vlaming is inderdaad met een baksteen in de maag geboren. Het hoge percentage eigenaars in ons Vlaanderen is daarvan het levende bewijs. We moeten dat inderdaad blijven ondersteunen. Daarom zijn we uiteraard ook heel tevreden met de verhoging van het budget dit jaar met 200 miljoen euro. Dat is een heel goede zaak. Het is uiteraard ook even belangrijk dat de zorg voor het aantal mensen dat kan genieten van een sociale lening, kan worden gemaximaliseerd. We vinden het dus ook een zeer goed idee om streekgebonden rekening te gaan houden met de prijzen en zo het aantal mensen die kunnen genieten van die lening, te vergroten.

Minister, u hebt verwezen naar het stijgende aantal leningen bij de banken. Wat zijn uw prognoses voor 2016? Hebt u daar al een zicht op? De studie wordt in april opgeleverd, dus misschien hebt u daar toch al een zicht op.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw De Vroe, het is me wat onduidelijk of u daarmee bedoelde of ik in een glazen bol kan kijken wat de banken betreft of wat onze eigen sociale leningen betreft. Ik ben u dankbaar voor uw lovende commentaar. U hebt immers aangegeven het ook een goede zaak te vinden dat we toch die machtiging van 2015 naar 2016 met 200 miljoen euro hebben verhoogd, zodat er voor 200 miljoen euro meer sociale leningen kunnen worden verstrekt in 2016 ten opzichte van 2015. In deze budgettaire krappe tijden is 200 miljoen euro niet niets. Dat is dus nog altijd een stijging, zoals de oorspronkelijke vraagstellers ook hebben gesteld.

Ik heb het in de commissie inderdaad gehad over gesprekken die ik heb met banken. Ik kan u zeggen dat het niet alleen bij gesprekken is gebleven. Ze hebben absoluut hun bereidheid getoond en willen daaraan meedoen. Mevrouw Taeldeman, ik verwijs naar het voorbeeld dat u hebt gegeven. Het gaat niet alleen over mensen die niet het volledige bedrag kunnen lenen, die er maar 80 procent van kunnen lenen, maar ook over mensen die dikwijls gewoon 120 procent moeten lenen omdat ze de notariskosten en de registratierechten en dergelijke niet zelf kunnen betalen. Als ze dat willen lenen, dan vinden banken dat dikwijls een beetje te veel van het goede. We zijn met de bankensector dus zo goed als tot een akkoord gekomen. Zij zullen bijvoorbeeld 80 procent lenen, en wij zullen dan de rest lenen, 20 of 40 procent, afhankelijk van het bedrag dat de betrokkene wil lenen.

Ik vind dat een heel goede zaak. En waarom? Enerzijds hebben we de machtiging verhoogd met 200 miljoen euro ten opzichte van 2015: meer Vlamingen kunnen een sociale lening genieten en meer Vlamingen kunnen een eigendom verwerven, wat nog altijd goed is, denk ik. Tegelijkertijd kunnen we er ook voor zorgen dat we nog veel meer Vlamingen kunnen helpen: de mensen die bij de banken terechtkunnen en voor een klein deel bij ons. Dat is een zeer goede zaak. De bankensector is absoluut bereid om dat te doen.

Dit maakt voor alle duidelijkheid geen onderwerp uit van de studie van het Steunpunt Wonen. Maar ik ben absoluut bereid om dat mee in het debat te trekken als het moment is aangebroken om deze studie in de commissie te bespreken.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, ik ben heel tevreden met uw antwoord. Het is een zeer creatieve oplossing voor een probleem waarmee veel mensen worden geconfronteerd. Eigenaarschap is inderdaad heel belangrijk in de Vlaamse woningmarkt. Mevrouw De Vroe zei al dat het percentage heel hoog is. Dat klopt, maar het stond de voorbije jaren wel onder druk. Het was dus erg nodig om met oplossingen te komen. U doet dat vandaag. Ik vind dit zeer goed nieuws, niet alleen voor de Vlaamse woningmarkt maar vooral voor de vele mensen die die eigenaarsdroom koesteren. Wanneer die combileningen mogelijk worden, zullen zij die droom gemakkelijker kunnen realiseren dan vandaag het geval is.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, dank u voor het goede nieuws, dat u erin geslaagd bent om met de bankensector een akkoord te sluiten om in de toekomst die gecombineerde leningen aan te bieden aan diegenen die een eigen woning willen verwerven in Vlaanderen. Dat is goed nieuws. Mijn fractie is al veel legislaturen een grote voorstander van het instrument van de sociale leningen, want het biedt aan bepaalde doelgroepen de kans om toch een eigen woning te verwerven. We kijken dan ook uit naar de bespreking van de studie van het Steunpunt Wonen medio april.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Karin Brouwers aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de resultaten van de bespreking van de Brusselse tunnelproblematiek op het Overlegcomité

ACTUELE VRAAG van Annick De Ridder aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de economische en mobiliteitsgevolgen voor Vlaanderen van de gebrekkige toestand van de Brusselse weginfrastructuur

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, na de scheurtjescentrales hebben we nu ook al scheurtjestunnels. Men riskeert zowaar om een brokstuk op zijn auto te krijgen bij het binnenrijden van de tunnels in Brussel.

Het is dus niet meer dan normaal dat de Brusselse Regering een plan voor de renovatie van die tunnels gaat uitwerken. We vernemen dan de kostprijs daarvan in de kranten. Het gaat over zeer hoge bedragen. Dan komt natuurlijk meteen het idee van de tolheffing weer naar boven. Het is nog niet zo lang, ondertussen bijna drie jaar geleden, dat ik hier ook stond. Toen hadden ze ook al dat idee en toen heb ik daarover de toenmalige minister-president ondervraagd en ik heb hem toch heel duidelijk gemaakt dat Vlaanderen er alle baat bij heeft om te werken aan een slimme kilometerheffing voor personenwagens in heel België, en dat het niet goed zou zijn dat alle steden met hun eigen systeempje zouden komen, zodat we op den duur met tolpoortjes gaan zitten, om het een beetje plastisch uit te drukken.

Maar goed, dat gaat over geld. Deze ochtend is het Overlegcomité samengekomen. Heeft men het daar ook gehad over een gezamenlijke visie over de mobiliteit in en rond Brussel? Als ik hoor dat Voka nu al waarschuwt voor de grootste mobiliteitscrisis ooit in Brussel, dan moeten we toch allemaal heel goed gaan nadenken en misschien wat uit het gekissebis komen waarover ik de laatste uren toch Belgaberichten lees. Ik hoop dat er meer uit de bus komt en dat er wordt gewerkt aan een gezamenlijk plan. Want u plant ook nog werken op de ring rond Brussel.

Minister, ik weet niet of u er deze ochtend bij was. Wordt er op het Overlegcomité aan een gezamenlijke visie gewerkt om meer openbaar vervoer in te zetten en om te werken aan een gezamenlijke communicatie naar de mensen tijdens de grote werken die ons de komende jaren in en rond Brussel te wachten staan?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Minister, afgelopen week stelde mijn zeer goede collega Karl Vanlouwe hier al een vraag over de lamentabele toestand van de tunnels in Brussel. Afgelopen weekend is daar nog een boel bovenop gekomen: de GEN-lijnen (gewestelijk expresnet) die vertraging zouden oplopen of misschien zelfs niet afgewerkt zouden kunnen worden, er zijn de berichten over de metrolijnen die problemen zouden hebben qua financiering. Dat zijn allemaal geen goede signalen, meer en meer leidend tot een verkeersknoop of een slechte wegsituatie in en rond Brussel, momenteel zelfs in dergelijke mate dat we moeten beginnen te vrezen dat die mobiliteits- of verkeersknoop daar ook een serieuze economische strop zou kunnen worden.

Op welke manier denkt u ervoor te kunnen zorgen, minister, dat de economische en de mobiliteitsgevolgen voor Vlaanderen beperkt zullen kunnen blijven?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk dat we in de eerste plaats voor eigen deur moeten vegen. Wij plannen dankzij inkomsten van onder andere de kilometerheffing voor vrachtwagens, en dezer dagen stond er toevallig nog een bedrag van 140 miljoen euro dat wij extra gaan kunnen investeren in onder andere weginfrastructuur, ook in het kader van een betere mobiliteitsontsluiting van Vlaams-Brabant – lees ook: de ring. Ik moet dat bedrag van 140 miljoen euro trouwens ietwat corrigeren, want naast de 100 miljoen euro voor de weg, 36 miljoen euro voor investeringen in de Oosterweelverbinding en 4 miljoen euro extra voor De Lijn, is er ook nog eens 56 miljoen euro extra voor baggerwerken, dus voor dat andere alternatief voor het vrachtverkeer, namelijk de waterweg. Zo komen we op anderhalf jaar tijd toch op zo'n 200 miljoen euro extra. Dat is dus een kleine correctie in positieve zin.

We hebben natuurlijk ook in Vlaanderen niet altijd aan hetzelfde tempo in de tunnels geïnvesteerd. Gelukkig hebben we de laatste jaren ook op dat vlak vooruitgang geboekt. Onder de vorige regering zijn we tot een investeringsritme van 4 à 5 miljoen euro gekomen, bijvoorbeeld in 2013-2014. In 2015 en 2016 wordt dat al 8 miljoen euro. Dat heeft vooral te maken met de aanpassing in functie van de Tunnelrichtlijn.

We hebben ook een tunnelteam opgericht, bestaande uit 53 voltijdse equivalenten, die vooral bezig zijn met onderhoud en investeringen. Het budget van 8 miljoen euro is trouwens niet voor onderhoud. Want onderhoud, dat is kuisen, dat is de putjes leegzuigen. Ik heb het echt over investeringen in herstellingen. Daar trekken we dus op jaarbasis 8 miljoen euro voor uit. Maar gelet op de aanstelling van dat tunnelteam, verwacht ik dat ook daar het budget in de toekomst zal moeten oplopen.

De minister-president heeft op het Overlegcomité zijn bezorgdheid geuit over de toegankelijkheid van Brussel voor zoveel Vlaamse Brusselaars. Dat spreekt voor zich. Hij heeft ook gezegd dat we bezorgd zijn over een eventuele invoering van een tolheffing, eenvoudigweg omdat men aanvankelijk had geponeerd dat men de factuur voor die tunnelwerken niet zou doorschuiven naar de andere gewesten. Maar dan los je natuurlijk niets op als je die factuur gaat doorschuiven naar de inwoners van de andere gewesten.

De conclusie was daar wel zeer duidelijk dat het louter een denkoefening betrof, en ook niet meer dan dat. Volgende week zal er volledige duidelijkheid zijn over de situatie van de tunnels. En er is voorlopig alleszins geen sprake van de sluiting ervan. Die tolheffing blijft dus vooralsnog beperkt tot een denkoefening. We zullen volgende week hopelijk zien hoe we daarin verder kunnen gaan.

Ondertussen had ik deze week een afspraak met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over het 'memorandum of understanding' (MOU). Die afspraak is gisteren afgezegd, maar ik heb contact opgenomen met de vraag om dat, zeker gezien de omstandigheden, toch deze week te laten plaatsvinden. En ik denk wel dat dat zal lukken. We hebben daar immers heel wat 'contentieux' op de agenda staan: Brabantnet, openbaar vervoer, investeringen in de weg, rekening houden met nieuwe ontwikkelingen op en rond de ring. Dat staat allemaal op de agenda. We hebben daaromtrent al heel wat uitgewisseld, maar die gesprekken lopen voort.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, bedankt voor uw antwoord. Het wordt inderdaad dringend tijd dat u met uw toch ook Vlaamse collega – of toch Nederlandstalige Brusselaar – Pascal Smet aan tafel gaat zitten.

Ik weet dat het lang heeft geduurd. Vorige week is dat ook al gezegd, maar het is nodig. U moet samen met hem de knelpunten wegwerken. Er moet een gezamenlijk actieplan komen. Er moet samen aan mobiliteitsmanagement worden gewerkt. Ik denk dan bijvoorbeeld ook aan randparkings. Ik weet dat Brussel

in heel wat randparkings op zijn grondgebied voorziet, maar ook wij moeten in Vlaanderen, in de Rand en ook verderaf in randparkings voorzien. U moet werken aan die gezamenlijke visie: daar hebben alle Brusselaars en de 250.000 Vlaamse autependelaars veel baat bij. Ik hoop echt dat dit nu van de grond komt.

Annick De Ridder (N-VA): Ik dank u voor het goede nieuws. U legt de nadruk op de investeringen van Vlaanderen. U legt 200 miljoen euro op tafel. U legt ook uit hoe Vlaanderen met zijn tunnels omgaat, met inspecties en onderhoud. Dat is erg opvallend, want Vlaanderen doorstaat moeilijke tijden. Vlaanderen is geconfronteerd met een inkomstenderving van 1,5 miljard euro, maar slaagt er toch in om te investeren. Brussel daarentegen kan genieten van een herfinanciering van 500 miljoen euro, en een groot gedeelte van dat bedrag is toegekend ten bate van mobiliteitswerken. Als nu blijkt dat dit niet wordt gerealiseerd en men beslist om die put – die het resultaat is van wanbeleid uit het verleden – door te schuiven naar de Brusselaars en de Vlaamse pendelaars, dan is dat schandelijk.

Ik heb dus een bijkomende vraag. Vanochtend vond een vergadering plaats van het Overlegcomité. Er volgt allicht nog overleg. Wilt u uw Brusselse collega eens vragen wat er precies met die 200 miljoen euro gebeurt? Dat geld is toegewezen om specifiek aan mobiliteitsproblemen te remediëren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, laat ons duidelijk zijn. De mensen vragen slechts één zaak: los het op en herstel die tunnels. Brussel moet dat doen en zal dat ook doen, in het belang van de Brusselaars en de Vlamingen en Walen die er komen werken.

Laat ook dit duidelijk zijn – ik kan het niet genoeg benadrukken –: een tolheffing vragen om herstellingen te financieren kan niet. Daar kan geen sprake van zijn. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

Joris Vandenbroucke (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, ik sluit me aan bij wat de heer Keulen zei. Wie 25 jaar lang bevoegd is, moet in staat zijn om kern-taken zoals inspecties en renovaties van belangrijke infrastructuurwerken zelf waar te maken. Het is natuurlijk ook zo dat de randstedelijke mobiliteit van Brussel voor een groot stuk in Vlaanderen plaatsvindt en dat het aanbod van alternatieven voor de auto mee bepaalt hoeveel auto's er dagelijks Brussel in- en uitrijden.

Ik sluit me daarom graag aan bij wat mevrouw Brouwers zei. Zij riep op om samen met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werk te maken van een visie op de multimodale bereikbaarheid van de hoofdstad – en ook de hoofdstad van Vlaanderen – te versterken. Ik hoop dat de fabelachtige bedragen die u zult investeren vooral zullen gaan naar die multimodale bereikbaarheid van onze hoofdstad.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ik dank u voor het antwoord, met inbegrip van het antwoord op niet-gestelde vragen. *(Gelach)*

Ik ga even in op de tolheffing en de reactie van minister-president Bourgeois daarop. Ik ga ervan uit dat hij met zijn uitspraak de hele Vlaamse Regering engageert en dat u op mijn vraag een antwoord kunt geven. Ik ben het met hem eigenlijk eens wanneer hij zegt dat er uiteindelijk een algemene invoering van de kilometerheffing voor personenwagens moet komen. De heer Keulen en ook anderen zeggen dat een tolheffing niet kan. Sta me toe om even in te zoomen op

een ander project: Oosterweel. Heel het businessplan steunt op tolinkkomsten. Als we dan toch gaan voor die algemene invoering van de kilometerheffing voor personenwagens, is het dan niet logisch dat die tolheffing voor Oosterweel wordt geschrappt? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Minister, de staat waarin de Brusselse tunnels zich nu bevinden, is natuurlijk het resultaat van jarenlang wanbeleid in Brussel. Het sluiten van de tunnels zou natuurlijk nefast zijn voor de Brusselse economie en voor de handelaars en lijkt me absoluut geen optie. Bovendien zullen die tienduizenden auto's die dagelijks door de tunnels passeren, niet plots verdwijnen.

Minister, mijn verzoek aan u is dan ook om duidelijk te maken dat een tolheffing niet kan, dat sluiting van tunnels niet kan. Maar ik zou u ook willen vragen om dit debat niet te misbruiken zoals ik in de media heb opgevangen om het rekeningrijden erdoor te duwen, want ook daarvoor zal de werkman en de pendelaar uiteindelijk de tol moeten betalen.

Minister, ik zou van u expliciet willen horen dat u uitdrukkelijk het engagement aangaat – Brussel heeft via de herfinanciering al een half miljard euro bijgekregen onder meer voor mobiliteitswerken – dat Vlaanderen hiervoor niet nog eens extra zal betalen.

Minister Ben Weyts: Collega's, het rekeningrijden voor personenwagens, waar ik persoonlijk voorstander van ben, zal geen oplossing zijn voor de dringende reparaties aan de tunnels. Dat is een debat voor later. Vandaar dat we een en ander fond trachten te geven op basis van de proefprojecten die we hopelijk dit jaar van start kunnen laten gaan.

U verwijst naar de Oosterweelverbinding. Voor alle duidelijkheid: ik vind het niet kunnen, zoals ook collega Keulen zegt, dat men een tolheffing invoert, niet om te zorgen voor betere infrastructuur, niet om te zorgen voor een betere dienstverlening, maar gewoon om wat er vandaag is, te behouden. Dat is gewoon een belastingverhoging en niets anders. In het geval van de Oosterweelverbinding gaat het over een absoluut betere dienstverlening en over een garantie op een betere mobiliteit.

Ik sta trouwens niet alleen met die mening. De alternatieven die in het kader van de Oosterweeldiscussie worden voorgestaan door diverse actiegroepen wier pleidooi u altijd ondersteunt, gaan ook uit van een tolheffing, soms zelfs selectief en enkel geldend voor mensen van buiten de stad. Ik weet niet wat u nu dus allemaal afschiet: niet alleen de Oosterweelverbinding en het Masterplan dat deze Vlaamse Regering steunt, maar nu ook nog alle alternatieven die ook gepaard gaan met een tolheffing. De conclusie is dan dat er, wat Groen betreft, in Antwerpen niets gebeurt. (*Applaus bij de N-VA*)

Karin Brouwers (CD&V): Ik wil nog eens mijn oproep herhalen om naar aanleiding van de grote werken die de komende jaren op ons afkomen – of het nu gaat over de ring of over de tunnels, wat ook hinder zal geven –, dit als een hefboom te gebruiken om meer te investeren in openbaar vervoer, in randparkings, in goede en gezamenlijke communicatie met Brussel naar de Brusselselaars en naar de vele Vlamingen die in de Rand wonen en de vele pendelaars naar Brussel.

Annick De Ridder (N-VA): De vergelijking maken tussen tol voor nieuwe infrastructuur met een financieringsmodel zoals Oosterweel en – ik zie u al glimlachen, u weet wat er komt – herstellingen die al jarenlang hadden moeten

gebeuren maar door wanbeleid nu op de Brusselaar en de pendelaar worden afgeschoven, is te dwaas voor woorden. Dat is zoals een voetbalfan die bereid is om te betalen voor een nieuw stadion maar die echt niet bereid is om te betalen voor het opkuisen van zijn bierblikjes na een match. Dat is het verschil dat u blijkbaar niet ziet. (*Rumoer. Opmerkingen*)

Er is een verschil tussen het niet doorschuiven van wanbeleid uit het verleden en het wel financieren van nieuwe infrastructuur die een meerwaarde is voor de mobiliteit.

Ik ben zeer blij dat de Vanhengeltaks of de Smettaks nog voor die kon ontstaan, volledig in de grond is geboord door het hele halfroond dat geen heil ziet in een nieuwe taks om problemen uit het verleden op te lossen.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de wachttijden voor de thuisbegeleiding van personen met een autismespectrumstoornis

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, u kiest ervoor om de thuisbegeleidingsdiensten onder rechtstreeks toegankelijke hulp te brengen, en dat vind ik prima. Dat zorgt voor een eenvoudiger en transparanter landschap, en daarvoor hebt u onze steun. Ik ben ook opgelucht dat het dan toch niet zal gepaard gaan met een daling van de subsidiëring, maar dat is natuurlijk onvoldoende om ook blij te zijn. U zegt dat u garandeert dat het aantal begeleidingen op hetzelfde niveau kan blijven, maar u weet dat kinderen en jongeren vandaag, naargelang waar ze wonen, vier tot zes jaar wachten voor die thuisbegeleider aan huis komt.

Die thuisbegeleiding gaat over twee uur per maand dat iemand de ouders komt helpen bij de opvoeding van een kind met autisme waardoor dat kind maximale ontwikkelingskansen worden gegeven. Dat past perfect binnen uw beleid. U probeert vermaatschappelijking van de zorg te organiseren, en dan lijkt het logisch dat de overheid een helpende hand reikt naar die mensen die hun taak willen opnemen bij die vermaatschappelijking en deze zorg voor hun eigen kind willen opnemen.

U mag hen echter niet alleen laten. Hen vier tot zes jaar laten wachten op hulp is veel te lang. Mijn vraag is dan ook heel eenvoudig, minister: welk perspectief kunt u die mensen bieden? Ik besef dat u niet van vandaag op morgen iedereen onmiddellijk zult kunnen helpen maar gezien de grote nood, laat u die mensen, wanneer u hun geen perspectief geeft, alleen met hun zorgen en geeft u hun kinderen minder kansen op een goede ontwikkeling dan zij verdienen. Welk perspectief biedt u die mensen?

De voorzitter: Minister Vandeuren heeft het woord.

Minister Jo Vandeuren: Uiteraard is de problematiek van autisme een brede problematiek. We zijn vragende partij om dat veel integraler te kunnen benaderen. Het rapport laat jammer genoeg een beetje op zich wachten, maar ik hoop het toch binnenkort te krijgen. Ik denk dat het op een veel meer geïntegreerde manier en meer dan alleen met een handicapspecifiek beleid moet worden benaderd.

Uiteraard is het de bedoeling dat we met de hele hervorming van de sector personen met een handicap aan het probleem van die wachtlijsten een antwoord

kunnen bieden. Het gaat hier over de thematiek van de thuisbegeleidingsdienst die moet worden ingekanteld in de logica van het decreet Persoonsvolgende Financiering. Zo moet een stuk expliciet en rechtstreeks toegankelijk worden gemaakt en is een stuk beschikbaar voor de meer intensieve ondersteuning in trap 2. Die operatie past daar ook helemaal in.

Het moet de bedoeling zijn door de invoering van het nieuwe systeem een stuk verder te gaan op een elan dat we nu al een aantal jaren opgebouwd hebben door te flexibiliseren. Daardoor vergroot de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van die diensten.

Ik geef twee belangrijke elementen. Het is expliciet de bedoeling door de invoering van het basisondersteuningsbudget uit dat alles-nietsverhaal te komen. Ofwel ben je geprioriteerd, en dan heb je een heel groot pakket, ofwel heb je niets, en dan sta je te wachten. Het is juist de bedoeling van het basisondersteuningsbudget om mensen meer in staat te stellen om voor al die procedures en die poort een goede zorg te zoeken. Het is vooral bedoeld om mensen die mantelzorg opnemen, daar voor een deel in te ondersteunen. Het is een beperkt forfait, maar het is een forfait op maandbasis.

Daarnaast is het uiteraard de bedoeling dat met de introductie van de persoonsvolgende financiering het budget dat we beschikbaar hebben om aan die wachtlijsten adequaat en fundamenteel tegemoet te komen, ook groeit. Uiteraard moet dat budget ook groeien in het rechtstreeks toegankelijk deel waar ook de diensten zitten die thuisbegeleiding bieden en die gespecialiseerd zijn in vormen van autisme, en achter de poort. Ook hier wil ik nog eens een misverstand uit de wereld helpen. Het is niet zo dat de handicapspecifieke ondersteuning die in dat trap 2-verhaal zit, alleen zou gaan over zware vormen van ondersteuning; ook thuisbegeleidingen moeten in de prioritering worden opgenomen.

De afspraak die we met de sector hebben gemaakt is dat we in de manier waarop we financieren, rekening houden met het feit dat sommige vormen van thuisbegeleiding intensiever zijn en meer expertise veronderstellen dan andere. Er moet dus in de financiering vanuit de overheid naar die diensten gedifferentieerd kunnen worden. Er moet beter kunnen worden gefinancierd bij specifieke begeleidingsvormen. Ik ben ervan overtuigd dat we op die manier echt een antwoord kunnen bieden op de pertinente vraag om de wachttijden in te perken, ook voor datgene wat voor minderjarigen toegankelijk is. In het persoonsvolgende systeem zal dat uitrol krijgen vanaf het jaar nadat het voor de meerderjarigen is opgestart.

Freya Van den Bossche (sp-a): Uit uw omzendbrief van vorige week blijkt dat in uw hele uitbreidingsbeleid maar ongeveer 6 procent gaat naar de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening. Het grote probleem met het kleine aandeel extra middelen daarvoor is dat wanneer u crisissen wilt voorkomen, wanneer u residentiële opvang maximaal wilt verkleinen – ik geloof dat we op dat vlak hetzelfde nastreven –, u veel meer zult moeten investeren in de rechtstreeks toegankelijke hulp. U zult ervoor moeten zorgen dat mensen die zich rechtstreeks aandienen korter en sneller kunnen worden geholpen en dat ze bovendien worden geholpen op scharniermomenten. Dat is het moment waarop men van kleuter- naar lager onderwijs overgaat en van lager naar secundair onderwijs. In het huidige systeem zijn dat precies de momenten waarop de nieuwe wachttijd van vier tot zes jaar begint te lopen. Er is meer nodig dan louter te kijken naar het luik niet-rechtstreeks toegankelijke hulp. Ik steun een aantal van de hervormingen die u daar doet, maar u moet ook meer aandacht hebben voor de rechtstreeks toegankelijke hulp.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, ook voor onze fractie is thuisbegeleiding een cruciaal element om de vermaatschappelijking van de zorg te doen slagen. U

verwijst in uw antwoord naar een studie die u in Leuven hebt besteld om te komen tot een plan voor een autismevriendelijk Vlaanderen. Is er in die studie ook aandacht gevraagd voor thuisbegeleiding? Wanneer verwacht u die studie?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Hoe jonger kinderen met bepaalde noden worden begeleid, hoe beter. Een van de knelpunten in de jeugdhulp is dat we heel vaak wachten tot er een crisis is, dat de wachtlijsten blijven duren totdat iemand zo prioritair is dat die binnen geraakt. Thuisbegeleidingsdiensten zetten bij uitstek in op dat vroege werk, zij kunnen bij uitstek een preventieve rol spelen. Met wachttijden van vier tot zes jaar wordt dat helemaal uitgehold. De wachttijden moeten dus absoluut omlaag.

Er is een compromis met de sector. Een aspect daarin is dat de capaciteit minimaal wordt bewaard. Dat is absoluut onvoldoende. We moeten zorgen voor meer capaciteit zodat veel meer jongeren kunnen worden geholpen. Hoe zult u ervoor zorgen dat de capaciteit sterk toeneemt in de komende jaren en niet ter plaatse blijft trappelen?

De voorzitter: Mevrouw van der Vloet heeft het woord.

Tine van der Vloet (N-VA): Over de thuisbegeleidingsdiensten is er in de commissie al heel wat gediscussieerd de voorbije maanden. Ik heb daarover een eerste vraag gesteld op 3 december 2015. Ik ben blij te horen dat de minister de thuisbegeleidingsdiensten heeft gehoord. Op 3 december ging het alleen nog maar over geruchten en had hij zelf nog niet veel gehoord. Dat is een positieve evolutie.

Het is belangrijk dat ze hun werk kunnen voortzetten en op zijn minst minimaal, want de wachtlijsten mogen niet aangroeien. Kunt u meer duidelijkheid geven over wat er vanaf 2017 zal gebeuren met de thuisbegeleidingsdiensten? Krijgen ze daarna nog de nodige financiële ondersteuning?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Voorzitter, mijn vraag ligt in het verlengde van die van een aantal collega's voor mij. Ik ben ook blij dat de minister heeft aangehaald dat de autismespectrumstoornis enorm verscheiden is. Autisme manifesteert zich op uiterst diverse gebieden en manieren en dat maakt het beleid niet eenvoudig.

Thuisbegeleiding is inderdaad mogelijk binnen trap 1 zoals we dat noemen, met een basisondersteuningsbudget (BOB). De eerste budgetten daarvan zullen dit jaar worden uitgereikt. Maar dat kan ook in trap 2 met de rechtstreekse handicapspecifieke hulp.

Mevrouw Van den Bossche, u verwees naar een percentage – 6 procent – dat maar naar het rechtstreeks toegankelijke zou gaan. Het was mijn overtuiging, maar ik wil dat graag vragen, dat de thuisbegeleidingsdiensten zelf kunnen beslissen hoeveel van hun capaciteit ze kunnen inzetten in het rechtstreeks toegankelijke en het niet-rechtstreeks toegankelijke. Ze kunnen beslissen om bijvoorbeeld 80 procent van de capaciteit voor het rechtstreeks toegankelijke in te zetten. Dat zou betekenen dat men daar een extra opening kan maken naar de doelgroep die er inderdaad nood aan heeft.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, het is belangrijk te beseffen dat een aantal dingen nu naar boven komen omdat men volop bezig is met het inkantelen van alles wat er bestaat in wat in de toekomst het nieuwe systeem zal zijn en waarbij er gekozen is voor een breed pakket aan rechtstreeks toegankelijke mogelijkheden. Wij denken dat ongeveer 40 procent van die thuisbegeleiding in dat soort

systeem zit of zich daar zal situeren. Die beweging heeft een aantal vragen opgeroepen en heeft het terechte thema van de heel lange wachtlijsten, ook voor de minderjarigen, opnieuw in de actualiteit gebracht.

Ik zeg u in alle eerlijkheid het volgende. Een aantal mensen is op het kabinet ontvangen. Het is ook heel normaal dat we daar een dialoog mee hebben. Dat was trouwens ook tijdens de vorige vergadering van de commissie Welzijn het geval. Het is wel belangrijk dat we ons met zijn allen realiseren dat men in volle beweging is met de sector, gebruikers, voorzieningen, het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en verwijzers, om alles in te kantelen in die nieuwe organisatorische formaten en logica's. Ik hoop dat de terechte bekommernissen daar ook worden uitgesproken en ook leiden tot voorstellen en afspraken, die dan uiteraard ook een reglementaire basis moeten krijgen. Het is belangrijk om dat nog eens duidelijk te situeren.

Het is uiteraard de bedoeling dat er meer middelen naar het rechtstreeks toegankelijke gaan. Dat staat ook in de meerjarenraming. Daar is ook gezegd dat we meer gaan investeren, niet alleen in wat zich na de poort bevindt, maar uiteraard ook in het rechtstreeks toegankelijke. Dat zal ongetwijfeld moeten gebeuren. Dat we al in 2016 in een bepaald budgettair kader zitten, is ons allemaal voldoende bekend, neem ik aan. Maar het is heel duidelijk dat van het groeipad waarin voorzien is en dat 330 miljoen in deze legislatuur behelst, zich een stuk moet en zal bevinden in het rechtstreeks toegankelijke deel. Dat is belangrijk.

Mevrouw Taelman, ik had de studie al graag ontvangen, maar het is echt wel buiten onze wil dat dat nog niet gebeurd is. Dat verwacht ik in het voorjaar. Dus binnen dit en enkele weken of maanden moeten we toch over die studie kunnen beschikken. Ik hoop dat die studie op een aantal vragen een antwoord zal geven, ook vragen rond het diagnosticeren van autisme en de manier waarop je dat moet situeren in de sector van de personen met een handicap, de sector van de geestelijke gezondheidszorg enzovoort. Er zijn nogal wat vragen, ook over hoe er aandacht voor kan zijn in andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus. Het is immers mijn overtuiging dat als je in de samenleving niet meer gevoeligheid kunt creëren om ook deze, vaak jonge mensen een plaats te geven in alle variëteiten en soorten van mensen die je in autisme kan hebben, dan is het niet gemakkelijk om dat op een goede manier te benaderen. Ik hoop dus dat we daar relatief snel over kunnen beschikken. Uiteraard kunnen we daar ook een gesprek en een debat over voeren.

De capaciteit is een onlosmakelijk deel van de hervorming van het gehandicaptenbeleid. Als je dat niet kunt doen, kun je die hervorming niet succesvol doorvoeren. De logica van het systeem is dat we, door het invoeren van het basisondersteuningsforfait, mensen in de mantelzorg en informele zorg wat ruimte kunnen geven en ondersteunen. Uiteraard zullen we er ook voor moeten zorgen dat de hulp- en dienstverlening daar voldoende is uitgebouwd.

Nogmaals, het positieve van de verduidelijkingen in het gesprek met de betrokkenen is dat iedereen beseft dat je niet alle thuisbegeleidingen over dezelfde kam kunt scheren en dat je zult moeten differentiëren, ook in de financiering door de overheid van het type thuisbegeleiding. Sommige diensten zullen dan ook in een wat grotere actieradius actief zijn, omdat sommige zaken als problematiek specifiek zijn en expertise veronderstellen die je het best niet 'verwaterd' over vele diensten, maar probeert te concentreren in die diensten die daarvoor de juiste bestaffing en expertise kunnen opbouwen.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, om de wachttijd voor kinderen en jongeren te doen dalen tot één jaar – wat ook al vrij lang is – hebt u eigenlijk 62 procent meer begeleidingen nodig. Dat is een pak. Om die reden denk ik dat het

echt fair zou zijn als u het totaal aantal begeleidingen dat nu gebeurt, zou inschalen onder rechtstreeks toegankelijk, dat u die capaciteit als rechtstreeks toegankelijk behoudt, en dat u daarnaast, daarbovenop, het stuk capaciteit organiseert waarvan mensen op een niet-rechtstreeks toegankelijke manier gebruik kunnen maken. Op die manier zult u werkelijk wachttijden kunnen doen dalen.

Maar als u zegt dat u een deel als rechtstreeks zult labelen en een ander deel als niet-rechtstreeks, bijvoorbeeld op basis van hoe frequent en intensief de begeleidingen in het verleden zijn gebeurd, zult u de komende jaren helemaal niet meer begeleidingen hebben, maar in het beste geval een status quo. Ik geloof niet dat dat uw bedoeling is. Daarom vraag ik u: schaal de volledige capaciteit in onder rechtstreeks toegankelijk en voeg daaraan de anderen toe. Dan zult u veel meer kinderen op tijd kunnen helpen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van de problematiek van tienerpooiers die jonge meisjes in de prostitutie lokken

ACTUELE VRAAG van Elke Van den Brandt aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het onderzoeksrapport van Child Focus betreffende de slachtoffers van tienerpooiers

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de conclusies uit het rapport van Child Focus betreffende de problematiek van de tienerpooiers

ACTUELE VRAAG van Freya Van den Bossche aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van tienerpooiers

ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeuren, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de problematiek van de tienerpooiers

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het thema van de tienerpooiers – vorig jaar nog loverboys – kwam vorig jaar al aan bod in dit parlement naar aanleiding van een aantal schrijnende situaties waarbij jonge meisjes betrokken waren. Ook vanuit Nederland waren er getuigenissen.

Minister, dat heeft u ertoe aangezet om aan Child Focus een onderzoek te vragen over de problematiek. Dat is heel goed. Het is de eerste keer dat dit in zijn algemeenheid werd bekeken. Child Focus heeft maandag laatstleden zijn rapport, met een aantal aanbevelingen, neergelegd.

Uit dat rapport blijkt dat er een heel heterogene groep van slachtoffers en daders is en dat er op heel wat terreinen acties nodig zijn. In eerste instantie gaat het om acties met betrekking tot preventie, bijvoorbeeld een website uitbouwen of een beroep doen op de alertheid van straathoekwerkers, maar ook van taxichauffeurs en dergelijke.

Ten tweede gaat het over acties op het vlak van bescherming. Dat is uiteraard elementair. Die jonge meisjes hebben bescherming nodig tegen die tienerpooiers, maar ook vaak tegen zichzelf. Er wordt een voorstel gedaan rond ontheemdings-trajecten die al bestaan – dat is echt een toepassing van zorg op maat –, rond meer gesloten opvang, maar ook rond een specifiek aanbod binnen de private sector.

Ten derde is er het element van vervolging. Die meisjes hebben uiteraard bescherming nodig. We lopen echter het risico dat we ons daarop focussen terwijl de daders niet meer of minder dan mensenhandelaars zijn die moeten worden aangepakt. Ik weet dat er vanuit Vlaanderen is gevraagd om dat op te nemen als prioriteit in de kadernota Integrale Veiligheid.

Ten vierde is er de samenwerking tussen justitie, hulpverlening en politie.

Minister, welke concrete acties zullen er worden ondernomen vanuit Vlaanderen? Op welke termijn?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Voorzitter, minister, collega's, mannen die heel kwetsbare meisjes gaan opzoeken, ze emotioneel aan hen binden, langzaam hun grenzen verleggen, onder meer door er zelf seks mee te hebben, hen manipuleren, hen brainwashen tot ze slaafs gehoorzamen: dat is het traject dat in dit rapport staat omschreven als hoe pooiers meisjes in de prostitutie lokken. Dit is uitbuiting, en hier moeten we hard tegen optreden.

Minister Vandeurzen, u hebt het in kaart laten brengen, en daar verdient u krediet voor. Er wordt al jaren aan de alarmbel getrokken, en u hebt besloten niet meer weg te kijken en het probleem in kaart te brengen. Natuurlijk komt de boemerang meteen terug op uw bord en wordt u gevraagd naar de oplossingen. Nu moet u kijken naar wat we kunnen doen.

Er wordt een hele keten aan maatregelen voorgesteld, gaande van het weerbaar maken van meisjes, tot het opvolgen en bestraffen van pooiers. Ik wil focussen op een element in die keten, omdat de studie heel duidelijk aantoonde dat daar een lacune is. Wat we niet hebben in ons zorgaanbod, is een opvanghuis: een plek waar meisjes die uit de prostitutie worden gehaald, terecht kunnen, afgezonderd, op een geheime plek, afgelegen, beveiligd, waar ze onmiddellijk zorg krijgen, vanaf de eerste dag, en waar ze zo worden losgerukt uit de context van de prostitutie om terug in de maatschappij te geraken en om in hulpverlening te gaan en een perspectief te krijgen.

Minister, zult u zo'n opvanghuis maken? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik ben blij dat we een nieuw woord hebben, een iets minder lieflijk woord, voor een verderfelijke praktijk, die van de tienerpooiers. Dat zijn mensenhandelaars die levens verwoesten. Ik ben ook zeer tevreden dat u hebt besloten actie te ondernemen en aan Child Focus hebt gevraagd om dit fenomeen in kaart te brengen. Dat is een eerste, heel belangrijke en goede stap. U hebt de steun van onze fractie om alle beleidsaanbevelingen die in die nota staan, effectief uit te voeren.

Als het gaat over de opvangcapaciteit, dan is het rapport van Child Focus een rapport dat man en paard noemt. Dat is nieuw: ik heb het nog niet veel gezien dat we in Vlaanderen zo onverbloemd de realiteit durven te omschrijven. Het rapport gaat in op de opvangcapaciteit die vandaag al bestaat in Beernem en die u verder ook plant. Daar maken we ons toch zorgen over. Ze zeggen dat het regime in Beernem volledig is geschoeid op het omgaan met jongeren die een als misdrijf omschreven feit (MOF) hebben gepleegd, dat het zorgtraject in het beste geval pas start nadat jongeren de instelling hebben verlaten en dat er zelfs gevallen zijn van tienerpooierslachtoffers die vier maanden moeten wachten om een psychiater te zien en twee maanden om deel te nemen aan een leefgroep.

Het rapport zegt verder dat om al die redenen een verblijf in Beernem voor die slachtoffers dikwijls aanvoelt als een nieuwe straf, veeleer dan een hulpmiddel. In verschillende dossiers is dit verblijf het dieptepunt waar de tieners bijzonder brutaal worden en zich volledig afsluiten. Psychologen spreken dan ook soms van een secundaire traumatisering.

Het is heel positief dat u extra plaatsen plant in de privéopvang en dat er ook negen plaatsen worden voorbehouden voor die tieners. Hoe zult u ervoor zorgen dat de tieners die in Beernem terechtkomen, niet het regime ondergaan zoals dat vandaag wordt beschreven in de nota van Child Focus?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, ook ik pleit vanzelfsprekend voor een opvanghuis voor die meisjes, waar ze worden beveiligd en meteen ook de juiste begeleiding krijgen op een aparte, geheime plek, zoals dat aan de overkant van de taalgrens overigens met succes al meerdere jaren gebeurt.

Ik heb daar meerdere redenen voor. Niet alleen omdat dat het meest kans geeft op succes, omdat de pooier daar niet aan de deur kan gaan staan om ze weer buiten te lokken, omdat ze daar niet gemakkelijk kunnen weglopen, omdat ze er aangepaste begeleiding krijgen. Het is ook omdat u zegt dat u negen plaatsen gaat openstellen in Beernem, dat u daar een soort van draaischijf van probeert te maken, dat u hen laat doorstromen naar een privé-instelling, waar u vijftien plaatsen zult ombouwen.

Minister, welke vijftien plaatsen wilt u ombouwen? Waar in de privé-instellingen ziet u overcapaciteit? Waar is er overaanbod? U weet dat meer dan een derde van de jongeren die nu worden opgevangen in een gemeenschapsinstelling, helemaal geen MOF hebben gepleegd, maar zich simpelweg in een veront-rustende situatie bevinden. Ze worden zoals dat heet, ver-MOF't, om ze toch maar ergens te kunnen plaatsen. Dat is omdat er geen plaats is in de privé-instellingen waar u nu vijftien plaatsen gaat ombouwen voor die groep.

Waar gaat u die vijftien plaatsen halen, minister? Waar ziet u die open plekken en die onbeslagen bedden? Wat wij zien, is dat veel van de meisjes en jongens die die plaatsen nodig hebben, worden opgenomen en geplaatst in een gemeenschapsinstelling waar zij niet de aangepaste zorg krijgen, simpelweg omdat die instellingen over- en overbevraagd zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, de loverboys, of de tiener-pooiers zoals we ze nu noemen, vormen een schrijnend probleem dat veel te lang onder de radar is gebleven, en dat naar aanleiding van enkele echt verschrikkelijke individuele gevallen, ook hier in het parlement in de laatste maanden aan bod is gekomen. U hebt de signalen serieus genomen, minister, en dat siert u.

Ik zal niet ingaan op alle aspecten, want dit vergt natuurlijk een totaalaanpak. Eén knelpunt, zo zegt het onderzoek, blijft heel belangrijk. Blijkbaar worden de signalen op het terrein, bij Justitie, bij jeugdhulpverlening en in scholen te laat opgepikt. Ik las dat het een van uw maatregelen is om expertise uit Nederland te halen om de jeugdhulpverlening, de scholen en de politiediensten meer bewust te maken van de problematiek.

Hebt u al overleg gehad met uw federale collega's? Zo niet, op welke termijn gaat u dat doen?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, ik denk niet dat het nu nodig is om de hele nota te overlopen. Een paar punten toch, en uw vragen zal ik natuurlijk beantwoorden.

We gaan de aanbeveling van Child Focus op de vier thema's ter harte nemen. Het is heel duidelijk dat we moeten sensibiliseren en vormen. We moeten een aantal sectoren een beetje meer alert maken om signalen te herkennen. Dat moet aansluiten op opvoedingsondersteuning, een pakket dat we zeker moeten opnemen.

Wat het gerechtelijke onderdeel betreft, is het belangrijke punt van Child Focus dat er eigenlijk maar één goede juridische kwalificatie is om dit fenomeen te vatten, en dat is mensenhandel. Dat heeft belangrijke juridische consequenties voor de mogelijkheden om internationaal op te treden en om bescherming te bieden, ook als de slachtoffers meerderjarig zijn, want dan heb je een statuut enzovoort. Het heeft ook consequenties voor de manier waarop we ons moeten organiseren in onze relatie tot de actoren van Justitie.

Ik mocht daarnet namens de Vlaamse Regering aanwezig zijn op een bespreking van het college van procureurs-generaal. Men is bezig rond de kadernota integrale veiligheid. De Vlaamse Gemeenschap heeft dit thema ook op de agenda gezet. Op gerechtelijk arrondissementeel niveau moet die referentiemagistraat mensenhandel worden geflankeerd door de collega jeugdzaken; die laatste moet alleszins voldoende betrokken worden. Hij kan maar consistent optreden en het slachtoffer beschermen als het offensief in de strijd tegen het pooierschap tegelijk wordt aangepakt. Dat is een van de concrete elementen van het onderzoek. We hebben dat inderdaad ondertussen met Justitie opgenomen. We zullen de afstemming voortzetten.

Een paar punten over het onderdeel bescherming. We gaan inderdaad de capaciteit die we extra kunnen organiseren in de gemeenschapsinstellingen specifiek realiseren voor deze jongeren. U hebt absoluut gelijk, dat moet een personeelsformatie en een werkmethode zijn die echt beantwoordt aan de aanbevelingen van het rapport. Dat betekent zeker meer inbreng van de geestelijke gezondheidszorg. Er moeten allerlei aspecten en dimensies aan bod komen, en dat zal financiële implicaties hebben, maar we moeten dat doen.

Het rapport geeft aan dat we trajecten moeten maken waarbij in de eerste fase onttrekking aan het milieu belangrijk is. Dat moet gebeuren in een warme context en met alle mogelijke bijstand op de juiste manier. Niet al die meisjes hebben dezelfde noden, maar het is wel duidelijk dat dat niet kan met gewone extra plaatsen in de gemeenschapsinstellingen. Dat zal niet kunnen en daar bereiden we ons op voor.

Onthemingstrajecten blijven belangrijk. We denken dat ze te weinig gebruikt worden als maatregel om met die meisjes, want het zijn vooral meisjes, een traject af te leggen.

We zullen inderdaad, mevrouw Van den Bossche, een stukje van ons privaat aanbod, met degenen die zich kandidaat stellen, ombouwen om te beantwoorden aan de criteria van beveiliging, opvang, ondersteuning en bijstand die in het rapport worden beschreven. Het zal betekenen dat we een stuk extra zullen moeten financieren. Wellicht zullen we in een aantal omstandigheden ook op het vlak van infrastructuur een aantal inspanningen moeten doen. We zijn ons daar goed van bewust en we bereiden dat voor. We zijn met die partners in gesprek.

Wat 'geheim' genoemd wordt, wil in de praktijk eigenlijk zeggen ver genoeg afgelegen om niet zomaar gemakkelijk bereikbaar te zijn. Dat hebben we ook in Vlaanderen voor ogen. Die meisjes hebben vaak al een heel circuit in de jeugdhulp achter de rug, dat blijkt ook uit het rapport. Het is mijn overtuiging dat als

we dit nu beter kunnen afstemmen op de extra capaciteit in de gemeenschapsinstellingen en we echt voor een context kunnen zorgen waardoor ook de jeugdrechters ervan overtuigd zijn dat ze met een maatregel ook rechtstreeks kunnen plaatsen in het private aanbod dat aan de criteria beantwoordt dat ze voor ogen hebben in de eerste fase – want dat is een heel belangrijk aspect –, we een belangrijk deel van de uitdaging kunnen opvangen.

Dat er ten gronde in de bijzondere jeugdzorg een vraag is naar uitbreiding van de capaciteit, kunnen we inderdaad niet ontkennen. We zullen nog een aantal jaren inspanningen moeten doen.

We hebben ook gesprekken met de magistraten gevoerd. Ik ben ervan overtuigd dat als we het zo organiseren dat we een beter gebruik kunnen maken van de infrastructuur en de mogelijkheden, we de opvang van die jonge meisjes echt in een betere omstandigheid kunnen doen.

Er werd verwezen naar Nederland. Het is heel juist dat men in Nederland een bepaalde expertise heeft. Ik kan bevestigen dat onze administratie contact heeft en nagaat hoe die expertise gebruikt kan worden om het kader, de setting, de omkadering en de visie op ondersteuning en hulp de volgende jaren te benutten voor de plekken die we in het bijzonder zullen reserveren voor die groep.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Ik wil het eventjes hebben over de opvang. Ik meen dat we allemaal onderschrijven dat de opvang van die meisjes op een heel geëigende manier moet gebeuren, en met de nodige expertise. Ik wil daarom onderstrepen dat u hebt gezegd dat u ook capaciteit zult creëren in de gemeenschapsinstellingen, maar wel op een heel specifieke manier. Het zal dus niet gebeuren op de manier waarop de andere meisjes worden opgevangen. Dat is belangrijk.

De inzet van het private aanbod, ook op dat terrein, is hier al eerder aan bod gekomen. Ik geloof er ook echt in. Het kan ervoor zorgen dat die meisjes niet eerst allemaal via de gemeenschapsinstelling moeten passeren om daar een tijd te verblijven. Kan dat in projecten zoals de CANO-projecten (Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning) of de proeftuinen? Op welke manier zal het juist verlopen? Is daarvoor een specifieke aanpassing van de regelgeving vereist om het besloten karakter te kunnen waarmaken?

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt een reeks maatregelen aangekondigd. U staat hier ook met een slagkracht die ik absoluut weet te waarderen.

Ik wil toch nog even stilstaan bij het verschil tussen een gesloten instelling en een opvanghuis. In het rapport worden vier pagina's besteed aan het uitleggen waarom gesloten instellingen niet de juiste context bieden en er echt nood is aan een apart opvanghuis. Het betreft pagina's 27 tot 30, want ik zie u fronsen.

Er zijn een aantal criteria. Het moet op een geheime plaats zijn. U zegt dat dat is om ervoor te zorgen dat ze niet zomaar kunnen weglopen. Neen, het doel van de geheime plaats is dat de pooiers de meisjes niet weten te vinden. Ze komen ze immers zoeken en terughalen.

Het moet een beschermde plek zijn, zodat de meisjes effectief niet kunnen weglopen. Als ze buiten kunnen, zijn ze binnen de 24 uur weer weg.

Er moet onmiddellijk hulpverlening zijn, dus geen week, maand of jaar later, maar onmiddellijk.

Er mag geen gevoel van sanctie zijn.

Het is heel moeilijk om dat alles in de huidige gesloten instellingen aan te bieden. Daarom wordt in het rapport bijvoorbeeld verwezen naar de expertise van Minor-Ndako. Die organisatie heeft een aantal capaciteiten en kan vertellen wat kan worden uitgebouwd tot opvanghuis. Dat zal een betere oplossing zijn dan werken met gesloten instellingen.

Ik herhaal dus mijn vraag: er is een opvangtehuis in Nederland, er is een opvangtehuis in Wallonië, zal er ook in Vlaanderen een opvangtehuis komen?

Lorin Parys (N-VA): Minister, ik was heel tevreden met uw antwoord. U zei dat de negen plaatsen in Beernem op een andere manier zullen worden ingericht, zodat we ook in een volgend rapport niet meer hoeven te lezen wat daar vandaag in staat. Dat is een goed initiatief. In het rapport staan ook een aantal andere lessen die voor integrale jeugdhulp in het algemeen kunnen gelden. Eén ervan was dat er geen succesverhalen bekend zijn bij de auteurs van het rapport in de samenwerking tussen justitie, politie en welzijn. U zei dat u een vergadering hebt bijgewoond met het college van procureurs-generaal. Dat is een heel goed eerste initiatief. Dat moet natuurlijk ook doorsijpelen tot op de werkvloer. Ik vroeg mij af of in dat kruispunt politie, justitie, welzijn de bevoegdheid over de justitiehuisen ook een rol kan spelen en of u daar enige toekomst voor ziet. Net op dat kruispunt moeten veel van de vraagstukken die hier aan bod komen in dit parlement worden opgelost.

Freya Van den Bossche (sp-a): Minister, u zegt dat bij die vijftien plaatsen wel wat middelen komen kijken, zoals voor infrastructuurwerken. Het blijft evenwel zo dat u vijftien bestaande, broodnodige, bedden ombouwt voor deze slachtoffers, die natuurlijk recht hebben op opvang en hulp. Maar dat zijn er weer vijftien anderen die die hulp niet meer krijgen. Ik begrijp niet waarom u niet kunt voorzien in vijftien extra plaatsen, boven op de bestaande capaciteit, die al ontoereikend is. Ik vraag u nogmaals: doe dat alstublieft en, bij voorkeur, zoals mevrouw Van den Brandt ook zegt, in een aparte, daarvoor aangepaste instelling. In het rapport, dat u hebt ontvangen, staat dat heel recent een meisje, dat slachtoffer was van een tienerpooier, werd opgevangen in Beernem. Ze is daar vier maanden geweest en heeft maar één keer een psychiater gezien. Dat is pure vrijheidsberoving, dat is geen therapie.

Minister, ik doe namens onze fractie dus een zeer dringende oproep: zorg voor voldoende extra plaatsen, op een aangepaste manier en op een aangepaste plaats.

Martine Taelman (Open Vld): Minister, collega Van den Brandt heeft u gefeliciteerd met uw slagkracht. Ik wil u feliciteren met uw snelheid. U zei dat, waar wij vragen naar overleg met justitie, dat al heeft plaatsgevonden. Dat is goed en snel gedaan. Ik zou zeggen: graag meer van dat.

Wat betreft Nederland kom ik terug op het knelpunt dat ik heb aangehaald, namelijk dat uit het rapport blijkt dat de omgeving en de politiediensten niet snel genoeg doorhebben dat het gaat om een slachtoffer. Die meisjes voelen zich geen slachtoffer, want ze zijn helemaal in de ban van die loverboys. De politiediensten, maar ook de omgeving, detecteren dat te laat. Daarom nog één tip: de gemeente Amsterdam heeft iets wat zij 'handreiking' noemen. Ik denk dat het nodig is dat daarover breed naar de samenleving wordt gecommuniceerd en dat er wordt gesensibiliseerd met het oog op het ontdekken van de signalen dat zulke meisjes slachtoffer zijn en niet extreem verliefd op iemand.

Minister Jo Vandeuren: Mevrouw Taelman, ik denk dat we inderdaad moeten kijken wat er aan goede praktijken in dit verband bestaat. De commissie gaat binnenkort op werkbezoek naar Nederland. Dat kan u misschien inspireren om te kijken hoe ze op dat vlak te werk gaan.

Mijnheer Parys, u hebt ook gelijk. Het is duidelijk dat dit een goed voorbeeld is van hoe we de samenwerking in een geïntegreerde aanpak vanuit welzijn en justitie moeten organiseren. Het klopt dat het decreet op de justitiehuisen een goede aanleiding kan zijn om daarop in te gaan. Ook het feit dat de gemeenschappen na de zesde staatshervorming participeren aan de werkzaamheden van het college van procureurs-generaal, moeten we gebruiken om die geïntegreerde aanpak vanuit ons perspectief ook mogelijk te maken.

Collega's, zorgen voor een aangepaste setting, namelijk voldoende juridisch onderbouwd beveiligen, wat dus een stukje vrijheidsberoving inhoudt, en voldoende afzonderen om te vermijden dat de pooier te snel weer voor de deur staat, is precies wat we gaan doen.

Of het nu die negen plaatsen zijn in de gemeenschapsinstelling of het private aanbod dat we daarvoor uitrusten, we zullen die setting nu zo moeten bemannen dat dit daadwerkelijk ook kan, dat er met voldoende snelheid toegang is tot psychiatrische zorg enzovoort. Dat is immers net de aanbeveling van het rapport. Men kan niet zeggen dat men dat gewoon als een gedragsprobleem kan beschouwen, dat men hen in een gemeenschapsinstelling moet stoppen, bij de grote grijze massa van alle jongeren die daar zitten. Het pleidooi is duidelijk: dit is specifiek en heeft een specifieke omkadering nodig.

Ik wil er toch nog eens aan herinneren waarom ik aan Child Focus oorspronkelijk die vraag heb gesteld. Precies vanuit de hoek van de jeugdmagistraten werd gezegd dat ze geen andere optie hadden dan de gemeenschapsinstelling, omdat het vrijheidsberovende karakter zo essentieel is. We hebben uiteraard nogal wat overleg gehad met de jeugdmagistraten. Ik meen dat we nu zo ver zijn dat het mogelijk moet zijn om de missie van een stukje van het private aanbod zodanig te expliciteren dat de jeugdrechters ervan overtuigd zijn dat ze zich ook daartoe kunnen wenden voor een maatregel. Het rapport steunt ons daar ook in, geeft ons argumenten om dat te zeggen. Ik ben het er natuurlijk ten gronde mee eens als wordt gesteld dat onze capaciteit de volgende jaren een issue blijft. Ik ben er echter van overtuigd dat dit een belangrijke stap vooruit is, omdat we goed hebben kunnen zien in een aantal van die schrijnende situaties waarbij jeugdrechters wanhopig in de richting van de gemeenschapsinstellingen keken, dat er op datzelfde moment in het private aanbod wellicht wel mogelijkheden waren. Dat matchte echter niet. De verwachtingen qua omkadering, beveiliging, pedagogische setting, geestelijke gezondheidszorg enzovoort moeten duidelijker zijn, zodat de actoren op dat vlak beter van elkaar weten wat ze mogen verwachten.

Zal dit alles oplossen? Ik kan niet echt zeggen dat dit waterdicht beton is, maar ik ben er echt van overtuigd dat het ons in belangrijke mate vooruit zal helpen. Mevrouw Schryvers, u vroeg of we daar een wettelijke basis voor nodig hebben. We zullen inderdaad een aantal zaken reglementair moeten bekijken. We denken dat we daar wel degelijk een basis voor hebben, maar ik sluit niet uit dat er hier of daar toch nog regelgeving zal moeten worden aangepast.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoorden. Het lijkt me heel goed dat de problematiek eens in haar algemeenheid in kaart is gebracht, dat dit is onderzocht, en dat u ook heel duidelijk aangeeft heel slagkrachtig te willen optreden ter zake, dat u de bescherming van die meisjes die daar het slachtoffer van zijn, absoluut op zich wilt nemen. Tegelijkertijd wilt u echter ook samen met de federale overheid krachtdadig optreden tegen de daders.

Ik heb daarnet al gezegd toch wel sterk te geloven in dat private aanbod. Ik denk dat er misschien ook mogelijkheden zijn om nadien ook voor andere thematieken dat gesloten aanbod binnen de privévoorzieningen uit te breiden. Verder blijkt uit het rapport ook dat het een problematiek is die heel sterk in beweging is. Zo

worden de meisjes bijvoorbeeld jonger enzovoort. Ik denk dus dat het nu niet alleen aankomt op het uitvoeren van de acties, de voorstellen, de aanbevelingen, maar dat er ook continu moet worden gemonitord, want mensenhandelaars zullen altijd nieuwe wegen zoeken en we moeten proberen hun altijd de pas af te snijden.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt een onderzoek laten uitvoeren naar een heel bittere realiteit. Het is goed dat dat gebeurde. Dagelijks worden in onze steden en gemeenten jonge meisjes opgespoord, gevolgd, uitgebuit, misbruikt, verkracht. We weten dit nu, dus moeten we de volgende stap zetten en daar een antwoord op bieden. Het rapport zit vol goede maatregelen, van onze meisjes weerbaar maken, sensibiliseren, ervoor zorgen dat iedereen de signalen detecteert, dat ouders weten hoe ze aan de slag moeten gaan, tot daadwerkelijke justitiële maatregelen. Minister, kom alstublieft met een set van maatregelen naar het parlement. U hebt er al een aantal toegelicht. Hier staat een parlements lid van iedere partij: u zult in ons een bondgenoot vinden om er samen voor te zorgen dat iedereen die onze jongeren iets wil aandoen, ons op hun weg zal vinden. We willen samen met u de jongeren beschermen tegen uitbuiting en tegen misbruik. *(Applaus bij Groen)*

Lorin Parys (N-VA): Minister, het is hier al een aantal keren gezegd, maar ik wil het ook nog eens herhalen. Het voluntarisme dat u aan de dag hebt gelegd om dit aan te pakken, is bewonderenswaardig en verdient zeker onze steun. Het feit dat we nu een rapport hebben zoals ik er alleszins nog nooit een heb gelezen, is voor herhaling vatbaar. Het benoemt de dingen zoals ze zijn. Dat maakt de discussie veel helderder. Ik hoop dat we nog dergelijke rapporten zullen kunnen lezen.

Dit rapport is niet enkel voor de slachtoffers van tienerpooiers in Vlaanderen nuttig. Het is op sommige pagina's ook een catalogus van wat er fout gaat in de integrale jeugdhulp in zijn algemeenheid. Ik hoop dat we dit als basis kunnen blijven gebruiken om ook die punten aan te pakken. Dit is niet alleen voor de slachtoffers van tienerpooiers belangrijk, maar voor iedereen die vandaag in Vlaanderen in de integrale jeugdhulp zit. *(Applaus bij de N-VA en Groen)*

Freya Van den Bossche (sp.a): Minister, het is goed dat u duidelijke maatregelen neemt. De belangrijkste vraag van mijn fractie blijft natuurlijk om die maatregelen niet te nemen ten koste van andere meisjes die, om andere redenen, hulp nodig hebben, maar dat u boven op die bestaande capaciteit hier in nieuwe capaciteit voorziet. Want een regio die schuift met bedden, is geen regio die investeert in een warm Vlaanderen, dat is geen regio die meer zorg biedt, dat is een regio die schuift met bedden naargelang het rapport dat bovenaan in de lade ligt. Wij denken dat u zeer hard voor deze meisjes moet zorgen, dat er hard moet worden opgetreden tegen tienerpooiers, maar dat we dat niet moeten doen ten koste van andere meisjes met zware problemen, die zich in verontrustende situaties bevinden. Ook voor hen is er plaats nodig, ook voor hen is er aandacht nodig. Minister, daarvoor rekenen wij niet alleen op u maar ook op uw coalitiepartners, die u daarvoor natuurlijk de middelen zullen moeten gunnen. Ik ga ervan uit dat u deze middelen, wanneer u ze hebt, zeer gericht zult inzetten. Daarvoor hebt u alvast onze steun. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Martine Taelman (Open Vld): Minister, wij hebben hier vandaag zeer positieve stappen kunnen waarnemen. We weten dankzij het onderzoek beter wat het fenomeen inhoudt. We weten ook welke maatregelen er kunnen helpen om die praktijken in de toekomst te bannen. Minister, het is vanaf nu de handen aan de ploeg. Ik hoop dat dit met dezelfde snelheid zal gebeuren als deze die u hebt tentoongespreid in het overleg met Justitie. U zult alvast in onze fractie een bondgenoot vinden om deze extreem verwerpelijke praktijken van misbruik van heel jonge slachtoffers aan te pakken. *(Applaus bij Open Vld en Groen)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvolging van de Te Gek!?-campagne

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, we weten allemaal dat een op de vier Vlamingen psychische problemen heeft. We weten dat daarrond nog altijd een enorm taboe heerst. Mensen durven geen hulp te vragen, ze durven er niet over te praten. Sensibiliseringscampagnes daarover zijn echt wel essentieel. Zo'n campagne is de Te Gek!?-campagne, die al twaalf jaar de taboes rond psychische problemen probeert te doorbreken. Te Gek!? heeft een nieuwe scholencampagne, specifiek gericht op jongeren, om hen te leren om te durven spreken en te durven hulp zoeken bij een psychisch probleem.

Naast die sensibilisering zijn natuurlijk ook een gerichte en efficiënte doorverwijzing en een snelle en beschikbare hulpverlening essentieel. Op Vlaams en federaal niveau staan we op een keerpunt. De federale minister heeft meer middelen vrijgemaakt. Dit jaar zal er ook de erkenning komen van psychologen en psychotherapeuten. Men is ook van plan om de terugbetaling van de eerste lijns psychologische functie te organiseren. Ook op Vlaams niveau hebben wij veel bevoegdheden.

Ik pleit ervoor dat er een goed doorverwijsregister komt dat ter beschikking wordt gesteld van de huisarts, dat er meer wordt ingezet op online hulpverlening, zeker voor de jongeren, en dat de beschikbare capaciteit op een goede manier op de juiste plaats wordt ingevuld.

Aangezien er een nieuwe Te Gek!?-campagne is, minister, gaat u monitoren of mensen, als zij hulp gaan vragen, effectief ook op de juiste plaats terechtkomen? En wat is de termijn daarvan?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega, wij hebben niet de bedoeling om nu een eenmalig registratiesysteem op te zetten om het effect van die campagne te zien. Het is eerlijk gezegd een beetje andersom gegaan. Die campagne wordt door de Vlaamse Gemeenschap ondersteund. En dat die in de scholen nu een nieuwe stap kan zetten, is het gevolg van het feit dat wij er vanuit het Vlaamse beleid uitdrukkelijk voor gekozen hebben om van destigmatisering en het bespreekbaar maken van psychische problemen echt een thema te maken. Het feit dat die campagne zoveel visibiliteit heeft, is mede veroorzaakt door een beleidsprioriteit vanuit de Vlaamse Gemeenschap.

En die prioriteit is er omdat wij heel goed beseffen dat het stigma dat over deze problematiek heerst, de bespreekbaarheid ervan voor veel mensen verhindert. U kunt dat vandaag nog lezen in een heel mooi stuk daarover in de krant, met de analyses die daarover gemaakt zijn. We zien dat ook aan de suïdecijfers. Een aantal jaren geleden is de analyse gemaakt waarom die bij ons zo hoog zijn en in Nederland anders. De experts zeggen – onder veel voorbehoud, want men kan geen exacte oorzakelijke verbanden aantonen – dat het te maken heeft met twee dingen: het stigma en het feit dat onze geestelijke gezondheidszorg niet laagdrempelig genoeg toegankelijk is.

In die zin gaan wij er ook van uit dat die campagnes de bespreekbaarheid in de school, op de werkplek, in de lokale gemeenschap, in het gezin meer mogelijk maken. Het is niet zo dat we veronderstellen dat dat allemaal onmiddellijk tot reële, lineaire verhogingen van de vragen naar de gespecialiseerde hulp zal leiden. Wij gaan ervan uit dat als je mensen in staat stelt en equipeert en empowert en ook de

omgeving sensibiliseert om dat snel bespreekbaar te maken als mensen zich niet goed in hun vel voelen, en met name ook jongeren, dat juist het escaleren van de problemen kan vermijden en ze op een vroegtijdige manier kan detecteren.

Aan de ene kant is het zeker niet de bedoeling om een soort medicalisering van dat thema op een geweldige manier in de hand te werken. Maar aan de andere kant – en daar hebt u natuurlijk gelijk in – is de toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg in ons land en in Vlaanderen een belangrijk thema als het gaat over de organisatie van de zorg. En ere wie ere toekomt: door het akkoord af te sluiten tussen de gemeenschappen en de federale overheid rond kinderen en jeugd, zijn daar belangrijke stappen in gezet, die nu volop uitgewerkt worden op het terrein: netwerken voor kinderen en jongeren, outreach, meer interventies vanuit de kinderpsychiatrie in de crisishulpverlening. Dat is een heel belangrijke stap.

En op Vlaams niveau moeten wij inderdaad ook kijken hoe wij ons instrumentarium om mee te werken aan die betere toegankelijkheid van de geestelijke gezondheidszorg, verder kunnen uitbouwen. U hebt er een aantal genoemd die volop in ontwikkeling zijn of al uitgerold zijn. Online is ongetwijfeld een heel belangrijk aspect van de zaak, zeker ten aanzien van jongeren. Het is laagdrempelig, anoniem, 24 uur beschikbaar enzovoort. We moeten de expertise daaromtrent verbeteren, en daar zijn we ook echt mee bezig. Er zijn ook al een aantal heel mooie voorbeelden van te vinden.

Wij moeten zorgen dat in de integrale die crisishulp vanuit de kinderpsychiatrie ook maximaal kan aansluiten en benut kan worden. We zullen moeten blijven investeren, ook als het over de complexe dossiers gaat, op de grenzen tussen handicap, psychiatrie, bijzondere jeugdzorg.

Er was nog een vraag naar de mogelijkheden van onze ambulante centra. We zullen in de loop van de volgende jaren – dat zal nu niet op het niveau van de begroting 2016 zijn – moeten kijken hoe die hun rol daarin nog beter kunnen spelen. Wat dat laatste betreft, verberg ik niet dat we ook een beetje kijken hoe we daar kunnen sporen met de ontwikkelingen in de terugbetaling van psychotherapie. We gaan toch moeten zien dat we niet in een verhaal komen dat wij de inspanning die de federale overheid doet, gewoon substitueren. We moeten dat laten leiden tot een uitbreiding van de capaciteit en de mogelijkheden. En dan zullen we moeten kijken hoe wij ons flankerend beleid daar ook op moeten aanpassen.

Nog één zaak: bij de reconversie van de ziekenhuizen is er voor de kinderen en jongeren nog wat mogelijk met wat in het jargon de 'k-bedden' worden genoemd. Dat kan, als we in Vlaanderen in dat reconversieproces partners vinden die dat willen aanpakken, en er een goede afstemming komt met de kinderpsychiatrie en de psychiatrie en wat er op het federale niveau gebeurt, en dat alles uiteraard in overleg met de federale overheid.

Freya Saeys (Open Vld): Ik dank u voor het antwoord, minister. U had het over het doorverwijsregister. Zal taboedoorbreking leiden tot meer vragen? Ik denk dat we artsen tools in handen zullen moeten geven, want mensen zullen bij hen langsgen en er gemakkelijker over beginnen te spreken. We moeten meer doen dan het taboe doorbreken. Er moet goed worden doorverwezen, want naargelang mensen een lichte of een zware pathologie hebben, moet er worden doorverwezen naar een psycholoog dan wel een psychiater. De beschikbare capaciteit moet efficiënt worden aangewend, met oog voor de regionale spreiding. Wat de online hulpverlening betreft, zijn er wachtlijsten, zeker bij de cgg's. Het lijkt me belangrijk dat die online hulpverlening wordt aangewend.

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): De tournee van Te Gek!?, met een theatervoorstelling, boeken van bekende Vlamingen en een tournee langs scholen, is indrukwekkend. De vraag van mevrouw Saeys is erg relevant: hoe zullen we de toenemende vraag, die een impact op de eerstelijnszorg zal hebben, opvangen? Hoe hebt u de CLB's, de cgg's en de huisartsen voorbereid, om te vermijden dat mensen die hulp zoeken, op een wachtlijst terechtkomen? Als dat zou gebeuren, zal dat een averechts effect hebben. Ik hoop dat we dit jaar een kantelmoment kunnen creëren en zorgzaam kunnen omgaan met mensen, wat impliceert dat er professionele hulp beschikbaar is voor wie die nodig heeft.

Ortwin Depoortere (Vlaams Belang): Minister, het is een zeer goede campagne geweest. De sensibilisering is gelukt. U zei wel dat er nog wat problemen zijn, onder meer omdat de cgg's voor deze doelgroep niet toegankelijk genoeg zijn. U zei ook dat het Vlaams instrumentarium nog verder moet worden uitgebouwd, en dat u daarvan werk wilt maken. We vinden dat uiteraard oké. Aansluitend bij wat mevrouw Saeys zei, moet er vooral aandacht uitgaan naar de uitbouw van de eerstelijnszorg. In dat kader is de erkenning van de psychotherapie – een federale aangelegenheid – een belangrijk element. Hebt u daarover met de federale niveau overlegd? Is er een timing?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Mevrouw Van den Brandt heeft uitvoerig de lof gezongen over Te Gek!? Ik sluit me daarbij aan. Ik vind het ook zeer goed dat de focus ligt op de 15- tot 24-jarigen. U had het uitgebreid over de capaciteiten van de geestelijke gezondheidszorg. Ik wil toch terugkomen op mijn stokpaardje: de betere doorstroming in de geestelijke gezondheidszorg. Het is belangrijk dat daarvan eindelijk werk wordt gemaakt. We hebben het steeds over het doorbreken van het taboe van geestelijke gezondheidsproblemen. Ik weet ook dat in de sector taboes bestaan over bepaalde doelgroepen die geestelijke gezondheidszorg nodig hebben. Er is het capaciteitsprobleem, maar van de doorstroming moet echt werk worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (sp.a): Een aspect waar ik toch graag wat meer aandacht voor zou willen bij alle mogelijke campagnes, is het feit dat niet praten over je problemen meestal wordt gelinkt aan schaamte. Schaamte is een emotie die men ervaart omdat men denkt dat anderen je zullen bekijken als iemand die faalt. Schaamte gaat niet enkel over jezelf, maar ook over de anderen en hoe die naar jou kijken. Schaamte is ook sterk gecorreleerd met de kans op het risico tot zelfdoding. Zeer specifieke campagnes ook gericht naar mensen die zelf niet te kampen hebben met psychische problemen maar die wellicht in hun omgeving mensen kennen die daarmee te kampen hebben, zijn dus ook zeer belangrijk. De manier waarop jij naar die mensen kijkt, zal in veel gevallen bepalen of ze wel of niet de stap naar hulpverlening durven te zetten.

Minister Jo Vandeuren: Ik wil dat laatste helemaal beamen. In de manier waarop de zaken de volgende maanden zullen worden ontrold en de manier waarop het geheel is opgevat, moeten we ons niet alleen richten tot de jongeren in kwestie maar ook proberen om de gevoeligheid van de omgeving te bespelen.

Daarom moet het wel degelijk gaan over een beleid dat je in een levensdomein zoals een school kan voeren, op een werkplek kan voeren en in andere levensdomeinen kan voeren. Dan gaat het niet alleen over de vraag van de betrokkene in kwestie, maar ook over de vraag welke ruimte er is bij collega's, bij leerkrachten, bij referentiepersonen om er aandacht aan te besteden en hoe zij zijn uitgerust om eventueel externe hulp te zoeken wanneer dat nodig is.

De vraag over de huisarts kan ik alleen maar onderschrijven. In de opbouw naar de eerstelijnsgezondheidsconferentie merk je heel goed – en dat hebben we met het debat rond de verslavingszorg ook al gemerkt – de verwachting dat de generalistische zorg beter zou moeten worden uitgerust en ondersteund om met een aantal dingen toch aan de slag te kunnen. Het zal een van de belangrijke vragen zijn. Als je optelt wat we van een huisarts verwachten, dan is dat al een heel pakket. Het moet wel doenbaar zijn. Na de vorige eerstelijnsconferentie zijn we gestart met de eerstelijns psychologische functie als een soort van model om dat in de eerstelijns toch sneller toegankelijker te maken. Het is juist dat er op dat vlak een fundamentele oefening moet gebeuren.

Mijnheer Anseeuw, continuïteit is een cruciaal kwaliteitskenmerk als er opvolging moet zijn en als er moet worden samengewerkt. U hebt gelijk: we zullen dat moeten meenemen als een element wanneer we kwaliteit evalueren. Is men in een netwerk consistent? Is er voldoende aandacht voor dit soort vragen? Ik ben het er dus helemaal mee eens. We hebben een zeer intensief overleg met het kabinet van mevrouw De Block omdat we beiden overtuigd zijn dat er op een aantal terreinen, vanuit het perspectief van de kwetsbare personen en patiënten, alleen nog maar vooruitgang kan worden geboekt als de overheden samenwerken. Wat mij betreft, is dat zeker onze intentie.

Er is met de cgg's een project opgestart om de toepassing van onlinemogelijkheden te exploreren en bij succes uit te rollen voor heel Vlaanderen.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik wil er nog eens voor pleiten dat sensibilisering essentieel is. Het taboe moet zeker worden doorbroken. Maar we moeten komen tot een zorgtraject dat leidt naar goede, gerichte doorverwijzing. De huisarts heeft inderdaad geen tijd om die problematiek terdege te behandelen, maar moet wel tools hebben om te weten naar wie men moet doorverwijzen en wat men met die problematiek moet doen zodat de patiënt op de juiste plaats terecht komt voor zijn behandeling.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Rik Daems aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de economische gevolgen van een eventuele herinvoering van grenscontroles in de Schengenzone

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Bourgeois. Minister Muyters neemt op dit moment in het kader van het Europees voorzitterschap deel aan een informele ministerraad in Amsterdam.

De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): 'Qui veut le moins, a le plus.' Ik ben vereerd dat de minister-president zelf antwoordt.

Los van het politieke debat voor of tegen Schengen, komt er vandaag meer druk om eventueel, al dan niet tijdelijk, de Schengenzone anders te laten functioneren. En dan lijkt het me nogal evident dat minstens een economische inschatting wordt gemaakt van de eventuele impact daarvan.

U kent ongetwijfeld de volgende cijfers. Vlaanderen staat voor meer dan 80 procent van de export van heel België. Een ander belangrijk gegeven is dat bijna de helft van onze export naar onze buurlanden gaat, meer bepaald Duitsland, Frankrijk en Nederland. Als we dan weten dat meer dan de helft van de handel met de buurlanden over de weg gebeurt, dan kunnen we niet anders dan concluderen dat er een impact is. Mijn vraag is dan ook heel eenvoudig. Is het mogelijk om een inschatting te maken van de directe en indirecte korte- en

langetermijngevolgen van een eventuele opschorting van het Schengenakkoord? Of is dat al gebeurd? Wat is de economische impact daarvan? Kan die op een rationele basis worden berekend? Dit is immers een element dat mee moet worden gewogen om eventueel tot dat soort van beslissingen te komen.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Het is niet zo dat het invoeren van tijdelijke interne grenscontroles een opschorting betekent van het Schengenakkoord. Het gaat om een toepassing van Schengen. Bij palend buitengrenstoezicht en bij bedreiging van de openbare orde of de binnenlandse veiligheid kan een lidstaat met toepassing van Schengen overgaan tot tijdelijke interne grenscontroles voor zes maanden, driemaal met zes maanden verlengbaar, tot twee jaar in totaal. Dat betekent niet dat Schengen in vraag wordt gesteld. Dat heeft uiteraard een economische impact maar het impacteert niet het vrije verkeer van goederen en personen als dusdanig, dat blijft overeind. Er worden geen douanerechten geheven en er worden geen invoertarieven ingesteld. Het gaat echter om een heel grote materiële belemmering aan de grens.

Koen De Leus, econoom aan de KBC, schat de impact per vrachtwagen er per wachttuur op 55 euro. Economen wagen zich niet aan die berekening. Juncker zelf zegt dat interne grenscontroles in Denemarken en Zweden worden geschat op 300 miljoen euro op jaarbasis. Als dat voor de hele eurozone zou zijn, dan raamt hij de impact op 3 miljard euro. Het is evident dat die vertragingen een impact hebben. Daar komen ook nog een aantal overheidskosten bij door die controles. Ik ben het dan ook met u eens dat er wel degelijk een serieuze impact is maar het impactassessment is niet gebeurd, noch door de Europese Unie, noch door een enkele lidstaat.

Rik Daems (Open Vld): Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Het is mijn bedoeling een inschatting te kunnen maken van de gevolgen. U hebt terecht Juncker geciteerd. Hij heeft het over een impact van 3 miljard euro voor de volledige zone. Mijn vraag is of uw diensten binnen de Vlaamse Regering een toetsing kunnen maken zodat we weten waar het effectief over gaat. Ik stel die vraag omdat wij uitgerekend in het hart van Europa liggen en een groot doorvoerland zijn. Wanneer goederen eenmaal andere wegen vinden, dan komen die niet noodzakelijk terug, en dat is een beetje mijn vrees, puur economisch gesproken, in dit dossier.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Daems, u stelt bijzonder interessante vragen. Uit het antwoord van de minister-president leid ik af dat ze meer dan terecht zijn. Het zal een enorme impact hebben.

De N-VA is voor een open economie. We vinden Schengen bijzonder belangrijk, maar wegens de impact die dit kan hebben, is er des te meer nood aan echt doortastende maatregelen en controle aan de buitengrenzen. We betreuren het dat het Europees Parlement slechts een schijnmaatregel heeft genomen, namelijk de goedkeuring van het spreidingsplan zonder echt aan de wortels van het probleem te werken, namelijk degelijke controle aan de buitengrenzen van Europa, hetzij door Griekenland in de meest drastische vorm uit de Schengenzone te halen en naar een mini-Schengenzone te gaan, hetzij door het zelf tijdelijk over te nemen, hetzij door aan zogenaamde hotspots te werken. Onze fractie zal op alle niveaus haar verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): We doen met deze regering enorme inspanningen om de economie terug aan de praat te krijgen. De snelste manier om de

economie terug in achteruit te zetten, is de grenzen toe te doen. Dan zijn alle inspanningen onmiddellijk voor niets geweest. Die vergissing mogen we niet maken, en zeker niet licht maken.

De Schengenzone is van vitaal belang voor de Vlaamse economie. Waarschijnlijk zijn wij met onze meest open economie van Europa het meest kwetsbaar voor het sluiten van de grenzen. Er is een verschil tussen tijdelijke grenscontroles en Schengen. Als we één land uit de Schengenzone gooien, moeten we goed weten waaraan we beginnen. We weten niet waar dat gaat eindigen. Het is een domino die de hele Schengenzone uit elkaar kan rafelen. We moeten ons daar goed bewust van zijn.

Ik ben zelf een maand geleden naar Frankrijk gereden, waarmee ik u een idee wil geven of we echt veiliger zijn met grenscontroles. Er was één uur file aan de grens. Google Maps heeft me voorgesteld om de binnenweg te nemen. Ik ben Frankrijk binnengereden en kon zwaaien naar de douaniers. We worden er niet veiliger door en de economische impact zou voor Vlaanderen desastreus zijn.

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Ik ben verbaasd door het betoog van mijn collega van de N-VA, die moppert op het Europees niveau omdat de grenzen niet worden gecontroleerd en omdat er maar een spreidingsplan wordt ingevoerd. Als ik u was, zou ik eens kijken naar de Federale Regering: daar is ook een regeringspartij – u niet onbekend – waarvoor er geen grenscontroles komen en die een spreidingsplan doorvoert.

Ik ben ook verbaasd door wat de heer Daems zegt. Zeker als liberaal moet u het principe van een afspraak, een contract, toch kennen. De afspraak van Schengen is dat de binnengrenzen niet worden gecontroleerd, maar wel de buitengrenzen. Als één partij de deal niet nakomt, dan heeft dat consequenties. Als Griekenland wel ons geld wil, maar het vertikt om de buitengrenzen te bewaken, dan heeft dat consequenties.

Wat economische bangmakerij betreft, laat ons eerlijk zijn, mijnheer Daems: Ierland en het Verenigd Koninkrijk zitten niet in Schengen, maar economisch doen die het niet zo slecht. Het Verenigd Koninkrijk zal waarschijnlijk in 2030 Duitsland voorbijsteken, en Ierland heeft groeicijfers waar wij alleen maar van kunnen dromen.

Minister-president, bereken niet alleen de economische kost als Schengen zou verdwijnen, maar ook de kostprijs van de asielzoekersstroom voor onze maatschappij, niet alleen voor inburgering met bed, bad en brood, maar ook alles wat erna komt zoals sociale huisvesting, leefloon enzovoort.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Als bijna-grensbewoner in Zuid-West-Vlaanderen wil ik de problematiek van de grenscontrole belichten, ook economisch. De gemiddelde files aan de grens tussen België en Frankrijk duren inderdaad één uur, zoals de heer Van Rompuy zei. Vele beroepsverenigingen klagen steen en been over de economische kost van minstens een uur wachten aan de grens. Het is logisch dat in tijden van crisis na zo'n terroristische aanslag dergelijke dingen gebeuren, maar hoe efficiënt is dat nog, gelet op de economische schade? Er worden ook vele sluiptwegen gebruikt door vrachtwagens en andere grensoverstekers. Er staat daar vandaag in de krant een reportage over. Ik pleit ervoor om daar geen oneindige rek op te zetten. De economische schade is wel groot, om nog maar te zwijgen over de ecologische schade. Ik woon vlak langs de files die er elke dag stilstaan.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, het is duidelijk dat er in die aangelegenheden twee tot drie afwegingen worden meegenomen: heel het

economische aspect, dat collega Daems heel terecht aanhaalt, het veiligheidsaspect, waarbij Frankrijk bijvoorbeeld grenscontroles doet wegens de terroristische dreiging, en de maatregelen met betrekking tot de vluchtelingeninstroom, wat ertoe leidt dat een aantal landen aan hun grenzen controles invoeren, waarbij je Frankrijk en Duitsland er niet van kunt beschuldigen dat ze anti-Europees of tegen de vrije markt zouden zijn. Op dit ogenblik is dat het geval voor Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk, Zweden, Denemarken en Noorwegen. Dat zijn er zes. Dat is economisch absoluut geen ideale toestand.

Dan kom ik tot het andere punt, en dat is wat Europa moet oplossen. Niemand zegt dat we Schengen op zich in vraag gaan stellen, maar dan moet Schengen in zijn integraliteit worden toegepast en dan moet je sluitende controles aan de buitengrenzen hebben. Dat is wat er op dit ogenblik ontbreekt. Daar zijn diverse oplossingen voor, door diverse lidstaten geformuleerd. Ik ga daar niet op in, maar volgens mij ligt de sleutel daar. Het is ook vandaag aan bod gekomen dat Europa heel snel die sleutel vindt, met Frontex, op andere manieren, zodat het echte Schengensysteem werkt en je de interne controles niet moet doen.

Ik ga kijken of we vorm kunnen geven aan uw suggestie. Ik denk dat dat niet gemakkelijk is. Ik heb me wat geïnformeerd en alle economen houden zich daar ver van af. U hebt natuurlijk een punt. We zeggen het elke dag: we zijn een open economie, we zijn een logistiek centrum, wij leven van de export. Als hier dus grenscontroles zijn, dan vertragen die natuurlijk heel wat transportmogelijkheden.

Nog eens: we moeten een onderscheid maken tussen grenscontroles en het afschaffen van het vrije verkeer. Daar gaat het niet over. Het is een materiële belemmering met een economische impact.

Rik Daems (Open Vld): Mijn slotopmerking is vrij eenvoudig. De minister-president heeft gelijk in die zin dat het hier gaat over economische vertragings effecten, het gaat niet over de principes. Maar mij lijkt het wel vrij interessant om misschien van hieruit – we hebben trouwens vertegenwoordigers in de Europese Unie – toch eens de aanzet te geven en te zeggen: kijk eens wat de economische kost zou zijn wanneer je je job aan de buitengrenzen niet doet. Dat is een heel andere invalshoek, die men tot nu toe niet genomen heeft. Men heeft altijd nogal vrij emotionele invalshoeken in die zaak, waar ik geen afbreuk aan doe, maar het zou niet onnuttig zijn om toch ook eens even de prijs op tafel te leggen van het gebrek aan maatregelen aan de buitengrenzen. Misschien zou dat een stuk vooruitgang kunnen geven bij de besluitvorming op Europees niveau. Want zoals altijd wordt gezegd: als je iemand in de portefeuille neemt, werkt het meestal sneller. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de recente beslissing van de Raad van State om een leerling met een B-attest toch te laten overgaan in dezelfde richting en het beperken van de verdere juridisering met betrekking tot het aanvechten van beslissingen van klassenraden

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, de Raad van State heeft een arrest gevelde waarin hij zegt dat een B-attest, gegeven door een klassenraad, niet kan worden gehandhaafd en dat het een A-attest moet worden. In mensentaal: de klassenraad had gezegd dat die leerling wel kon overgaan, maar niet in dezelfde studierichting, want dat die daar niet zou slagen. De Raad van State zegt dat die leerling een A-attest moet krijgen en dus gewoon zijn studies kan voortzetten.

Collega's, minister, op de grond van deze individuele zaak wil ik niet verder ingaan. Maar ik maak me wel zorgen, en ik niet alleen, ook vele leraarskamers en klassenraden maken zich zorgen. Want die klassenraden, die leraars en die beroepscommissie hebben zeer uitgebreid gedocumenteerd, nagedacht en geadviseerd over die leerling, wat die leerling over een heel jaar heeft gepresteerd, wat die leerling heeft laten zien en hoe ze die leerling hebben proberen bij te sturen en te motiveren. Op het einde van de rit komen ze tot de conclusie dat ze denken dat voor die leerling het volgende jaar potentieel niet zal lukken.

Ik moet inderdaad zeggen 'potentieel' niet gaat lukken, want het is een prospectie, het is een vooruitkijken. Uiteraard moet een rechtscollège kunnen oordelen, maar het fundament en de vraag die ik naar voren wil brengen is: hoe kunnen we ervoor zorgen dat de juridisering niet nog toeneemt in het onderwijs? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat motivering en extra papier niet toeneemt? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat beslissingen van klassenraden, die zeer weloverwogen zijn genomen, niet telkenmale opnieuw worden aangevochten en bijgevolg in een juridische mallemlen terecht komen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, ik dank u voor uw actuele vraag.

Ik wil even alles in perspectief stellen. Jaarlijks krijgen zo'n 400.000 leerlingen in ons onderwijs al of niet een attest. Daarvan gaan er een aantal naar de Raad van State. Ik heb begrepen dat er nu zo'n 15 procedures lopen. We mogen dus niet stellen dat iedereen naar de Raad van State holt om een procedure te starten.

Bovendien is op 1 september 2014 een nieuwe procedure van kracht gegaan, waarin – en dat is een heel goede zaak – uitdrukkelijk staat dat ook B-attesten en C-attesten expliciet en schriftelijk moeten worden gemotiveerd. Scholen passen dat ook voluit toe.

Ik vind het verbazingwekkend dat sommige ouders zeer verrast zijn als ze op het einde van het schooljaar met een B- of C-atteest voor hun zoon of dochter worden geconfronteerd. Een klasleraar of lerarengroep die zorgzaam omspringt met leerlingen, geeft al in de loop van het jaar een aantal waarschuwingen. Er zijn ook tussentijdse evaluaties. Ik denk dat scholen vandaag juridisering vermijden – niet kunnen vermijden, maar dat ook effectief doen – door ouders en leerlingen heel participatief te benaderen en ze te betrekken bij de evaluatie van de prestaties.

Het is verder voor mij ook heel belangrijk dat het bij de motivering van een B- of C-atteest om meer gaat dan de punten alleen. Het is belangrijk dat er rapporten en scores zijn voor studenten, maar de klassenraad moet in zijn attestering ook een aantal andere elementen meedelen. We moeten scholen wat extra laten begeleiden in het goed motiveren van de B- of C-attesten. Ik wil vermijden dat klassenraden geen B-attesten meer willen uitreiken omdat ze ervan uitgaan dat de kans reëel is dat men dat zal betwisten.

Het decreet wordt binnen twee jaar geëvalueerd, want dat moest binnen de drie jaar gebeuren. We zullen op dat moment kijken of er bijstellingen nodig zijn.

Ik vat samen: goed motiveren, kijken hoe je motiveert en zeker ook mogelijk houden dat B-attesten worden uitgereikt, niet alleen en uitsluitend gebaseerd op punten, maar ook op het globaal functioneren van de leerlingen en andere argumenten.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, samen met u denk ik dat de nieuwe beroepscommissie met een aantal externe leden een vorm van meer objectiveren is. Maar dan komt het natuurlijk: u zegt dat een leerling meer is dan de cijfers alleen. In het arrest van de Raad van State is er sprake van een versterkte motiveringsplicht

en het objectief moeten kunnen staven aan de hand van verifieerbare gegevens in het dossier. Dat komt natuurlijk op gespannen voet te staan met dat B-attest.

Ik ben heel blij dat u zegt dat het niet de bedoeling kan zijn dat we A-attesten geven omdat we schrik hebben om een B-attest te geven en een motivering te doen. Dat is een heel belangrijk signaal aan de leerkrachten.

U zegt dat we mensen zullen ondersteunen om te motiveren. Ik denk dat u er vooral over moet waken dat dit geen extra planlast teweegbrengt en dat het op een voor hen gemakkelijke en hanteerbare manier gebeurt. Dat is absoluut juist.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, alhoewel de bezorgdheid van de heer Daniëls correct is, moeten we opletten met veralgemenen. We mogen zeker niet overdrijven. Bij mijn weten is het nog maar de derde keer dat de Raad van State ouders gelijk heeft gegeven in een procedure tegen een beslissing van de klassenraad. Dat lees ik in het Belgabericht.

Het is voor mij bovendien een unicum dat ouders vijfmaal voor dezelfde zaak naar de Raad van State trekken.

Minister, het is duidelijk: u hebt vertrouwen in de klassenraad. Dat moet zo blijven. Maar misschien moet er inderdaad meer aandacht worden besteed aan motivatie en communicatie.

Minister, dit mag zeker niet betekenen dat er meer papierwerk is. Dat wil ik benadrukken.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, we zijn koploper in het uitreiken van B- en C-attesten, maar ik denk niet dat we zulke slechte of zwakke leerlingen hebben. Er moet werk worden gemaakt van een iets beter beleid rond oriënteren en evalueren. Hoewel het engagement zeer groot is – dat wil ik zeker benadrukken – denk ik dat er op dat vlak nog ruimte voor verbetering is.

U zegt heel terecht dat men zich niet alleen op de punten van een leerling mag richten voor het bepalen van een eindoordeel. Wanneer het over het clausureren en oriënteren van de leerling gaat, moet men zich vooral richten op wat die leerling goed kan, op waar zijn of haar talent zit. Men moet gedurende het schooljaar tijd maken om te overleggen wanneer de cijfers niet zo goed zijn of wanneer de zaken niet zo goed verlopen, zodat het B- of het C-attest niet komt als een verrassing voor de leerling en dat er in zekere mate rekening wordt gehouden met wat de leerling goed kan. Dat moet een positieve insteek zijn, en dat wil onze fractie benadrukken.

Minister Hilde Crevits: Ik onderschrijf de aanvullende opmerkingen van de heer Daniëls en de beide collega's. Ik merk wel dat heel veel scholen ten aanzien van de leerlingen al een goed evaluatiebeleid voeren tijdens het jaar. Scholen die werk maken van een permanent evaluatiebeleid, doen het zeer goed met de ouders zonder dat daar extra papier voor nodig is. In heel veel scholen weten ouders al met Kerstmis of met Pasen hoe het is gesteld met hun zoon of dochter.

We zullen nooit kunnen uitsluiten dat sommige ouders of jongeren zich niet bij hun eindoordeel kunnen neerleggen. Het is wel van belang dat scholen zich daardoor niet laten ontmoedigen en niet de reflex hebben om er zoveel papier bij te leggen om zichzelf in te dekken. Dat was helemaal niet de teneur van mijn opmerking. Als je een goed en participatief traject met de ouders doorloopt, kun je veel verrassingen vermijden.

Als scholen wordt gevraagd om ook schriftelijk – zoals nu in ons besluit staat – te motiveren waarom iemand een B- of het C-attest krijgt, dan moet dat afdoende worden gedaan. Mijnheer Daniëls, als de Raad van State zegt dat dat aan de hand van stavingsstukken moet gebeuren... De evaluaties tijdens het jaar zijn soms stavingsstukken en zijn – ik spreek uit eigen ervaring – ook meer dan puur cijfers en rapporten. Daar zit heel wat anders bij. Er wordt altijd commentaar gegeven op gedrag, op evoluties. Sowieso kunnen scholen dat best wel motiveren.

Mijnheer De Meyer, u hebt een punt. Ik heb dat willen aantonen aan de hand van verschillende zaken. U hebt gezegd dat het nog maar de derde keer is dat de ouders gelijk krijgen. We mogen het probleem niet de hoofdzaak maken van het evaluatiebeleid van ons onderwijs.

Het wordt opgevolgd.

Mevrouw Brusseel, we moeten inspanningen doen om scholen, samen met de koepels, waar nodig te ondersteunen in de manier waarop ze evalueren en hun beslissingen onderbouwd motiveren. We zijn er allemaal bij gebaat dat jongeren goed worden georiënteerd, maar op het einde van het jaar een goede evaluatie krijgen om zich het jaar nadien in de richting die voor hen het meest geschikt is, te kunnen ontplooiën.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, het klopt dat we niet moeten veralgemenen, maar door de aandacht die dit krijgt en door de gevolgen die eraan worden gegeven met eventuele raadgevingen, wordt dit wel een issue in de leraarskamer om weer te motiveren. We moeten heel goed aangeven dat ze zich niet laten ontmoedigen.

De waarde van een attest, getuigschrift en diploma mag absoluut niet worden ondergraven door dergelijke zaken. We mogen niet zeggen dat we geen B-attest meer geven uit schrik voor mogelijke procedures.

Mevrouw Brusseel, een B-attest is een zorgvuldig gekozen heroriëntering van de leerling, die niet over één nacht ijs is gegaan. Dat mogen we niet onder stoelen of banken steken. Bijkomende proeven kunnen bijkomende informatie geven, zoals in dit geval.

Ik hoor dat scholen soms redeneren dat ze misschien zwaarder moeten buizen zodat ze de motivering niet moeten uitschrijven, want dan spreken de cijfers voor zich, om zo extra tarra te vermijden. Daar moeten we nog verder over debatteren.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Yasmine Kherbache aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de omkadering van het aanspreekpunt onderwijs voor deradicalisering en tegendiscours

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Voorzitter, minister, dames en heren, er leeft ongerustheid op het terrein over de aanpak van radicalisering door de Vlaamse Regering. Het gaat te traag, het is versnipperd, er is te weinig omkadering van de eerstelijns werkers. Deze bezorgdheden worden vaak geventileerd.

Nochtans heeft het Vlaams Parlement in mei een kamerbreed akkoord bereikt over een kordate aanpak, met 55 concrete actiepunten. Op het vlak van onderwijs zou een aanspreekpunt worden geïnstalleerd met een netwerk van islamexperten om scholen, CLB's en leerkrachten met vragen over de islam, radicaliserende jongeren en dergelijke bij te staan. In oktober is de jonge imam Khalid Benhaddou aangeduid.

We hebben die beslissing toegejuicht want we kregen zeer positieve signalen over zijn aanpak. Hij heeft enorm veel vragen gekregen. Vóór zijn aanstelling, van januari tot oktober, waren er tien meldingen bij het aanspreekpunt; in de twee weken na de aanslagen in Parijs kwamen er tweehonderd meldingen binnen. Dat is een vertienvoudiging per week, om maar te zeggen voor welke enorm opdracht Khalid Benhaddou staat. Het is een belangrijke opdracht, een loodzware opdracht die hij met veel motivatie en enthousiasme vervult.

Het is belangrijk dat hij die opdracht naar behoren kan vervullen, en daar knelt het schoentje. Hij moet zich behelpen met tien à twintig vrijwilligers. Begrijp me niet verkeerd, minister, er is niets mis met het betrekken van vrijwilligers, en zij doen enorm hun best, maar het is belangrijk dat dit netwerk professioneel omkaderd wordt.

Wilt u die signalen ter harte nemen? Zult u snel werk maken van de professionele omkadering van Khalid Benhaddou en zijn netwerk?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Kherbache, ik ben een beetje verrast door uw actuele vraag. Op 15 december 2015 – dat is recent – hebben we het daar al uitgebreid over gehad naar aanleiding van een vraag om uitleg van u. We zijn slechts vier weken later en er zat ook nog kerstvakantie tussen. Goed, ik zal u de meest recente stand van zaken geven.

U hebt het over tweehonderd meldingen. Die zijn niet bij Khalid Benhaddou terechtgekomen maar bij het aanspreekpunt van de administratie Onderwijs. U mag er niet van uitgaan dat Khalid nu plots verantwoordelijk is voor alles wat binnenkomt bij de administratie Onderwijs rond radicalisering. We hebben binnen Onderwijs onze eigen administratie en ons eigen meldpunt. Er zijn de CLB's die nog altijd het eerste contactpunt vormen voor de school. Khalid en zijn netwerk van vrijwilligers staan ter beschikking als scholen vragen hebben rond radicalisering, als hij toelichting moet komen geven, of als er gesprekken moeten worden gehouden. Hij is trouwens deze namiddag in Molenbeek waar hij een groep leerkrachten van het GO! begeleiding geeft en in gesprek gaat met jongeren. Die man neemt zijn opdracht heel serieus. Hij doet dat fantastisch, met veel verve.

Hij heeft een groep vrijwilligers rond zich verzameld. Hij werkt niet voor de Vlaamse overheid, hij is gedetacheerd naar het centrum om het Netwerk Tegendiscours vorm te geven binnen de gemeenschap. Als de overheid zegt hoe het moet, zal het niet zoveel succes kennen. Zijn succes heeft ook te maken met de manier waarop een en ander wordt georganiseerd. Om de veertien dagen is er stuurgroep. Er is heel veel contact tussen hem en de administratie. Als hij signalen geeft dat hij extra's nodig heeft, dan gaan we hem uiteraard beter en meer ondersteunen. De manier waarop we werken, is samen met hem tot stand gekomen. Ik vind het belangrijk dat hij daar zelf signalen rond geeft. We zullen hem dat zeker vragen.

Het siert u trouwens dat u zo bekommerd bent om het goed functioneren van het netwerk. Daar hebben we over de partijgrenzen heen dezelfde belangen. Ik ben zelf als minister zeer zeer blij dat scholen de weg naar hem en zijn netwerk vinden. Het zou veel erger zijn, mocht hij gedetacheerd zijn en niemand het de moeite waard zou vinden om hem te contacteren.

Dus ja, als er extra's gevraagd worden, zullen we daar zeker op ingaan. Maar het zal wel zijn volgens de afgesproken methodiek. We zullen niet plots vijf of zes ambtenaren rond hem zetten om aan te sturen. Hij moet zelf zijn job kunnen doen, hij kent zijn gemeenschap het beste. Hij is ook het beste geplaatst om te bepalen wie en wat hij eventueel nog nodig kan hebben.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik dank u. Ik vind het positief dat u alvast aangeeft een antwoord te willen geven op de vragen die zullen komen van de heer Benhaddou. Het is uiteraard belangrijk dat hij in autonomie kan werken en samen met de betrokkenen vanuit de gemeenschap. Dat er vrijwilligers bij betrokken worden, is an sich geen probleem, het gaat om de omkadering. We moeten er heel waakzaam over zijn, want u zult het met me eens zijn dat de bestrijding van radicalisering een heel moeilijke en heel ingewikkelde opdracht is.

We moeten ook lessen trekken uit wat in Brussel is gebeurd. Iemand zoals Khalid Benhaddou steekt zijn nek uit. Dat is niet gemakkelijk. In Brussel hebben ook een aantal progressieve mensen hun nek uitgestoken: Rachid Benzine en Ismaël Saidi. Ze hebben zich teruggetrokken wegens intimidaties en bedreigingen.

We mogen de opdracht van Benhaddou zeker niet minimaliseren of onderschatten. We moeten er echt alles aan doen zodat hij zijn werk naar behoren kan vervullen. Initieel wekt u de indruk een afwachtende houding te hebben. We zullen zien wat er gebeurt als er signalen komen. Ik denk dat we echt proactief bezig moeten blijven, dat we ervoor moeten zorgen dat hij voldoende ondersteuning krijgt.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, ik wil vanuit onze fractie benadrukken dat dit één van de voorbeelden is van hoe de Vlaamse Regering redelijk snel en heel gericht het plan heeft kunnen uitrollen met het oog op de noden die op het terrein leefden. Het onderwijsnetwerk islamexperten is een heel mooi voorbeeld.

Ik wil ook onze waardering uitspreken voor de manier waarop Khalid Benhaddou dit uitwerkt met zijn vrijwilligers en ook voor de manier waarop de minister aangeeft dat als er signalen komen dat er meer ondersteuning nodig is, ze daarvoor openstaat.

Minister, mijn vraag is of u al zicht hebt op de reacties van de scholen. Beantwoordt dit aan de behoeften, aan de verwachtingen? Het is een beetje een eerste evaluatie. Krijgt u signalen dat als het netwerk naar een school gaat, er dan effectief wordt ingespeeld op het probleem dat signaleerd was?

De voorzitter: Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, collega's, tot nog toe zijn er geen signalen gekomen van Benhaddou zelf dat er een capaciteitsprobleem is. Uit het antwoord van de minister in de commissie was al duidelijk dat van de tweehonderd vragen maar één derde voor zijn rekening was. We kunnen hier blijven zeggen dat er een capaciteitsprobleem is, maar als er geen signalen van de betrokkene zelf komen, dan zie ik het de noodzaak daarvan niet in.

Wat volgens mij wel van belang is, is dat er duidelijkheid is voor de scholen over tot wie ze zich moeten richten. Er is het CLB, er is de lokale politie, er is de coördinator van de koepels, er is het aanspreekpunt radicalisering en er is het netwerk van islamexperten. Er is op het terrein heel veel gebeurd, dat is positief, ik juich dat ten zeerste toe. Maar ik zou aan de minister willen vragen of het voor de scholen nog wel duidelijk is met welk probleem ze zich tot welke instantie moeten richten.

Minister Hilde Crevits: Bedankt voor de aanvullende opmerkingen. Laat me eerst duiden dat Khalid, volgens de meest recente stand op 15 december, 125 keer tussenbeide is gekomen. Hij is niet altijd naar de school moeten gaan, soms kon de kwestie aan de telefoon worden afgehandeld. Er zijn ongeveer 100 interventies geweest. Hij deed ze niet allemaal persoonlijk.

Mevrouw Kherbache, u vergist zich misschien over het volgende. Hij zorgt ook voor de omkadering van zijn vrijwilligers. Hij heeft een groep mensen rond zich

die naar de scholen kunnen gaan. Het is heel belangrijk dat hij die sturing kan blijven houden, dat hij goed weet wie waarmee bezig is. Hij doet dat goed, hij is heel geëngageerd en gemotiveerd. Het voordeel is dat er geen drie of vier bazen zijn, hij is de baas, hij mag aansturen. Stel dat we zouden zeggen dat voor ons drie, vier of vijf ook goed is, dan wordt het risico op problemen – dat bestaat natuurlijk altijd – groter. Ik zou die werkwijze willen behouden.

De feedback die we vanuit de scholen krijgen, is zonder meer positief, collega Kennes. Als u die man zou ontmoeten zou u ook meteen begrijpen waarom: hij is geëngageerd en steekt zijn nek uit. Nogmaals, mocht hij ondersteuning of bijsturing vragen, zullen we dat bespreken. Daarom komt de stuurgroep zo vaak samen. Daar zitten ook vertegenwoordigers in van de Moslimexecutieve, evenals islamconsulenten en CLB-medewerkers.

Collega Sminate, het klopt dat er van alles bestaat, maar we zijn gestart vanuit een meldpunt. We hebben aan de scholen gezegd dat ze daarmee contact konden opnemen. Als in het meldpunt blijkt dat er zich een probleem voordoet dat typisch is voor Khalid, dan wordt er met hem contact opgenomen. Er wordt dus naar elkaar doorverwezen. De CLB's zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep en dus weten ze wat zijn functie is. Zijn opdracht bestaat erin uitleg te geven over de islam, duiding te geven bij hoe radicaliseringsprocessen ontstaan, duiding te geven over de praktische beleving van de islam, advies te verlenen over hoe scholen moeten omgaan met radicale uitspraken van hun leerlingen en mogelijks ook duiding te geven bij een aantal actuele thema's.

Ik wil hem niet in een keurslijf stoppen. Het is de eerste keer dat we op zo iemand een beroep kunnen doen. Ik ga ervan uit dat iedereen goed doorverwijst naar elkaar. Dat lukt ook in de praktijk. Als er zorg nodig is, weet hij perfect wat de taak is van de CLB's. We moeten gewoon maken dat dit kleine netwerkje zeer goed functioneert. Mochten we van scholen horen dat het niet meer werkt, dan moeten we ingrijpen. We hebben als overheid ook al aangegeven langs welke kanalen en via welke contacten er kan opgetreden worden. We maken daar werk van.

Mevrouw Sminate, ik heb vandaag mijn handtekening gezet onder het antwoord op uw schriftelijke vraag over het draaiboek. Ik houd de primeur wat dat betreft voor u.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ere wie ere toekomt, als het gaat over de uitvoering van het actieplan, hebt u tenminste al een aanspreekpunt geïnstalleerd. Het algemene meldpunt, dat er ook al lang had moeten zijn, is er nog altijd niet.

Als het erom gaat Khalid Benhaddou te versterken, dan is dat uiteraard om ervoor te zorgen dat hij zijn opdracht als coördinator naar behoren kan vervullen. Ik heb genoteerd dat u zeker bereid bent om in de nodige versterking te voorzien. Het is belangrijk dat we niet wachten tot de motor crasht, maar dat we daar proactief in optreden.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tom Van Grieken aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verklaring van de minister betreffende het afmaken van het schooljaar door kinderen die met hun familie illegaal in het land verblijven

De voorzitter: De heer Van Grieken heeft het woord.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): 96 procent van de bevolking vindt dat we voldoende of te veel asielzoekers opvangen. Jammer genoeg hoort het overgrote deel van de politici in dit halfroond tot de overige 4 procent, en zien zij daar geen graten in.

Minister, mijn actuele vraag aan u gaat over een recente uitspraak die u deed in de media. Ik vind die uitspraak niet alleen bizar maar ook heel onwenselijk, omdat u suggereert dat minderjarige illegalen niet uitgewezen kunnen worden gedurende de periode dat ze op de schoolbanken zitten. Ik vind dat geen goed voorstel van u omdat het uitwijzingsbeleid dan zo goed als onmogelijk wordt gemaakt. Als je tien maanden lang niemand kunt uitwijzen, zal je dat dan moeten proberen in de twee overblijvende maanden, die net de drukste zijn.

Ik vrees dat malafide linkse activisten daar misbruik zullen van gaan maken. De facto betekent zo'n voorstel de regularisering gedurende de schooltijd. Hoe langer je wacht met de uitwijzing, nadat de procedure is afgelopen, hoe pijnlijker dat wordt.

In uw verklaringen kondigt u aan een gesprek te willen aangaan met Theo Francken. Heeft dat gesprek al plaatsgevonden? Zo niet wanneer zal dit gebeuren? Wordt uw voorstel om illegalen niet uit te wijzen gedurende tien maanden van het jaar gedragen door de gehele regering en door al uw coalitiepartners?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Van Grieken, het zou u eigenlijk sieren als u nu en dan eens de verslagen van de commissievergaderingen in het parlement eropna zou lezen. Uw vraag is immers enkele maanden geleden volledig behandeld in het parlement, en ook uitgebreid bediscussieerd met alle partijen. Ik heb dus geen nieuwe uitspraken gedaan in de media. U zult dus al mijn uitspraken en ook de uitspraken van collega's kunnen terugvinden in de verslagen van de commissievergaderingen in het Vlaams Parlement.

Concreet is het zo dat vandaag in de omzendbrief al staat dat, als mensen worden uitgewezen en die beslissing er na Pasen komt, er omstandigheden kunnen zijn waardoor de kinderen hun schooljaar kunnen afmaken. De discussie die we hebben gevoerd in het parlement, ging over de vraag of het niet wenselijk zou zijn om ook in die mogelijkheid te voorzien op andere tijdstippen van het schooljaar. Dit is immers niet alleen vrij choquerend voor het gezin en het kind in kwestie, maar ook voor de kinderen die al een aantal maanden samen met bepaalde andere kinderen in de klas het traject hebben afgelegd. De beste oplossing bestaat er natuurlijk in dat wordt vermeden dat er situaties ontstaan waarbij kinderen hier jarenlang schoollopen en perfect geïntegreerd zijn en dan plots moeten vertrekken. Dat weet u ook. Daar wordt echter ook zeer hard aan gewerkt. Ik heb ook al maanden geleden daarover een gesprek gehad met de staatssecretaris. Hij zou bekijken op welke manier dat kan worden behandeld.

Dit dossier heeft opnieuw de media gehaald omdat er een wijziging aan de omzendbrief is gekomen. Er is namelijk een bepaling opgenomen dat kinderen niet meer van de bus kunnen worden geplukt in het kader van een uitwijzing. Ik vind dat trouwens een zeer wijze maatregel. Naar aanleiding daarvan is dan de discussie nog eens opnieuw opgerakeld die we al maanden geleden hadden gevoerd over de vraag of het niet wenselijk zou zijn dat kinderen sowieso hun schooljaar kunnen afmaken.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Natuurlijk blijft het wel zo dat u weer een signaal de wereld in hebt gestuurd dat je als minderjarige illegaal tien maanden gerust zou kunnen worden gelaten. Zo'n signaal kan een hele carrousel met zich meebrengen. Zachte heelmeeesters maken stinkende wonden: ik meen dat u hiermee echt een verkeerd signaal geeft. U hebt natuurlijk maar op één vraag geantwoord. Is uw voorstel om er tien maanden lang voor te zorgen dat minderjarige illegalen niet worden uitgewezen, een persoonlijke mening? Was dat de mening van de hele regering, ook van al uw coalitiepartners? Daar hebt u natuurlijk wel fijn omheen gefietst.

Is uw voorstel gedragen door de regering? Bent u bereid om misschien een tegensignaal te geven om al die mensen die ons land toch nog steeds als het land van melk en honing zien, toch te ontmoedigen?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Voorzitter, ik denk dat de minister volledig is geweest in haar antwoord. Ik denk dat er in dezen ook heel duidelijke afspraken zijn gemaakt. Die zijn gemaakt met de minister van Binnenlandse Zaken over het feit dat men hen van de bus kan halen. Vroeger ging men zelfs kinderen op school ophalen. Daar zijn afspraken over gemaakt. Verder zijn er met de staatssecretaris ook afspraken gemaakt. Minister, ik dacht dat er in dezen ook een onderscheid moet worden gemaakt tussen een eerste bevel tot uitwijzing en een tweede en een derde. Dat is misschien niet volledig onderstreept. Bij een eerste bevel is het duidelijk dat kinderen tussen Pasen en het einde van het schooljaar, de laatste drie maanden, dat schooljaar inderdaad nog kunnen afwerken. We moeten echter afstand nemen als het gaat over tweede en derde bevelen tot uitwijzing, want ter zake is de verantwoordelijkheid van de ouders toch ook duidelijk.

Minister Hilde Crevits: Ik heb eigenlijk weinig aanvullingen. Ik weet dat de heer Van Grieken me graag uit mijn tent lokt, en ik heb ook al geleerd dat hoe minder ik me in dezen uit mijn tent laat lokken, hoe verstandiger dat nadien is. Ik heb ook geantwoord, mijnheer Van Grieken. Lees eens de verslagen van de parlementaire vergadering waarop de hele thematiek aan bod is gekomen. Als minister van Onderwijs meen ik trouwens ook het volste recht te hebben om in het belang van het recht van onderwijs van kinderen een aantal maatregelen te bepleiten die ervoor kunnen zorgen dat kinderen hun schoolcarrière zo goed mogelijk doorlopen: vandaar ook de ingrepen die tot op vandaag trouwens al zijn gebeurd.

Tom Van Grieken (Vlaams Belang): Kinderen hebben recht op onderwijs, maar geen recht op een diploma. De voorstellen die u lanceert om hen tien maanden lang niet van de schoolbanken te plukken, vind ik dus zeer absurd.

Mijnheer Van Dijck, als er een eerste, een tweede, een derde bevel moet zijn en als we pas na het derde bevel wat strenger zullen zijn, dan schort er iets aan. Eenmaal je het bevel hebt gekregen, zou je beter werk maken van het vergroten van de capaciteit van gesloten opvangcentra, zodat het niet blijft bij het krijgen van een papiertje. Maar wat is de essentie, collega's? Dat het geen tijd is om dwaze ideeën te spuien. Dat als de asielprocedure start en je krijgt je kind op de schoolbanken, dat je de facto een regularisatie krijgt. De mensen zijn het echt beu dat de grenzen niet meer open zijn, dat de sociale zekerheid onder druk komt, het spreidingsplan, alles. Signalen als deze, minister, kunnen we missen als kiespijn. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Ann Soete houdende het toeristische logies
– 499 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van decreet van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Ann Soete houdende het toeristische logies.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Vandenberghe, verslaggever, heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Voorzitter, collega's, samen met mevrouw de Bethune werd ik in de commissie aangeduid als verslaggever. Dit verslag werd dan ook in samenspraak met mijn collega opgemaakt. Zij heeft mij gevraagd om de verslaggeving in de plenaire vergadering vandaag op mij te nemen.

Dit voorstel van decreet moet het Logiesdecreet van 2008 vervangen. Meerderheid en oppositie onderkennen dat het Logiesdecreet uit 2008 de kwaliteit van de sector heeft verhoogd. Na 2008 hebben zich echter belangrijke ontwikkelingen voorgedaan, waarop het huidige Logiesdecreet niet heeft geanticipeerd. Het huidige Logiesdecreet houdt de facto enkel rekening met een uitbating via klassieke toeristische bedrijven. Ondertussen moeten we echter vaststellen dat er nieuwe logiesvormen zijn ontstaan, die de grens tussen consument en aanbieder hebben verwaagd. We spreken dan over initiatieven als Airbnb, die tussen de mazen van het huidige juridisch kader vallen. Bovendien stellen we vast dat de consument via internet eigenlijk op alle vlakken zelf een actievere rol opeist.

De meerderheid is van oordeel dat de sector na 2008 zodanig is veranderd, dat een nieuw decreet zinvoller zou zijn dan een aanpassing van het huidige Logiesdecreet. Het voorstel van nieuw decreet is breder van opzet dan het huidige decreet en onderkent dat er een aanbod aan toeristisch logies kan bestaan naast de traditionele toeristische vormen. Het nieuw decreet stapt met name af van een verplichte erkenning van toeristisch logies ten voordele van minimale kwaliteits- en veiligheidsvereisten. Tegelijkertijd probeert het nieuwe decreet om via deregulering het verschil in innovatiemogelijkheden tussen de klassieke toeristische sector en de nieuwe aanbodvormen te verkleinen.

Geen enkele partij in de commissie Toerisme was tegen het scheppen van een decretaal kader dat antwoorden kan bieden op de nieuwe ontwikkelingen binnen de toeristische sector. Anderzijds bestaat er wel discussie over de mate waarin Vlaanderen de toeristische sector moet dereguleren. Ook bestaat er onduidelijkheid over de mate waarin de toeristische sector zelf betrokken is geweest en ook zelf voorstander is van het nieuwe decreet. De meerderheid gaat er namelijk al van bij het eerste voorstel prat op dat de sector is gehoord en dat het decreet een verbetering inhoudt, maar moet uiteindelijk wel noodgedwongen de behandeling van dit punt van de agenda van de plenaire vergadering van 9 december 2015 halen vanwege protest vanuit de sector zelf.

Dit voorstel kent, omwille van de hoger genoemde discussiepunten, ondanks zijn jonge leeftijd al een grote historiek. Op 13 juli 2015 werd een eerste voorstel ingediend, dat vooral opviel door een verregaande deregulering. In dit eerste voorstel werden onder andere de verplichte aanmelding en de verplichte comfortclassificatie afgeschaft. Op 14 oktober 2015 werd een nieuw voorstel opgemaakt, dat de verplichte aanmelding herintroduceerde. Hiermee werd tegemoetgekomen aan de vragen van de sector en sp.a. De verplichte comfortclassificatie bleef nog altijd afgeschaft. Op 10 november 2015 werd het voorstel van decreet een laatste maal technisch bijgeschaafd. Net voor de plenaire behandeling van dit decreet op 9 december 2015 lanceerde parlementslid Cathy Coudyser een pers tekst waarin wordt gemeld dat de tekst van het nieuwe Logiesdecreet zal worden bijgestuurd naar aanleiding van protest vanuit de sector.

Met name het vrijwillige systeem van comfortclassificatie zou worden geschrapt en eventueel vervangen door een verplichte comfortclassificatie voor hotels en campings. Uiteindelijk was er op 19 januari een nieuwe bespreking in de commissie en werd alsnog beslist om de comfortclassificatie vrijwillig te houden.

Sp.a heeft tot twee keer en Vlaams Belang één keer gevraagd om een hoorzitting te organiseren met de sector, gezien het ongenoegen dat er volgens hen heerste

binnen de sector. Groen heeft die vraag telkens gesteund. De vraag werd echter geweigerd door de meerderheid, met het argument dat ze reeds werden gehoord bij de evaluatie van het huidige decreet en dat er overleg is geweest.

De meerderheid onderstreepte de merites van het Logiesdecreet van 2008, maar wees op twee belangrijke tekortkomingen. Het decreet brengt heel wat administratieve rompslomp met zich mee, zowel voor de uitbaters als voor Vlaanderen zelf. En het decreet speelt niet in op de nieuwe economische tendensen zoals Airbnb. Uiteindelijk waren er twee mogelijkheden: ofwel het bestaande Logiesdecreet aanpassen en vereenvoudigen, ofwel een nieuw voorstel van decreet uitwerken. Afgezien van de administratieve vereenvoudiging, brachten de nieuwe economische tendensen in de sector en de wens om die innovatie te stimuleren, de meerderheid ertoe om een nieuw voorstel van decreet voor te stellen.

Sp.a ging akkoord met de administratieve vereenvoudiging, maar kon zich niet vinden in de beslissing om het verplichte kwaliteitsstreven via sterrenclassificatie te verlaten. Maar het debat daarover zal zo meteen nog gevoerd kunnen worden. Ik dank u. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, collega's, vandaag staan we aan het einde van een parlementair proces voor een nieuw, vereenvoudigd Logiesdecreet. Ik wil als hoofdindieners vooreerst de collega's van de meerderheid bedanken voor de intensieve, positieve en vooral constructieve samenwerking. We zaten van in het begin op dezelfde lijn: een lijn van vertrouwen, vertrouwen in elkaar, vertrouwen in de sector, vertrouwen in onze logiesuitbaters. En die lijn hebben we aangehouden.

Toch zijn we ook altijd samen blijven nadenken over hoe we konden tegemoetkomen aan de bezorgdheden van de sectorfederaties. Ook die verschillende sectorfederaties wil ik bedanken. Elke sector – want de logiessector is heel divers – heeft zijn rol gespeeld en de belangen van zijn achterban verdedigd. We hebben er alle begrip voor dat ze even moesten wennen aan de nieuwe koers die wij, als indieners, wilden varen. Dat vergt flexibiliteit en enig aanpassingsvermogen. Maar samen – indieners en sectorfederaties – zijn we tot verbeteringen en verfijningen gekomen en leggen we hier vandaag een gedragen voorstel van decreet voor.

Voor de oppositie ging dit proces van draagvlak creëren te traag. Maar het resultaat is wel een nieuw decreet, met heel wat mogelijkheden voor een innovatieve en creatieve logiessector in Vlaanderen, die met een minimum aan administratieve lasten focust op gastheerschap en kwaliteit. We hebben ook bewust gekozen voor een voorstel van decreet dat bestand is tegen de toekomst en waarmee soepel kan worden ingespeeld op nieuwe trends in de logieswereld. Daardoor ontstaat ook rechtszekerheid.

Onze lijn is gebaseerd op vijf pijlers, die ik graag nog even wil opsommen. Een: vrijheid van ondernemerschap en innovatie stimuleren. Twee: een gelijk speelveld creëren voor iedereen die logies aanbiedt. Drie: een focus op veiligheid en kwaliteit van het logies in Vlaanderen. Vier: de administratieve vereenvoudiging. Vijf: een hedendaagse overheid die coacht op het terrein, gegevens opvraagt daar waar het moet en dat niet telkens opnieuw bij de exploitant doet en vertrouwen in de ondernemer stelt, zodat die laatste niet alle documenten moet opsturen maar ze bij controle wel kan voorleggen.

Voor het eerst zijn we er als decreetgever in geslaagd om alle logiesvormen te vatten. Iedereen die logies aan de markt aanbiedt, moet aan de basisnormen van veiligheid en kwaliteit voldoen. Dat gaat van het klassiek hotel, camping, B&B, vakantiewoningen, andere logiesvormen en ook logiezen die te huur worden aangeboden via Airbnb of andere internetplatformen. Dit houdt de facto in dat

iedereen zich aan dezelfde spelregels moet houden. We creëren een gelijk speelveld voor iedereen. We doen ook geen dubbel werk. Zaken die al geregeld zijn in andere wetgevingen – zoals fiscaliteit, ruimtelijke ordening, sociale wetgeving of vergunningen – nemen we niet opnieuw over in dit decreet. Deze wetten of decreten bestaan, en het spreekt voor zich dat de exploitant daarmee rekening moet houden.

De basisnormen die gelden voor iedereen, zijn als het ware het olympisch minimum waaraan iedereen moet voldoen. Het gaat dan onder meer over brandveiligheid, onderhoud en properheid, verzekeringen, minimale toeristische normen van verlichting, verluchting, slaapmogelijkheden... Kortom, we leggen de lat voor iedereen gelijk. Iedereen moet over de lat heen, en we bewaken bij elk logies de kwaliteit en de veiligheid. Wie start met een toeristisch logies moet dat melden bij Toerisme Vlaanderen. Dat kan met een eenvoudig formulier of via een webtoepassing. Zo heeft Toerisme Vlaanderen een volledig zicht op de logiessector en kan op basis daarvan worden gestart met dataverwerking, de coaching, de promotie van logiezen, de handhaving, de steekproefsgewijze controles, enzovoort.

Het spreekt voor zich dat bepaalde logiesvormen bij de toerist een zeker verwachtingspatroon opwekken. Deze logiesvormen kunnen van de minister een beschermde benaming krijgen. Daar horen, bovenop de basisnormen die voor iedereen gelden, extra normen bij. Deze specifieke normen zijn de normen die de consument of de toerist verwacht van dit type logies. Elke exploitant kan ook vrijwillig een erkenning aanvragen bij Toerisme Vlaanderen. Zo'n erkenning komt dan neer op een officieel bewijs dat het logies positief is gecontroleerd op de basisnormen en als men een beschermde benaming gebruikt, ook op de extra normen die met zo'n beschermde benaming gepaard gaan. In ruil krijgt de logiesuitbater een erkenningsteken, bijvoorbeeld een schildje. Belangrijk zijn ook de comfortclassificaties. Laat het duidelijk zijn: de comfortclassificatie blijft behouden. Niemand twijfelt aan het nut van een objectieve beoordeling van het comfort door een onafhankelijke instantie.

Reviewwebsites kunnen interessant zijn, maar blijven subjectief van aard. De overheid laat dan ook de comfortclassificaties niet los. Dat was zo in ons eerste voorstel het geval, en nu is dat opnieuw zo. De exploitant die het nut van de comfortclassificatie ook inziet, kan de comfortclassificatie vrijwillig aanvragen, bijvoorbeeld samen met de vrijwillige erkenning als hotel. We voorzien ook in de mogelijkheid dat Toerisme Vlaanderen bij de controle op de basisnormen ambtshalve een comfortclassificatie kan toekennen aan een logies – uiteraard op voorwaarde dat er een comfortclassificatie voorhanden is.

Bovendien zullen de coaches op het terrein elke exploitant die om een of andere reden nog niet vrijwillig de comfortclassificatie zou aanvragen, stimuleren om het toch te doen. Het is dus eigenlijk een aanbevolen systeem. Toch krijgt de exploitant de vrijheid om de comfortclassificatie al of niet te gebruiken. Wie het niet wil gebruiken, hoeft het niet te doen, maar op zich is Vlaanderen zeker dat elk hotel en elke camping een comfortclassificatie heeft. De hotel- en campingsector kan zich in deze aanpak vinden.

Ik wil hier ook nog het belang van de coachende overheid benadrukken. De coaches zijn niet louter 'inspecteurs', die enkel controleren, maar de coaches zullen op het terrein, samen met de uitbater, zoeken naar oplossingen. Ze zullen de uitbater helpen met administratie. Ze zullen de uitbater informeren en stimuleren om de kwaliteit van het logies in Vlaanderen telkens te verhogen. We willen de lat telkens hoger leggen. De coaches kunnen doorverwijzen naar kwaliteitsverbetertrajecten, naar opleidingen en vormingen bijvoorbeeld over gastheerschap, over nieuwe trends in de sector. Uiteraard kijken we hier naar nauwe samenwerking met de sectorfederaties.

Los van coaching en begeleiding blijven ook handhaving en inspectie een belangrijk gegeven. Elk toeristisch logies kan te allen tijde gecontroleerd worden op die basisnormen, ook het logies via Airbnb, ook het pop-uphotel of de glampingtent. De controle zal gebeuren op vraag van de logiesuitbater zelf, of op initiatief van de overheid. Bij twijfel of klacht zal de overheid een controle uitvoeren. Bovendien zullen ook steekproefsgewijze controles gebeuren. Het was uit het evaluatierapport van vorig Logiesdecreet duidelijk gebleken dat het onmogelijk is om alle logiezen te controleren, op voorhand, alvorens een vergunning af te leveren. Vandaar hebben we vertrouwen in de ondernemers, kunnen ze starten op voorwaarde dat ze voldoen aan de basisnormen. We hebben ook ingebouwd dat tussenpersonen zoals Airbnb of internetplatformen verplicht zijn om de gegevens van hun klanten over te maken aan Toerisme Vlaanderen in het kader van een controle.

De leidraad is: we coachen en begeleiden, maar de cowboys moeten eruit. Voor de rest blijft de handhaving behouden zoals in vorig decreet. En belangrijk: door het reduceren van de papierwinkel krijgen we veel meer inspecteur-coaches op de baan, en kunnen we dus een veel groter aandeel van de toeristische logiezen controleren op het naleven van de normen. Straks is het aan de minister om dit decreet uit te voeren. Wij vragen om als indieners en samen met de sector verder betrokken te worden bij de uitvoeringsbesluiten. En uiteraard zorgen we dat de overgang soepel verloopt. Zo kan elk vergund logies van nu verder werken, moet het zich niet opnieuw melden en kan het de naam en het schildje gebruiken tot bij een controle van het nieuwe decreet. De vele investeringen die de sector nu reeds doet of deed, gaan dus niet verloren.

Collega's, wij zijn overtuigd dat we met dit decreet verandering en vooruitgang boeken voor de logiessector in Vlaanderen. Wij rekenen op de steun van dit parlement om Vlaanderen het voortouw te laten nemen op het vlak van logies. Wie in Vlaanderen logeert, kan rekenen op een divers, veilig en kwaliteitsvol logies, vaak op unieke locaties. Vlaanderen, gastvrij land. Wij hebben alle vertrouwen in onze logiesuitbaters. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

Jan Van Esbroeck (N-VA): Ik wilde mevrouw Coudyser laten uitspreken, maar ik heb een opmerking bij de verslaggeving die we daarnet hebben gehoord. Daar zijn een aantal zaken in vermeld die volgens mij en volgens het verslag van de commissie niet in de commissie zijn gezegd. Ik wil dan ook verwijzen naar het verslag van de commissie.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft een mondeling verslag gebracht, maar ik heb niet gecontroleerd of dat overeenkomt met het commissieverslag. We nemen daar akte van. Maar het schriftelijk verslag ligt al sinds maandag ter inzage.

Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Er is al heel wat gezegd door de verslaggever, al dan niet correct. Ik zal dan ook proberen niet in herhaling te vallen.

Bij het opstellen van dit voorstel van decreet zijn de indieners niet over één nacht ijs gegaan. Eerst werd het huidige decreet grondig geëvalueerd, er was er een benchmark met de ons omringende landen. Er was ook een hoorzitting met de toeristische sector op 3 maart 2015 in dit parlement en er waren ook heel wat bilaterale contacten met mensen uit de toeristische sector.

In juli vorig jaar dienden we een eerste voorstel van decreet in en vroegen we meteen ook advies aan de Raad van State en aan de Privacycommissie omdat we rechtszekerheid erg belangrijk vinden. Vanwege enkele opmerkingen van de Raad van State hebben de indieners ervoor gekozen om die niet als amendementen in te

dienen maar om een volledig nieuw voorstel van decreet in te dienen. Hierover hebben we grondig van gedachten gewisseld in de commissievergadering van 27 oktober 2015.

Tijdens die vergadering werd de tekst een eerste maal geamendeerd om tegemoet te komen aan de vragen vanuit de logiessector. Dat was een algemeen gedragen vraag. Het ging over het amendement waarbij de verplichte aanmelding van elk toeristisch logies bij Toerisme Vlaanderen opnieuw in het voorstel van decreet werd ingevoerd.

Net voor de plenaire bespreking van het nieuwe Logiesdecreet bleek dat de hotel- en kampeerefederaties vragende partij bleven om de verplichte comfortclassificaties, het toekennen van de zogenaamde sterren, op te leggen in ruil voor de privatisering van dit systeem. De indieners hebben toen beslist om de agendering uit te stellen zodat dit grondig juridisch onderzocht kon worden. Maar uiteindelijk is gebleken dat er praktische maar vooral ook legistische bezwaren zijn tegen het invoeren van een verplichte classificatie. Onder meer het gelijkheidsbeginsel was in het geding.

We vinden het daarnaast ook erg belangrijk om vertrouwen te hebben in de professionaliteit van de ondernemers, die zelf ook het best weten wat ze moeten doen om hun zaak te laten groeien. Zo ontvingen wij veel mails van hoteliers die vragende partij waren voor een verplichte classificatie maar evenzeer hebben wij mails gekregen van hoteliers die geen vragende partij waren voor een dergelijke verplichte classificatie omdat het hun vrijheid van ondernemen belemmert en vaak zelfs hun klantgerichtheid bemoeilijkt.

Ik zal het voorbeeld geven van een Gentse hotelier die van de inspectiedienst opmerkingen kreeg omdat hij in de kamers niet had voorzien in schoenpoetsdoekjes, infomapje of antislipmat. Dat hotel koos voor een klantvriendelijke aanpak op een andere manier. Die uitbater zei: "Service is een grote troef van onze zaak. Wij zetten alles op alles om onze gasten een onvergetelijk verblijf te geven. Dat wil zeggen dat wij de schoenen van onze gasten poetsen in plaats van schoenpoetsdoekjes op de kamers te leggen. Dat wil zeggen dat wij de informatie verbaal meegeven aan onze gasten in plaats van zomaar een mapje op de kamers te leggen. Dat wil zeggen dat wij in antislipmatten of extra handdoeken voorzien indien nodig geacht." Dergelijke aanpak op maat past niet in een verplicht classificatiesysteem met aanvinklijstjes van verplichte attributen in hotelkamers. Het hotel in kwestie scoort wel erg hoog op reviewsites. Immers, moderne consumenten die op zoek zijn naar kwaliteit, kijken veelal verder dan de sterren. Het oordeel van gasten via bijvoorbeeld reviewwebsites wordt ook een belangrijke extra graadmeter. Hotels die blijven investeren in kwaliteit, zullen trouwens ook door hun gasten worden aangeprezen.

In overleg met de horeca- en kampeersector vorige week hebben we nog ingestemd met enkele verfijningen aan het voorstel van decreet. Zo wordt het voldoen aan de basisnormen gelijkgesteld met één ster en wordt de mogelijkheid tot een ambtshalve classificatie ingevoerd. CD&V is erg tevreden dat de versie die we hier vandaag bespreken, gesteund wordt door de toeristische sector, niet enkel de 'klassieke' logiessectoren maar ook nieuwe spelers zoals Airbnb.

Onze fractie blijft dus achter de basisfilosofie van dit voorstel van decreet staan, namelijk iedereen die logies tegen betaling aanbiedt, moet aan de basisvoorwaarden van dit decreet voldoen. Zo vatten we in de toekomst ook plots opduikende innovatieve vormen van logies zoals boomhutten of Airbnb. Tweede belangrijke punt van de basisfilosofie is de vrijwillige erkenning en classificatie. Derde punt is de koppeling aan maximale coaching om de kwaliteit te verhogen en te verbeteren. Ten slotte kan hiervoor gebruik worden gemaakt van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden die de Vlaamse overheid biedt, zoals premies.

Dit is een kaderdecreet. We roepen de minister uitdrukkelijk op om in nauw overleg met de sectorfederaties de uitvoeringsbesluiten op te stellen. De minister heeft tijdens de bespreking van zijn beleidsbrief ook toegezegd om de classificatie te promoten en te koppelen aan bepaalde subsidies, bewegwijzering, promotionele voordelen, kwaliteitstrajecten van Toerisme Vlaanderen enzovoort. We zullen dat nauwgezet opvolgen. We hebben er alle vertrouwen in dat minister Weyts dit voorstel van decreet op een goede manier ten uitvoer zal brengen.

De weg naar dit volledig vernieuwde Logiesdecreet leek soms een beetje op een processie van Echternach, maar het is soms niet slecht eens op de stappen terug te keren. We hebben dat ook bewust gedaan met de indieners van dit voorstel van decreet en met op een bepaald moment de steun van de heer Caron. Zo hebben we uiteindelijk een betere tekst gekregen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

Marnic De Meulemeester (Open Vld): Voorzitter, dames en heren, ik wil eerst de collega-indieners van dit voorstel van decreet bedanken voor de constructieve samenwerking die we het voorbije jaar hebben gehad bij de totstandkoming van dit Logiesdecreet. Dat het vorige Logiesdecreet zijn beste tijd had gehad, hoeft geen betoog. Het dateerde van 2008 en is ondertussen meer dan zes jaar werkzaam. Om even te duiden: in 2008 was Facebook enkel weggelegd voor de hipste jongeren, net als Twitter. Sites als TripAdvisor, Booking.com en Yelp bestonden dan wel al, maar ze kenden alleszins nog niet de grote bezoekersaantallen en het succes van vandaag.

Voorgaande anekdote haal ik graag aan om de grote sprongen vooruit aan te halen, die eigenlijk nog geen decennium oud zijn. De maatschappij is veranderd, de toeristische sector evenzeer.

Nog in 2008 zochten Brian Chesky en Joe Gebbia, twee jonge Amerikanen, naar een inventieve manier om de hoge huurprijzen in San Francisco te kunnen betalen. Wanneer ze zelf op reis waren en hun appartement leegstond, moesten ze de maandelijkse huur immers nog steeds ophoesten, terwijl hun eigendom eigenlijk niet bewoond was. Waarom mensen die een kortstondig verblijf zochten in San Francisco, niet verder helpen tegen een lagere prijs dan vele hotels en ondertussen zelf geen verlies lijden door de leegstand van hun appartement? Airbnb was geboren.

Airbnb blaast begin 2018 pas tien kaarsjes uit, maar is in snel tempo volwassen geworden. De wereldwijde cijfers groeien jaar na jaar aan, en ook in Vlaanderen boomt Airbnb. Waar er in juni 2014 nog maar 4500 adressen op de website stonden, was dit in november 2015 al gestegen naar maar liefst 10.400 Belgische adressen, waarvan 3600 in Vlaanderen.

Aangezien sommige adressen meerdere kamers, tot zelfs volledige huizen ter beschikking stellen, gaat het om nog een groter aantal bedden en kamers. In de periode tussen november 2014 en november 2015 verbleven zo maar liefst 350.700 gasten in een Belgische Airbnb, wat voor Vlaanderen ongeveer neerkomt op iets meer dan 121.000 toeristen – toeristen die gemiddeld ook langer verblijven en meer geld uitgeven dan wanneer ze gebruikmaken van andere, klassieke verblijfsvormen zoals hotels en bed and breakfasts, zo leert Nederlands onderzoek ons. In Amsterdam verblijven toeristen bijvoorbeeld gemiddeld 2 nachten langer, dat is gemiddeld 3,9 nachten in een Airbnb en slechts 1,9 nachten in een hotel, en geven ze iets minder dan 300 euro extra uit tijdens hun verblijf, namelijk 792 euro versus 521 euro.

De economische return van Airbnb is dus aanzienlijk. Verhuurders van Airbnb geven bovendien ook aan dat ze de inkomsten uit hun verhuurde eigendom vaak

herinvesteren in nieuwe projecten, zoals start-ups. 30 procent heeft dat al gedaan, een meerderheid ziet zich die stap zetten.

Hetzelfde Nederlandse onderzoek leert ons dat van de uitgaven die een toerist doet tijdens een Airbnb-verblijf, ongeveer een kwart, namelijk 23 procent, van die uitgaven gebeurt in de onmiddellijke nabijheid van de locatie van de Airbnb. Op het eerste gezicht lijkt dat niet verwonderlijk, want eenzelfde trend zou je ook verwachten bij een verblijf in de reguliere hotels. Toch vormt Airbnb een nieuwe economische meerwaarde aangezien veel Airbnb's veel meer verspreid liggen in de steden en de rand van steden. Terwijl hotels zich vooral situeren in het echte centrum of in de buurt van luchthavens, kunnen toeristen via Airbnb verblijven in minder toeristische plekken van de stad. Een economische impactstudie wijst er immers op dat 74 procent van de eigendommen die via Airbnb aangeboden worden, buiten de belangrijkste hotelgebieden ligt. De toeristische verzadiging van het centrum van steden wordt zo aangepakt en er komt een betere spreiding van toerisme.

Ook bereiken de klassieke verblijfsvormen enerzijds en Airbnb anderzijds een verschillende doelgroep. Airbnb-gasten willen een stad ervaren als een 'local', niet als toerist. De Airbnb-gast wil geen nummer van een hotelkamer zijn, maar integraal onderdeel van de stad, een toeristische trend die steeds duidelijker zichtbaar is.

We zien dus zeker en vast de complementariteit van de klassieke verblijfsvormen en nieuwe, innovatieve toeristische initiatieven zoals Airbnb. Het enige wat ontbrak om die complementariteit te accentueren en mogelijk te maken, was een modern en duidelijk voorstel van Logiesdecreet, een nieuw voorstel van decreet dat de gevestigde waarden uitdaagt om te blijven innoveren en beter in te spelen op de toeristische wensen, maar eveneens een voorstel van decreet dat nieuwe initiatieven niet in de grijze zone duwt en wantrouwt.

We zijn dan ook verheugd om vandaag dit nieuwe voorstel van decreet voor te leggen in deze plenaire vergadering. Door duidelijke spelregels af te bakenen schept de overheid een kader dat niet mis te interpreteren valt. Cowboys worden geweerd. En tegelijkertijd zorgen we voor een faciliterende en coachende overheid, die toeristische ondernemers vrijlaat.

De comfortclassificatienormen blijven bestaan, maar we houden er niet mordicus aan vast. Voor Open Vld gaat het om mensen, niet om structuren. De opinies van mensen kunnen ons immers ook veel leren, zeker op het vlak van de beoordeling van een toeristisch verblijf. Het zou een grote misvatting zijn om enkel vast te houden aan de rigide sterrenclassificaties, die ons tenslotte enkel iets vertellen over het te verwachten comfort, maar bitter weinig over de eigenlijke verblijfservaring. Subjectieve verblijfservaringen verschillen van persoon tot persoon, maar dikwijls kan een toerist meer opsteken van enkele tientallen recensies van andere gasten dan van één melding van het aantal sterren. Met het vrijwillig maken van de comfortclassificatie geven we ook een stem aan de toeristen zelf en op hetzelfde moment nemen we administratieve barrières weg voor de ondernemers.

Minder verplichten, meer vrijheid, meer vertrouwen, een stem voor toeristen én het opnemen van inventieve vormen binnen een duidelijk wettelijk kader. Het mag duidelijk zijn dat dit voorstel van decreet de toeristische kracht en aantrekkingskracht van Vlaanderen versterkt, met stevige, liberale accenten en de bijhorende open blik op de toekomst.

Daarom, voorzitter, zal de Open Vld-fractie dit voorstel van decreet met heel veel vertrouwen en veel enthousiasme goedkeuren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp.a): Ik wil even terugkomen op de weergave van het verslag. Ik wil heel duidelijk melden dat ik in overleg en samen met mevrouw de Bethune, een collega uit de meerderheid, dit verslag in eer en geweten heb opgesteld, wetende dat er twee uitvoerige debatten zijn geweest over het voorstel van Logiesdecreet in diverse commissies en dat het uitvoerige verslagen waren.

Voorzitter, collega's, bij de opmaak van een nieuw voorstel van decreet past het toch om ook even achterom te kijken. Dan stel ik vast dat het Logiesdecreet dat in 2008 werd goedgekeurd, zijn verdiensten heeft gehad. De verplichte vergunning of aanmelding heeft ervoor gezorgd dat alle logiezen op dezelfde manier werden en worden behandeld. De sterrenclassificatie leidde tot een kwaliteitsverhoging, in het bijzonder van de kleinschalige logiezen. Het is geen toeval dat een zeer goede samenwerking met de toeristische sectoren aan de basis lag van dit decreet.

– Wilfried Vandaele, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.

Collega's, het is nuttig en zelfs noodzakelijk om ervoor te zorgen dat onze decreten mee zijn met hun tijd en dat we tijdig ingrijpen om ons aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen. Vlaanderen heeft belangrijke toeristische troeven die we maar voluit kunnen uitspelen als er ook een eigentijds en kwaliteitsvol logeeraanbod is. Wij weten dat, de sector beseft dat en de toeristen die onze regio bezoeken, verwachten dat.

De sp.a-fractie ziet goede elementen in het voorstel van decreet, die hierop inspelen. Er komt een kader waarin innovaties, zoals Airbnb, hun plaats kunnen krijgen en de planlast wordt verminderd. Dat zijn stappen vooruit.

Laat ons in de toekomst heel alert blijven en de vinger goed aan de pols blijven houden. Ik maak me echter ook zorgen. Onze fractie maakt zich zorgen. Het is duidelijk dat er geen consensus is bereikt tussen de toeristische sector en de regering. Het compromis over de sterrenclassificatie dat door de sector als het maximaal haalbare wordt bestempeld, als een voorstel waarmee men node akkoord is moeten gaan om toch eindelijk te kunnen landen, is geen goede regeling.

De door de overheid verplichte comfortclassificatie wordt nu vervangen door een systeem dat mossel noch vis is. Aan de ene kant zul je een deel van de sector hebben die meestapt in het verhaal en hun sterren zelf zullen aanvragen, aan de andere kant hotels en campings die zich tevreden zullen stellen met de laagste classificatie of de classificatie van commerciële websites aannemen. We betreuren dit.

Voor de toeristen die naar Vlaanderen komen, is dit geen goede zaak. Hoe kun je nu als toerist met een gerust gemoed een duidelijke keuze maken als je niet de garantie hebt dat die is gebaseerd op objectieve maatstaven en dat die maatstaven voor iedereen gelden, op dezelfde manier? Weet u welke maten en gewichten review-sites als TripAdvisor en Booking.com precies hanteren? Niemand weet dat, en dat is precies het fundamentele probleem.

Het is ook niet goed dat wordt afgestapt van de verplichte classificatie omdat heel veel uitbaters van hotels en campings zware investeringen hebben gedaan om aan die normen te beantwoorden. De waarde van die investeringen dreigt te verwateren. U ondergraaft de inspanningen van de sector die wij zo nodig hebben om de toeristische troeven van Vlaanderen op de kaart te zetten.

Minister, ons pleidooi is er zeker geen van regulering en betutteling, maar van rechtszekerheid voor de uitbaters, en vooral duidelijkheid en transparantie voor hun klanten. Gelet op de grote ongerustheid die dit voorstel van decreet bij de hotel- en campinguitbaters teweegbrengt, verwacht ik van u het engagement om wat op het terrein gebeurt, zeer goed op te volgen en om hierover in overleg te blijven gaan met de sector.

Tot slot laat dit voorstel van decreet op heel wat punten aan duidelijkheid te wensen over, ondanks de verschillende bijstellingen die ondertussen zijn gedaan. Heel wat elementen moeten nog bij besluit van de Vlaamse Regering worden uitgewerkt. Ook dat wekt ongerustheid bij alle participanten. We hopen hierover snel duidelijkheid te krijgen en hopen ook dat hierover goed wordt overlegd met de sector.

Duidelijkheid en zekerheid, voor logiesuitbaters en hun klanten, dat is waaraan de sp.a-fractie dit voorstel van decreet toetst, en die toets wordt niet met overtuiging doorstaan. Daarom zullen wij ons onthouden, tenzij het amendement van de sp.a dat het behoud van de verplichte comfortclassificatie garandeert, door een meerderheid van het parlement toch wordt opgenomen en goedgekeurd.

We zijn ook tegen planlast, maar nu wordt het gezond kind dat door minister-president Bourgeois werd gebaard, met het badwater weggegooid. We kijken dan ook kritisch uit naar de vele uitvoeringsbesluiten die de regering nog moet maken. We zullen dat met onze fractie heel correct en kritisch blijven opvolgen, en uitzoeken wat wel en niet goed is. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Collega's, ik zal een gematigd kritisch maar ook positief betoog houden.

Ik wil toch even zeggen dat de heer Vandenberghe een zeer objectief verslag heeft gebracht, al zal hij wel tegenstemmen. Het was ingekort, maar hij heeft de kern geraakt. *(Opmerkingen)*

Als u een volledig verslag wilt, is dat geen probleem. Ik zal zo'n uur of drie extra nodig hebben. Ik kan het ook voorlezen als het nodig is. Is dat wat u wilt? Ik vind dit eigenlijk wel kleintjes. Dat moet me van het hart.

Ik zal over het voorstel van decreet zelf iets zeggen en over wat er gebeurd is. Collega's, het voorstel van decreet pleitte in de eerste versie heel hard voor deregulering. Ik heb het met heel veel plezier ondersteund. In tegenstelling tot wat velen onder u zouden denken, is Groen ook een partij die staat voor deregulering en administratieve vereenvoudiging. *(Applaus van Mathias De Clercq. Gelach)*

Komaan, ik wil applaus. *(Applaus bij Open Vld en CD&V. Opmerkingen)*

De voorzitter: Zelfs van uw eigen fractie krijgt u geen applaus, mijnheer Caron. *(Gelach. Opmerkingen)*

Bart Caron (Groen): Onder ons gezegd en vooral gezwegen, dit is geen prioritair politiek thema voor mijn partij. Het is nu eenmaal zo. *(Rumoer)*

Het is zoals het is. *(Rumoer)*

In de loop van het traject van het voorstel van decreet is die deregulering nog ernstig teruggedraaid. Er zijn nog vormen van regulering ingeslopen, meer dan ons lief was.

– *Jan Peumans, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Laat ons de zaak benoemen zoals ze is. De kern van dit voorstel van decreet of het probleem dat aan de basis ervan lag, is de overgereguleerde strikte sector met een sterke administratieve controle en veel paperasserij. Daar wilden we met ons allen vanaf, of niet soms? Is de regulering en de comfortclassificatie in het toerisme eigenlijk nog wel een overheidstaak?

Ik zal u bij wijze van paradox het voorbeeld geven van Horeca Vlaanderen dat met veel overtuiging pleitte dat de overheid een comfortclassificatie zou verplichten, terwijl ze met de linkerhand het liefst geen witte kassa zouden opgelegd krijgen. Het hangt er maar van af wat hen commercieel het beste uitkomt. Zo ziet u maar. Als het van ons had afgehangen, hadden we hen gevraagd om zelf die comfortclassificatie te doen, in de hotelsector, op de campings en bij andere logiezen. Doe het zelf en doe het liefst op een internationale referentiebasis. Zover kon het in Vlaanderen vandaag niet gaan.

Het is inhoudelijk geen slecht voorstel van decreet, verre van. Het had verder mogen gaan, vooral met minder administratieve controle. Het had een aantal taken voor Toerisme Vlaanderen kunnen verschuiven, meer dan vandaag het geval is, wat ik wel jammer vind, maar het is een stap. Elke stap vooruit is de moeite waard om te zetten.

Het is ook een voorstel van decreet – en dat is misschien nog het belangrijkste – dat die vele moderne vormen van verblijf mogelijk maakt, honoreert en erkent. De B&B is hier al als voorbeeld genoemd, er zijn nog allerlei andere creatieve vormen. Als overheid moeten wij innovatie stimuleren en niet afremmen. Daarom is het ook erg belangrijk.

Daarenboven daag ik u uit. Als u met vakantie gaat, al is het voor een weekend, doet u dat dan op basis van de verplichte comfortclassificatie als u naar Frankrijk gaat? Op welke basis zoekt u uw logies? Dat doet u op basis van bezoekers-quotingen, van verzamelwebsites, van Booking.com, van TripAdvisor, of niet soms? Belt u naar de Franse dienst voor Toerisme om te vragen welke classificatie de B&B heeft waar u naartoe wilt gaan? Neen, dat doet u niet. Ook in Vlaanderen moeten we die evolutie doorzetten. Eigenlijk moet de consument – er is toch geen mooiere vorm van burgerbetrokkenheid – zelf bepalen hoe goed de kwaliteit is van een bepaalde logiesvorm is. Dat is deregulering. Het is een stap in de goede richting, maar we zijn er nog niet.

Wat ik nog wil zeggen, is dat het proces om tot dit voorstel van decreet te komen, niet echt blijk geeft van een incidentloos traject. Integendeel, er waren nogal wat hindernissen die onderweg overwonnen werden. De meerderheid had mijns inziens wat coulanter kunnen zijn ten aanzien van de sector. De sector was eerst boos, maar is dan wat bijgedraaid.

Het voorstel van collega Vandenberghe, dat ik heb gesteund, om bijvoorbeeld in de maand november nog eens een hoorzitting met alle federaties te houden om naar hun grieven te luisteren – want luisteren is onze taak als volksvertegenwoordiger – werd weggestemd. Dat is jammer. Zoals mevrouw Brouwers zei, had wat hier in december voorlag en daarna werd ingetrokken, nooit moeten voorliggen. Dat had perfect vermeden kunnen worden, wellicht was het eindresultaat weinig anders geweest dan het resultaat dat vandaag op tafel ligt. Het is onhandig. Laten we dat in het vervolg vermijden. Het is een van de elementen waar de heer Vandenberghe terecht boos om is. Ik wil hem daarbij echt ondersteunen.

Het tweede element is dat het terugtrekken van een voorstel van decreet tijdens een plenaire zitting, ook niet bepaald een uiting is van decisief, affirmatief en overtuigend bestuur. Ook dat had vermeden kunnen worden.

Collega's, Groen heeft de amendementen van na de sessie van december mee ondertekend en ondersteund, ook al zijn ze wat meer gematigd dan de originele tekst van het decreet. Niettemin is het – ik zei het al – een belangrijke stap vooruit.

Er is nog één minpunt. Wij zijn ook niet voor de verplichte comfortclassificatie. Dat is duidelijk. Dit voorstel van decreet laat echter wel heel erg veel uitvoeringsmodaliteiten over aan de regering. Die kan heel veel nieuwe regels

opleggen, te veel. We delegeren niet alleen te veel aan de regering; we geven te veel ruimte om weer andere, nieuwe regels op te leggen. Ook dat had met een grondigere voorbereiding vermeden kunnen worden.

De eerste spreker van de indieners, mevrouw Coudyser, verwees al naar gastvrij Vlaanderen. Daarvoor doen we het. Laten we dat ook zijn. Maar laten we het niet alleen voor de rijke toerist zijn, maar ook voor de campingbezoeker of voor wie een nachtje B&B wil doen. Iedereen moet een goede kwaliteit krijgen tegen een betaalbare prijs. (*Applaus bij Groen en sp.a*)

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, sta me toe om tot de essentie van dit debat te komen. Het is al aangehaald dat we hierover twee debatten hebben gehad in de commissie. Een aantal collega's voor me hebben dat hele debat al ruim geschetst, ik beperk me graag tot de essentie.

Ik heb een aantal zaken opgeschreven. Ik richt me specifiek tot de indieners. Ik ga akkoord dat er een aantal goede zaken in staan, zoals nieuwe logiesvormen en administratieve vereenvoudiging. Dat heb ik ook in de commissie al gezegd.

Ik vind de verplichte comfortclassificatie toch nog altijd een spijtige zaak. Daarover gaat het natuurlijk, want in dit voorstel van decreet zijn twee zaken heel belangrijk: de comfortclassificatie en de aanmelding. Ik vind het een beetje eigenaardig dat een aantal argumenten die in 2008 werden gebruikt om te komen tot het initiële Logiesdecreet, onder meer over de kwaliteit, nu gebruikt worden om dat hele Logiesdecreet af te schaffen en om een geheel nieuw te maken. Ik heb in de commissie ook al gezegd tegen mevrouw Brouwers dat heel dit scenario me een beetje doet denken aan de discussie over het Reisbureaudecreet, dat met één pennentrek werd afgevoerd. Ook daarbij werden een aantal argumenten gebruikt die gehanteerd werden bij de totstandkoming van het eerste decreet.

Ik heb begrepen dat bij de meerderheidspartijen, en dan vooral bij de N-VA, een sfeer heerst van 'vrijheid, blijheid', van 'iedereen doet maar op'.

Mijnheer Caron, ook wij zijn niet voor de overreglementering van de sector. Ik vind dit nog altijd een spijtige zaak, maar ik heb begrepen dat er een akkoord of op zijn minst een consensus is bereikt met de sector. Mijnheer Vandenberghe, ik had ook liever de comfortclassificatie verplicht gehouden in het decreet, maar de sector heeft een compromis bereikt.

Ik wil nog zeggen, net als de heer Caron dat heel beleefd heeft gedaan, dat de totstandkoming van dit voorstel van decreet parlementair knoeiwerk was van de bovenste plank dat ik tijdens mijn parlementaire loopbaan zelden of nooit heb gezien. Iemand heeft daarstraks nog gezegd dat het tijd was om dit decreet, dat zes jaar oud was, te vervangen door een ander decreet. Wanneer we alle decreten die zes jaar oud zijn, in dit parlement zouden moeten vervangen door nieuwe decreten, dan zouden we de komende jaren heel wat werk hebben. Eerst wordt er een decreet ingediend, dan wordt er een amendement ingediend, dan wordt het amendement teruggetrokken tijdens de plenaire vergadering, dan wordt het opnieuw voorgelegd: dat is geen deftig parlementair werk.

De heer Vandenberghe en de heer Caron hebben gelijk wanneer ze zeggen dat dit voorstel van decreet al lang was goedgekeurd wanneer we de sector hadden gehoord tijdens de bespreking van het voorstel van decreet in november. Dan zou er niet moeten worden gewerkt met een amendement en dan zouden de indieners trotser kunnen zijn op hun werk dan nu het geval is.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? (*Neen*)

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het voorstel van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 499/6)

– *De artikelen 1 tot en met 6 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

Er is een amendement op artikel 7. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 499/7)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– *De artikelen 8 tot en met 20 worden zonder opmerkingen aangenomen.*

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet houden.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter: Dames en heren, Gedichtendag opent ieder jaar de Poëzieweek op de laatste donderdag van januari. Gedichtendag is hét poëziefest van Nederland en Vlaanderen. Op die dag staat de poëzie centraal in allerlei activiteiten van Nederlandse en Vlaamse scholen, bibliotheken, culturele instellingen en particulieren.

Om ook vanuit het Vlaams Parlement ons steentje hieraan bij te dragen, vraag ik aan de Vlaamse volksvertegenwoordigers en de Vlaamse ministers die op donderdag 28 januari in een commissie aanwezig zullen zijn, een favoriet gedicht voor te dragen. Dat kan zelfs van eigen hand zijn.

De parlementsleden en ministers kunnen hun gedicht voorlezen bij hun eerste tussenkomst in de vergadering. Deze gedichten worden traditiegetrouw opgenomen in het verslag van de vergadering. Op die manier draagt het Vlaams Parlement zijn steentje bij aan Gedichtendag en klinkt het parlement die dag ook een stuk poëtischer. En aangezien de Poëzieweek volgende week afgesloten wordt, zal ik dan aan het parlement een gedicht voorlezen.

VOORSTEL VAN DECREET van Cathy Coudyser, Karin Brouwers, Marnic De Meulemeester, Jan Van Esbroeck, Johan Verstreken en Ann Soete houdende het toeristische logies

– 499 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 7

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 16, van Steve Vandenberghe, Güler Turan en Tine Soens, op artikel 7.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
14 leden hebben ja geantwoord;
73 leden hebben neen geantwoord;
5 leden hebben zich onthouden.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 7.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben ja geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Artikel 7 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van decreet.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

92 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
73 leden hebben ja geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 3 februari 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 19.18 uur.*

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Wouter Vanbesien, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenbergh, Freya Van den Bossche, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

Piet De Bruyn, Jo De Ro, Jan Durnez, Caroline Gennez, Andries Gryffroy, Johan Verstreken: ambtsverplichtingen;

Mercedes Van Volcem: familieverplichtingen;

An Christiaens, Cindy Franssen, An Moerenhout, Lydia Peeters: gezondheidsredenen.

Afwezig zonder kennisgeving

Elisabeth Meuleman, Ann Soete, Christian Van Eyken

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers**Stemming nr.1:****JA-stemmen:**

Rob Beenders, Jan Bertels, Kurt De Loor, Michèle Hostekint, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Els Robeyns, Katia Segers, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen, Steve Vandenbergh, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De

Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Guy D'haeseleer, Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Els Robeyns, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Imade Annouri, Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Lies Jans, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos

Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Emmily Talpe, Ludo Van Campenhout, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Guy D'haeseleer, Kurt De Loor, Ortwin Depoortere, Michèle Hostekint, Chris Janssens, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Els Robeyns, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Tine Soens, Güler Turan, Freya Van den Bossche, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke